

Uvodnik

Igor Gregori

Bumerang!

Izid prvega kroga nedavnih administrativnih volitev večjih in manjših upravnih enot je pretresel italijansko politično prizorišče. Od Neaplja preko Turina do Bologne in Milana (ter Trsta in Gorice) se je izoblikovalo neko novo politično nagnjenje, ki ima sicer povsod svojo krajevno specifiko. Le-ta ne kaže najbrž na silen začetek nove pomladi Demokratske stranke, ob skupnih kazateljih posameznih stvarnosti lahko pač le ugotovimo, da se obdobje samovoljnega upravljanja politične scene s strani vladnega predsednika sunkovito nagiba h koncu, in to ne glede na razplet balotažnih soočanj.

Ker je sam predsednik vlade zahteval, naj se volitve v Milanu presodijo kot preizkusni kamen celotne vladne politike in vladajoče koalicije, se velja zaustaviti ravno pri teh, ki so postale simbol klofute desni sredini. Vprašali bi se lahko, ali je Berlusconi enostavno zgrešil podporno strategijo dosedanjih županji Morattijevi, ki je sicer gospa dobrih manir, napadalen pristop njene volilne kampanje po vzoru Berlusconijevih gest pa ji očitno ni napisan na kožo. Morda je njen tekmeč Giuliano Pisapia z večjo politično občutljivostjo (ali enostavno z zdrav pametjo) razumel, kaj sodi v volilno kampanjo kandidata za župansko mesto in kaj ne. Bolj verjetno pa je, da osip volilcev, ki so doslej v Milanu množično volili za Ljudstvo svobode, dokazuje, kako lahko krčevito istovetenje krajevnih problemov (in splošno težav države Italije) z osebnimi navsezadnje natisi tudi lastne podpornike.

Če si je 'zimzeleni' vodja Severne lige Umberto Bossi zadnje mesece diskretno, a konkretno postavljaval vprašanje, ali je s političnega vidika še modro za vsako ceno vzdrževati navezo s tako zagonetno in problematično osebnostjo, kot je Berlusconi, so Milančani na dvodnevem volilnem soočanju neposredno izrekli svojo. Med temi najbrž tudi veliko dosedanjih volilcev Ljudstva svobode glede na to, da je Berlusconi prejel polovico preferenc manj kot na upravnih volitvah leta 2006. Mnogi v desni sredini, bodisi med podporniki Ljudstva svobode bodisi med pripadniki Severne lige, so se namreč začeli spraševati, ali je za obstoj njihove politične opcije Berlusconi še tako prepotreben, kot je bil doslej, oziroma, ali lahko postanejo Berlusconi in njegovi nešteti sodni problemi in napadalni pristopi v prihodnje ovira pri zasledovanju političnih ciljev. Berlusconi se dobro zaveda, da bi poraz v Milanu postavil na kocko odnos s Severno ligo, saj sistemsko-politična naveza z Bossijevo stranko temelji ravno na milansko-lombardijskih koordinatah. Balotaža med Morattijevo in Pisapio ne bo torej odločala le o upravnih usodi Milana, temveč tudi o prihodnosti italijanske politične scene, saj je vodja Severne lige v dneh po prvem volilnem krogu jasno povedal, da ne bo pustil svoje stranke na krovu Berlusconijevega Titanica.

Blatni stroj – kot ga imenuje pisatelj Roberto Saviano – je tokrat postal bumerang za vladnega predsednika: Milančani niso za ekstremista presodili kandidata leve sredine (kljub temu da so Giuliana Pisapio v tej luči prikazovali napadalni volilni strategiji županje Morattijeve), temveč osebo, ki hoče na vse mogoče načine dokazati, da so njeni problemi izraz napada sodstva na demokratično ureditev države. Mar bodo do tega spoznanja prišli tudi ostali italijanski volilci?

Otroška radoživost

Tradicionalni Praznik špargljev v Štandrežu

Foto DP

Ob 60-letnici MePZ Lojze Bratuž iz Gorice

S kovčkom spominov na prehojeni pevski poti

Kako naj pevski zbor, ki slavi visok jubilej in je z vztrajnostjo in veliko ljubeznijo do slovenske besede in kulturnega izročila v ne vedno naklonjenih časih prebrodil marsikatero težavo, najbolje zabeleži častiljiv mejnik na ustvarjalni poti? S celovečernim koncertom, seveda! Saj prav s pevsko govornico, polno pomenljivih tonov, lahko najlaže izpove svoja občutja in jih prelije v poslušalčevo dušo. Ob 60. obletnici neprekinjenega ustvarjalnega zagona je zbor Lojze Bratuž, edini mešani pevski zbor, ki deluje v našem mestu in je v zadnjih letih močno okreplil svoje vrste tudi s tem, da je zvalil k sebi pevce z onstran nekdanje obstoječe meje in s tem povsem naravno uresničil obrabljen, a premnogokrat neudejanjene fraze o nekem širšem slovenskem kulturnem prostoru, pripravil poslušalcem malce drugačen koncertni večer v petek, 20. maja 2011. Za to priložnost je občinstvo, med katerim je bil tudi prof. Andrej Bratuž, sin Lojzeta Bratuža, po katerem se zbor poimenuje, popolnoma zasedlo veliko dvorano Kulturnega centra Lojze Bratuž. Za realizacijo večera je odbor zbora poprosil za pomoč mlado Jasmin Kovic, ki se ji je že nekajkrat ponudila priložnost pokazati svoja gledališka stremjenja.

Obletnica zbora je tako v njeni zamisli postala svojevrsten prikaz 60-letnega popotovanja skozi čas, ki so ga govorno prikazovali večji in manjši kovčki, polni spominov, ki so stali na odru in so jih pevci nato skoraj ljubosumno odnesli in obdržali ob sebi. Nekdanje in sedanje člane zbora je kot sanjski spomin, ki sicer, prežet z melanholično kopreno – mestoma morda preveč očitno in s pridihom

večernega koncerta s posrečenim naslovom *S pesmijo po slovenski deželi ... z Goriško in srcu je dramska beseda malce zasenčila vlogo pevcev, ki so pod smelo taktirko pevovodje Bogdana Kralja najprej pozdravili poslušalce z ljudsko v prii. Mihaela Rožanca *Dober večer*, nato pa se poklonili trem goriškim skladateljem, Stanku Jericiju, Lojzetu Bratužu in mlademu Patricku Quaggiatu s pesmimi *Vsa lepa si, Marija, Kraguljčki* – ob njej vselej misel splava k mučniškemu trpljenju Lojzeta Bratuža in k zadnjemu pozdravu, ki so mu ga njegovi pevci poklonili pod oknom bolnišnice – in *Pesem Goričci* izpod peresa Janeza Povšeta, prisotnega v dvorani. Nato pa se je iz ust pevcev zlilo devet ljudskih pesmi, ki so v priredbi slovenskih avtorjev (I. Ota, A. Daneu, P. Merku', H. Lavrenčič, S. Vremšak, U. Vra-*

Foto Dani Kristančič

patosa, tudi zaradi, po želji režiserke, splošne črtnice odra in oblek pevki in pevcev – pluje po preteklosti in beleži pomembnejše utrinke življenja zbora Lojze Bratuž, ki je v tem dolgem obdobju nastopal pod taktirko ustanovitelja prof. Mirka Fileja, Iva Bolčina, nepozabnega glasbenika prof. Stanka Jericija, Stojana Kureta in nazadnje že deset let Bogdana Kralja. Vsak izmed njih je pustil v sestavi svoja poustvarjalna nagnjenja in prispeval k rasti in uspehom sestava. Ta dramski lik je občuteno interpretiral mladi Nejc Cijan, ki je že kot srednješolec nastopal v vrstah AMO pod mentorstvom režiserja Emila Aberska, se v dveh uprizoritvah pridružil dramskemu odseku PD Štandrež, imel priložnost igrati z uveljavljenimi igralci SNG Nova Gorica pod prestižno režijsko taktirko Dušana Jovanoviča, sedaj pa svoje želje po gledaliških deskah uresničuje kot študent AGRFT v Ljubljani. V nekakšni uverturi

bec, J. Jež, A. Kumar) obele naše kraje od Krasa do Alp in ljubljeno domovino. Krona vsega je bila Prešernova *Zdravljica* v uglasbitvi Ubalda Vrabca. Nekatero izmed teh so izvenzelo ob glasbeni spremljavi godalnega kvarteta, ki so ga sestavljali Ambra Cossutta - violina, Nina Klaut - violina, Petra Rusjan - viola, Anže Ličen - violončelo. Pri drugih pa se je zaslil glas harmonike, na katero je igral Manuel Fighele. Glasbeno povezavo je zložil Patrick Quaggiato. Neusmiljeno in neustavljivo bežanje časa, ki odnaša s seboj drobce našega življenja in pušča le spomine, je ponazarjala velikanška ura, na kateri so se kot projekcije (oblikovalec Massimiliano Zacchigna) prikazovale fotografije - utrinki s 60-letnega popotovanja zbora Lojze Bratuž.

Priloga Bodi človek!

Dragi bralci, v tej številki Novega glasa boste našli četrto številko priloge Bodi človek! Toplo jo priporočamo v branje!

Knjižna novost pri Goriški Mohorjevi družbi

Samostojna Slovenija!

Knjigo *Samostojna Slovenija, bodi pozdravljena*, ki je v tem tednu izšla pri Goriški Mohorjevi družbi, je založba želela obeležiti preložen dogodek v naši zgodovini, osamosvojitve Republike Slovenije. Obenem je hotela obuditi v širši javnosti spomin na to, kako je o njem poročal zamajski periodični tisk, se pravi tednika *Katoliški glas* in *Novi list*, štirinajstrednevnik *Dom* in mesečnik *Mladika*.

To je v prostorih galerije *Ars* na Travniku v ponedeljek, 23. maja, povedal tajnik GMD Marko Tavčar, ki je tudi pozdravil prisotne in med njimi dva izmed avtorjev, dr. Draga Legišo in Mira Oppelta, ki sta pred dvema desetletjema za *Novi list* in *Radio Trst A* dogajanje spremljala od blizu. Pregledali so letnike 1988-1991, je nadaljeval Tavčar. "Vsega ni bilo mogoče objaviti. Opravili smo izbor, ki je kot tak seveda subjektiven, izraz čutenja in pozornosti do dogajanja". Odločili so se za osemnajst sklopov, ki se vrstijo kronološko, od aretacije četverice pa do umika jugoslovanske vojske iz Slovenije.

Gre za zanimivo knjigo, je še povedal tajnik založbe, ki kaže na to, kako so na osamosvojitvene procese gledali na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji v t. i. demokratičnem taboru. Ta je vedno verjel, da je za manjšinsko skupnost življenjskega pomena vzdrževati dobre odnose z matico, a ne za ceno, da bi se odpovedal svoji duši in zvestobi krščanskim etičnim načelom oz. vrednoti zvestobe slovenstvu kot narodni pripad-

Tiziana Zavavdlav in Marko Tavčar

Dr. Drago Legiša

nosti. Zato se je tudi vedno zavzemal za samostojen politični nastop in je odklanjal internacionalistična priporočila vključevanja v italijanske stranke.

Marko Tavčar in Tiziana Zavavdlav sta nato z branjem nekaterih odlomkov msgr. Kazimirja Humarja, Draga Legiše, Saše Martelanca in msgr. Marina Qualizze priklcala pred oči vrsto čustveno pretresljivih dogodkov. Članki, komentarji in intervjuji so delo različnih piscev, tudi dopisnikov *Radia Trst A*; Tavčar je med njimi omenil še tri posebno zanimive, Marka in Janeza Vuka ter Leona Marca. Za "zavzeto prepisovanje" se je zahvalil tajnicam Tiziani Zavavdlav, Nataši Gregori in Mirjam Simčič, slednji pa še na poseben način, ker je poskrbela za "estetsko zelo okusno oblikovano naslovnico". Nekdanji odgovorni urednik Novega lista dr. Drago Legiša se je živo spomnil dni, ki jih je prebil v Kopru in Ljubljani kot član delegacije predstavnikov slovenskega in italijanskega tiska na povabilo Socialistične zveze delovnega ljudstva; njen predsednik Jože Smole jim je tedaj jasno napovedal, da se bo komunistična partija odpove-

dala oblasti ter se odločila za politični pluralizem in tržno gospodarstvo. Drug "nepozaben dogodek" je bil za dr. Legišo spravna slovesnost v Kočevskem rogu po zaslugi nadškofa Šuštarja in predsednika Kučana. Miro Oppelt se je spomnil svojega poročanja za slovenski in italijanski radio Rai, kako je v Ljubljani doživel letalske alarme in intervjuval ljudi v zaklonišču v šestih jezikih. Tudi pokrajinski predsednik SSK Julijan Čavdek se je spomnil Kočevskega roga in podčrtal, da so grobišča rana, ki je slovenski narod še ni prebolel. Naš urednik Jurij Paljk je obžaloval dejstvo, da Slovenci še danes nismo spravljani, "pričakovali smo veliko več". Janez Povše je poudaril, da je osamosvojitve prinesla Sloveniji identiteto in demokracijo, ki je dala enake pravice vsem Slovincem. Tavčar, ki se je za vloženi trud zahvalil odsotni urednici Mariji Češut, je še povedal, da je pri pripravljanju knjige imel pred očmi častnikarja in pisatelja Franca Jezo, čigar spominu posveča knjigo. Ves je bil namreč predan delu za uveljavitev ideje o samostojni in suvereni Sloveniji. Njegove sanje so se vendarle uresničile.

Po delnih upravnih volitvah V severovzhodni Italiji zapihal nov veter

Zadnje delne upravne volitve v Italiji, ki so zadevale skoraj 13 milijonov volivcev (na skupno 43 milijonov), so močno razgibale italijanske politične vode, kajti po dolgem obdobju neustavljivega desnosredinskega pohoda pod populističnim usmerjanjem njegovega vodje in hkrati predsednika vlade Berlusconi so prinesle nekaj razjasnjenja v zmedenem političnem stanju v državi. Zgodilo se je pravzaprav nekaj le delno pričakovanega, kar je velik del državljanov že dolgo pričakoval. Nevarno se je namreč zalomilo v tako imenovanem berlusconizmu, slonečem na izzivalnih medijskih učinkih na javnost in grobem vsiljevanju novega političnega in življenjskega modela mimo osnovnih načel spoštovanja do drugače politično in idejno usmerjenih državljanov. Na teh osnovah si sedanja politična večina pripisuje izključno resnico o zapletenih družbenih problemih in pravilnosti njihovega reševanja. Vsakršen drugačen ali kritičen pristop omenjena vodilna skupina v načelu odklanja in zadevne pobudnike ožigosa za pesimiste, hujskače in krakotmalce za komuniste. Sam Berlusconi pa brez vsakršega sramu prijateljuje z nekdanjim sovjetskim vodjo tajne sovjetske varnostne službe Putinom, ki se je prelevil v izključno ruskega državnika in se teatralno pokrži na slovesnostih pravoslavne ruske Cerkve. Po Berlusconijevem modelu vladanja je izvoljenim in drugim političnim predstavnikom vse ali skoro vse dovoljeno v javnem pa tudi v zasebnem življenju, v katero se javnost nima kaj vmešavati. Do svojih političnih nasprotnikov se omenjeni predstavniki vedejo ošabno in jih ponižujoče obravnavajo. Njihov voditelj se, kot vsi dobro vemo, skrajno neokusno izraža do sodnikov v zvezi z raznimi sodnimi procesi, v katere se je sam zapletel, a sedaj

zahteva, da jih ustavijo, ker zaseda položaj predsednika vlade, čeprav ustava jasno določa, da so vsi državljani pred zakonom enaki. Vrnimo se konkretno k nedavnim upravnim volitvam, na katerih so bila v igri (poleg več desetih pokrajin in stotin občin) tudi štiri najbolj pomembna velika mesta, kot so Turin, Milan, Bologna in Neapelj, na katera je bila

stopkov, povezanih s predsednikom vlade), je navdihnil nekega kandidata na listi Ljudstva svobode, da je dal nalepiti po mestu volilni plakat z geslom, da je treba "rdeče brigatiste" izločiti iz vrst sodnikov. To početje je obsodila tudi sama županska kandidatinja in to zahtevala tudi od Berlusconi, a ta se je izmikal in s tem priznal idejno očetovstvo omenjenega plakata. Morattijeva pa se je s svoje strani nespretno zapletla v politični spopad s svojim neposrednim tekmečem za župansko mesto, poslancem Pisapio, kot predstavnikom levosredinske koalicije. Obtožila ga je namreč, da je v svojih mladih letih simpatiziral s skrajnimi levičarskimi skupinami in da je bil vpleten v neko kaznivo dejanje.

Vse to je močno zaostrilo predvolilno ozračje, tako da so se mnogi spraševali, kam bo to privedlo. Na to so dovolj jasno odgovorili volivci, ki so v prvem krogu 15. in 16. maja v večji meri podprli levosredinskega kandidata Pisapio (skoro 48%) kot Morattijevo (skoro 42%). To je bilo veliko presenečenje za vse, še najbolj za desnosredinski pol, ki je bil gotov zmage Morattijeve. To je bil obenem hud politični udarec za premierja Berlusconi, ki je hotel milanske volitve pretvoriti v svojo politično zmago. Dejansko pa je propadel tudi kot kandidat, kajti prejel je polovico manj osebnih preferenčnih glasov (27 tisoč), pred petimi leti jih je prejel 52 tisoč.

Sorazmerno dobro so se v prvem krogu upravnih volitev (za obnovitev pokrajinskih in občinskih uprav) uveljavile liste levosredinske koalicije. V Turinu in Bologni sta bila njena župana izvoljena že v prvem krogu, v Milanu in Neaplju pa bodo novega župana izbrali volivci v drugem krogu 29. in 30. maja.

bo to privedlo. Na to so dovolj jasno odgovorili volivci, ki so v prvem krogu 15. in 16. maja v večji meri podprli levosredinskega kandidata Pisapio (skoro 48%) kot Morattijevo (skoro 42%). To je bilo veliko presenečenje za vse, še najbolj za desnosredinski pol, ki je bil gotov zmage Morattijeve. To je bil obenem hud politični udarec za premierja Berlusconi, ki je hotel milanske volitve pretvoriti v svojo politično zmago. Dejansko pa je propadel tudi kot kandidat, kajti prejel je polovico manj osebnih preferenčnih glasov (27 tisoč), pred petimi leti jih je prejel 52 tisoč. Sorazmerno dobro so se v prvem krogu upravnih volitev (za obnovitev pokrajinskih in občinskih uprav) uveljavile liste levosredinske koalicije. V Turinu in Bologni sta bila njena župana izvoljena že v prvem krogu, v Milanu in Neaplju pa bodo novega župana izbrali volivci v drugem krogu 29. in 30. maja.

Alojz Tul

Deželna komisija za slovenske šole - izid volitev

Šolam s slovenskim učnim jezikom v tržaški in goriški pokrajini
Dvojezični šoli v Špetru
Javnim občinam

Sporočam, da je volilna komisija, ki je bila zadolžena za štetje glasov za izvolitev Deželne komisije za slovenske šole, končala svoje delo. Na podlagi zapisnikov volilne komisije so v omenjeni deželni organ izvoljeni naslednji predstavniki:

- 1) Ravnatelj prvi ciklus: Ksenija Dobrila
- 2) Ravnatelj drugi ciklus: Mihaela Pirih
- 3) Učitelj: Martin Srebrnič
- 4) Nižja srednja šola: Katja Kalc
- 5) Višja srednja šola: Lidia Rupel

- 6) Dvojezična šola v Špetru: Damijan Vižintin
- 7) Neučno osebje: Sonia Marzi
- 8) Starši Trst: Igor Kocijančič
- 9) Starši Gorica: Majda Bratina
- 10) Starši Špeter: Michele Obit
- 11) Dijaki Trst: Barbara Ferluga
- 12) Dijaki Gorica: Erik Sivec

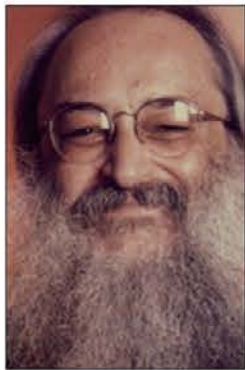
Zapisniki volilne komisije so izobešeni na oglasni deski Urada za slovenske šole, ul. SS. Martiri, 3, ter na oglasnih deskah slovenskih šol na Tržaškem in Goriškem ter dvojezične šole v Špetru. Rok za morebitne prizive je 10 dni od objave tega sporočila.

V. d. Vodje urada za slovenske šole – odd. IV
Tomaž Simčič

In memoriam

Umrli je pisatelj in javni delavec Luciano Comida

V petek, 20. maja ponoči, je po hudi boleznii in težki operaciji zaradi sicer nepričakovanih komplikacij v 57. letu starosti umrl tržaški pisatelj, esejist, častnikar in urednik Luciano Comida. Zapuстил je zgled družbeno angažiranega kulturnega delavca, ki se je vedno zelo zanimal za družbene probleme. To se odraža na straneh njegovega

bloga in pri večletnem urejanju mesečnika *Konrad* ter v člankih, ki jih je pisal tudi za veliko časopisov, od *Il Piccola* do tednika *Il Meridiano* in drugih glasil ter slovenskih listov *Novo Delo* in *Primorski dnevnik*.

Predvsem pa je ime Luciano Comida vezano na imenitnega literarnega junaka Micheleja Crismanija, ki mu je rajni pisatelj namenil več nadaljevanj te med najstniki izredno priljubljene serije mladinskih povesti. Ob teh pa bi morali navesti še dolg seznam drugih uspešnih knjig za otroke in mlade. Pokojnega pisatelja so prav zaradi njegove neposrednosti radi vabili tudi na številna srečanja z dijaki in mladimi nasploh. Prav letos bi mu podelili nagrado za najbolj bravnega mladinskega pisatelja v Italiji. Prejel pa je celo vrsto literarnih nagrad in priznanj. Luciano Comida je bil mož Tatjane Čuk, novinarki *Radia Trst A*, ki ji v imenu vseh kolegov Novega glasa izražamo iskreno sožalje.

Povejmo na glas

Politična objest končno spodkopana

Kar ni mogla od vladajoče koalicije drugačna politika, to so pred desetimi dnevi storili volilci: objesti Berlusconi in njegovih sodelavcev so zadali izjemno močan udarec. Izid prvega kroga upravnih volitev je bil skrajno presenetljiv, saj ga ni nihče napovedoval, bil je dobesedno strela z jasnega. Videti je že bilo, da ljudje Berlusconi in Severni ligi brezpogojno zaupajo, škandal se je vrstil za škandalom, raziskave javnega mnenja pa niso zabeležile nobene bistvene spremembe, še več, vladajoča politika kot da bi prav vsak dogodek obrnila v svoj prid. Napadi na sodstvo so se stopnjevali, parlament je pričel izgubljati moč, erotične zgodbe, začinjene s plačevanjem uslug, so postale skorajda državni simbol, predvsem pa so objestni nastopi z žalitvami in vzvišenim samopovzdigovanjem vzbujali vtis, da se drugače ne da, da je uspešna le tovrstna politika, vsakršna umirjenost, da je šibkost in pravzaprav smešna. Očitno pa so se ljudje obnašanja vladajoče politike nastili in so jo jasno odklonili. Ugledni izvedenci so prepričani, da je bil objesti Berlusconi in njegovih zadan odločen udarec in da sta zavela veter po prenovi in želja po neki novi smeri. Ob tem je na mestu svarilo, naj se drugačna politika in njeni somišljeniki ne opajajo z iluzijo, da je vladni predsednik dokončno poražen, ker je ta iluzija zaživela že nešteto krat in uspavala tiste, ki si želijo drugačno družbo. V zvezi s tem tudi ne smemo pozabiti, da so do sedaj Berlusconi

nija, slej ko prej zaradi njegove ekonomske moči, v kritičnih trenutkih podprli mnogi, ki sicer ustvarjajo vtis, da se za vrednote resnično zavzemajo. Dejstvo je, da je končno doživela priznanje politična opozicija, ki je kljub nenehnim porazom vztrajala na svojih stališčih, ves čas blatena in, če smo nekoliko patetični, zasramovana. Od sedaj naprej bo lažje, čeprav se bo politična objest še nadaljevala in bo toliko večja, kolikor manj resnične moči bo imela. V duhu Bossijevih izjav, da bi Pisapio, ki je "nor", v primeru zmage spremenil mesto v "ciganopolis", ga napolnil z drogo, z nezakonitimi pribezniki ter ga na široko posejal z mošejami. Saj res, da ne bi ob tem pozabili na volilni časopis Severne lige, na katerem vidimo Bossija in sodelavca z uperjeno pestjo. Uperjeno proti komu? Je to normalno? Se dela politika tako? Kot bi videli plakat kakšnega nasilnega nogometnega navijača. Slednjič velja spomniti, da bo drugi volilni krog pomenljiv tudi za našo narodno skupnost in prostor, v katerem živimo. Prvi krog je bil res nadvse uspešen in obstajajo velike možnosti, da bo tržaška pokrajina še naprej levosredinska, tržaška občina pa ponovno levosredinska, saj se je odmik ljudi od desne sredine komaj dobro pričel. Seveda velja še posebej čestitati vsem slovenskim izvoljenim predstavnikom ter toliko bolj Mari Černic in Slovenski skupnosti za osvojitve podpredsedniškega mesta na Goriški pokrajini.

Janez Povše

Franco Dugo v Kulturnem centru Lojze Bratuž Dolga umetnikova pot do kontemplacije

Franka Žgavec, Franco Dugo in Giancarlo Pauletto (foto DPD)

Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici je bil prizorišče še enega izvrstnega kulturnega dogodka. V četrtek, 19. maja, je bilo namreč v prisotnosti velike množice ljudi - med njimi sta bila tudi prefektinja Maria Augusta Marrosu in novoizvoljeni predsednik pokrajinske uprave Enrico Gherghetta - odprtje antološke razstave del priznanega goriškega slikarja Franca Duga.

Kot je uvodoma povedala predsednica Centra Franka Žgavec, je šlo za poklon umetniku ob njegovi skorajšnji 70-letnici. Umetnine "enega najbolj reprezentativnih goriških umetnikov", pravzaprav izbor iz njegovega štiridesetletnega ustvarjanja, so na voljo ljubiteljem umetnosti in sploh obiskovalcem kulturnega hrama do polovice meseca julija. Potem ko je mladi violinist Aleš Lavrenčič, gojenec SCGV Emil Komel, ob klavirski spremljavi očeta in priznanega glasbenika Hilarija zaigral dva stavka iz Tartinijeve sonate, je o umetniku in razstavljenih delih na osebni in občuten način spregovoril umetnostni kritik Giancarlo Pauletto, ki slikarjeva snovanja spremlja

že od vsega začetka. Ni lahko potegniti rdečo nit, ki povezuje 40 let umetniškega dela, prikazanega na antološki razstavi, je dejal. Najstarejša dela segajo v prva 70. leta; že tedaj je Dugo pokazal znatne izrazne možnosti, očitno je bilo, da bo imel še veliko povedati. Od vsega začetka je Dugova umetnost vabila ne le h gledanju, temveč k razmišljanju. Tako je stopil v široki tok simbolizma, tipičnega za srednjeevropski prostor. Pauletto je nato povedal nekaj misli o glavnih Dugovih ciklusih. Osredotočil se je na tri bistvene podobe z močnim simboličnim nabojem, ki omogočajo ustrezne upogled v "v veliko in kompleksno stavbo njegovega opusa".

Delo *Odisej (poklon Umberto Sabi)* lahko razumemo kot emblem prvega umetnikovega soočenja s temo podobe kot vprašanja po identiteti. Obraz starca, ki opazuje gledalca, postavlja vprašanje o tem, kdo on je oz. kdo smo. Dugo odgovarja na vprašanje o lastni identiteti, ko upodablja umetnost in umetnike preteklosti ter z njimi - kot v zrcalu - tekmuje in nam sporoča, da hoče biti prav to, da on to je: umet-

nik, oseba, ki vidi sebe v svetu, ki se hoče tega odnosa zavedati in ga poglobljati. V ciklusu *Ugrabitev Mone Lize* je glavni motiv razmislek o umetnosti, četudi posredno: o umetnosti se govori kot o predmetu ljudskega izročila, kot o vrednoti, ki se vrine v domišljijo, v legendo in ljudski mit. Različno se sporočilo pastelov in tabelnih slik iz ciklusa *Atelje*: umetnik tu ponazarja nekam zmedenega samega sebe, ki gleda v drugo stran. Tu ne najdemo več pripovedne radosti, temveč dvom o vlogi in smislu samega sebe. To sporočilo je še bolj intenzivno v ciklusu *Meduza*, kjer se pojavi lik "ubežnika"; Meduza, ki se ponuja in obenem grozljivo kriči, pomeni nevarnost, muko in pogubo, ki se skrivajo v umetnosti. Lik "ubežnika" lahko v simboličnem smislu tolmačimo kot utelešenje sebe kot umetnika, ki doživlja protislovja, strahove in napetosti umetnosti: ta mu je namreč obenem smrtna nevarnost in rešilno sidro, možnost zmage, je povedal Pauletto.

Še en primer "radosti" predstavlja obsežna serija znanih Dugovih *Boksarjev*. Novost je tu mitološko-bajeslovni ele-

ment, ki ovija te ljudske like antičnih "bojnikov" in tako daje galeriji portretov določen epski pridih. Portreti utelešajo neko plemenito umetnost, v kateri lahko prepoznamo človeško vrednoto, prečiščeno dvomov in protislovij. Po vprašanju istovetnosti in umetnosti je Dugo postavil pod drobnogled svoj odnos do sveta in narave; skrivnosten je človek, prav tako narava. Zato se je lotil uprizarjati cipreso kot nekaj portret drevesa, ki tudi sprašuje gledalca, od tod pa je prešel na drug ciklus, na *Moža pred kostanjevim gozdom*. To je še korak dlje. Protagonist niza slik iz leta 1999 je hrbtno ali v profilu upodobljen visok, vitalen, prileten možki, v ozadju katerega se razprostira bohoten kostanjev gozd z visokimi drevesi, ki se postavljajo s svojo veličastno, epsko impozantnostjo naproti malemu in krhkemu človeku. "To je meditacija o približevanju smrti". Te ga ganljivega lika, ki se še vedno silovito uveljavlja v ciklusu *Domačnost* in drugih slikah, umetnik ne opušta, saj doživlja naravo in stvarstvo kot realnost, kjer vse obstaja kot izvor in konec. Gre za temo, ki se razvija v obsežni seriji pokrajinj, v "nebesih", v "nočnih pokrajinah", v "nevihtah" in v "večerih", v "sončnih zatoni" in "oblakih", v tehniki pastela, olja in jedkanice: gre za slike, vezane na radost gledanja, na kontemplacijo. Ta način soočanja s svetom se po *Možu pred kostanjevim gozdom* spet pojavi v ciklu z naslovom *Pred gozdom*, kjer je človeška podoba, čeprav je tu manj karakterizirana in bolj predstavlja človeškost v širšem smislu, postavljena pred gozdom, ki je bolj sluten kot prikazan, bolj simboličen kot realen in nakazuje tisto enigmatično nerazločnost, v katero smo vsi - in torej tudi umetnik - namenjeni po smrti. Slike iz zadnjega obdobja, mojstrsko izdelane z vidika likovne tehnike, nas peljejo v ta pragozd, ki še vedno daje občutek neke metafore, ter v svetle zelene in rjave tone, ki ustvarjajo statične, a žive prostore, v katerih je edino za človeka možno dejanje osuplo opazovanje. Dugo, ki je več desetletij izzivalno postavljaj vprašanja, sedaj nemo gleda. Tu ni več tekmovalnosti, tu je le še čas za kontemplativno držo in čudenje.

Kratke

Kulturniki iz Koroške in Primorske so se srečali

V Ukvah na sedežu društva Planika so se 19. maja srečali predstavniki Krščanske kulturne zveze iz Celovca, Slovenske prosvete iz Trsta in Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice ter predsednik društva Planika Rudi Bartaloth. Srečanje je bilo namenjeno programiranju in usklajevanju kulturnega sodelovanja med Primorsko in Koroško, ki je že več desetletij lepo utečeno. Največ pozornosti so namenili Primorskim kulturnim dnevom na Koroškem, ki se bodo zvrstili od 15. do 23. oktobra v raznih krajih Koroške in so 15. po vrsti. Kot znano, so ta srečanja izmenično eno leto na Koroškem, drugo pa na Primorskem. Predstavniki kulturnih zvez iz Goriške in Tržaške so Koroščem ponudili vrsto prireditev, s katerimi bi se predstavili na tem tedenskem kulturnem srečanju, na katerem bo sodelovalo tudi društvo Planika s predstavljivo publikacijo. / DP

Jana Dolenc, slike

V novogoriškem Hit paviljonu je med 12. majem in 26. junijem 2011 razstava slikarke Jane Dolenc. Avtorica se predstavlja z vrsto slik, posvečenih glasbi, in ciklom abstrahiranih arhitekturnih elementov - podstrešnih lin.

Jana Dolenc črpa motive iz vseh plasti človekovega okolja. Zanimajo jo živa, neživa narava, človek in vse, kar človeka determinira.

Krajinarstvo, figurativa, portreti in ne nazadnje ilustracija so likovne zvrsti, ki se jim avtorica v različnih obdobjih ustvarjanja bolj ali manj intenzivno posveča. Že več let raziskuje človeško figuro in glasbo,

v svojih delih poskuša s čopičem slediti ritmu in melodiji določene zvrsti, barvni izbor prilagaja vzdušju, ki ga glasba narekuje. V ciklu *Odstiranja* presnavlja podobo slovenskega arhitekturnega elementa - podstrešne line -, ki je tradicionalno krasila vrh stene pod slemenom skednjem in hiš. S tem ciklom je najbližje abstraktni umetnosti doslej, s čimer se je tudi obrnila v duhovno pokrajino. Lina je postala odprtina, okno, prehod, osnoven lik - krog, ki je povzdignjen na raven simbola.

Emira Turnadžić, slike

V nekdanjem skladišču soli Monfort v Portorožu je od 5. maja do 12. junija 2011 razstava slik hrvaške ustvarjalke Emire Turnadžić, ki javnosti prvič predstavlja najnovejši opus slik, ustvarjenih v zadnjih štirih letih. Razstavo spremlja dvojezični katalog z zapisoma Nives Marvin in Andreja Medveda.

Z odmikom od znanih sodobnih teženj in z opazno intimno likovno entiteto so njena dela bistveno drugačna, še vedno sodobna ter neprimerljiva s sočasnimi likovnimi govoricami. Tehnološko so to simbioze risbe, slike, reliefa in objekta,

v formalno oblikotvornem pogledu pa presenetljivo z ekspresivno veličastnostjo v smislu skrajno intimne izpovedi. Tradicionalna risba in tradicionalna slika sta vsaj na videz podrejeni materialni strukturi slikovne površine: avtorica z vso natančnostjo kolažira in mozaično sestavlja, plasti, razvršča in oblikuje nove teksture po slikarski površini. V vsebinskem smislu pa avtorica sledi spontanemu trenutnemu navdihu in ideji: to je njen neustavljivi kreativni agens, ki ga skozi ustvarjalni ritual spreminja v sublimne metafore nečesa, kar je onkraj konkretnega in fizičnega sveta. Znotraj tega je vedno veliko prostora zlasti za avtoričino pronicljivo intuitivnost, za domišljijo, spomine.

S 1. strani

S kovčkom spominov...

Kot se za take priložnosti spodobi, je ob koncu predsednik zbora Marko Terčič posredoval nekaj misli in dejal tudi: "Zavedamo se pomena, ki ga ima ta glasbeni sestav s svojo 60-letno zgodovino ne samo za mesto, ampak za širši goriški in zamejski prostor. Skrbeti moramo, da pesem ne bo zamrla v njem in z njo materina slovenska beseda, tudi zaradi poslanstva, ki smo ga sprejeli od tistih pevcev, pevovodij in podpornikov, ki so v tem dolgem obdobju skrbeli, da je zbor rastel, zorel in se razvijal v pravem slovenskem duhu". Prebral je še čestitke gostov, ki so opravičili svojo odsotnost: goriškega župana, goriške prefektinje Marie Auguste Marrosu, deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca in ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjana Žekša. Pozdravil je prisotno generalno konzulko Vlasto Valenčič Pelikan in posredoval čestitke, ki jih je

zboru poslal ŽePZ Vinika iz Goriških Brd. Sledili so si pozdravi, pohvale za vztrajno in požrtvovalno delo, ki so jih pevskemu sestavu izrazili Franka Padovan,

Igor Teršar podeljuje Marku Terčiču jubilejno priznanje JSKD RS (foto Dani Kristančič)

predsednica ZSKP, Jurij Paljč, član odbora KCLB, Bernard Spazapan v imenu SSO - deželni predsednik SSO Drago Štoka se

je tudi udeležil večera -, Branko Zorn, predsednik SVS, Sonja Kert Wakounig, predsednica KKZ iz Celovca, v imenu Mestne občine Nova Gorica svetnica Kaja Draksler, članica komisije za mednarodne odnose, pa še Claudio Peric, predsednik SKPD Hrast, Filip Hlede, predsednik SKPD F. B. Sedej iz

ob 60-letnici izdal zbor in jo z ZSKP založil, tiskala pa Grafica Goriziana: umetnostni zgodovinarji, nekdanji pevki zbora, Vereni Koršič Zorn za dovršeno, pa tudi s srcem napisan tekst in skrbno obdelavo gradiva, urednik Miloš Čotarja za garaško, zamudno delo in Ivanu Žerjalu, ki je oblikoval naslovno stran. Sledilo je podeljevanje jubilejnega priznanja MePZ L. Bratuž za 60-letno delovanje, pa še bronastih, srebrnih in zlatih značk pevcev za zvestobo petju. Podelil jih je Igor Teršar, direktor Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Naj omenimo le dve častni Gallusovi znački, ki sta ju za "izjemno dolgoletno udeleževanje na glasbenem področju ljubiteljske kulture" prejeli Marilka Koršič in Franka Žgavec; z zborom sta prehodili kar nekaj poti! Po radoživem pevskem dodatku se je jubilejno druženje sproščeno nadaljevalo na dvorišču KCLB pod lipami in se ob prijateljskem kramljanju, iskrih zdravicah in prešernem petju zavleklo pozno v topla, sanjavno pomladno noč.

Novo! Goriška Mohorjeva družba

Samostojna SLOVENIJA
bodi POZDRAVLJENA

Osamosvajanje Slovenije
v zamejskem periodičnem tisku 1988-1991

KATOLIŠKI GLAS • NOVI LIST
DOM • MLADIKA

Dobite jo v slovenskih knjigarnah!

Papež Benedikt XVI. bo 4. in 5. junija 2011 obiskal Hrvaško

Papežev obisk v znamenju gesla: "Skupaj v Kristusu!"

Papež Benedikt XVI. bo 4. in 5. junija 2011 obiskal Hrvaško. Obisk bo potekal pod geslom *Skupaj v Kristusu*, udeležili pa se ga bodo tudi slovenski verniki ter nekateri duhovniki in (nad) škofje. Po prihodu na zagrebško letališče se bo papež Benedikt XVI. najprej srečal s hrvaškim predsednikom Ivom Josipovičem v predsednikovem uradu na Pantovčaku in predsednico hrvaške vlade Jadranko Kosor na apostolski nunciatu. V Hrvaškem narodnem gledališču se bo srečal s predstavniki kulture, akademske skupnosti, podjetnikov, civilne družbe, politike in diplomatskega zbora ter voditelji verskih skupnosti. Ob koncu prvega dne bo prisoten na molitvenem

Blaženi kardinal Alojzije Stepinac

bdenu z mladimi na osrednjem zagrebškem trgu ba Josipa Jelačića. Osrednji dogodek pastoralnega obiska na Hrvaškem bo slovesno evharistično bogoslužje ob narodnem srečanju hrvaških katoliških družin, ki ga bo papež v nedeljo, 5. junija 2011, vodil na zagrebškem hipodromu. Po maši bo papež Benedikt

XVI. vodil molitev *Raduj se Kraljica nebeška* in nagovoril vernike, v popoldanskih urah pa bo v zagrebški katedrali vodil molitev večernic skupaj s škofi, duhovniki, redovniki, redovnicami in bogoslovci ter se ustavil na grobu bl. kard. Alojzija Stepinca.

Na Hrvaškem je katoliška vera izjemno živa, Hrvati so bili pokristjanjeni v času med 7. stoletjem in začetkom 11. stoletja. Prve stike s Svetim sedežem so Hrvati imeli že v 9. stoletju, ko je njihov vladar Branimir pisal papežu Janezu VIII. in mu obljubil zvestobo, na to pismo mu je papež odgovoril in mu napisal, da je v baziliki sv. Petra v Rimu da-

roval mašo za njegov narod, ki ga je tudi blagoslovil. Izjemno dragocena je tudi bogata korespondenca med hrvaškim kraljem Tomislavom in papežem Janezom X. ob prvi splitski sinodi leta 925. Ta pisma imajo Hrvati za prve mednarodne dokumente o svojih kraljih. Že v 9. stoletju so Hrvati imeli liturgijo v svojem jeziku in svojo abecedo glagolico. Hrvaški kristjani so zelo trpeli v drugi svetovni vojni in tudi v zadnjih balkanskih vojnah, saj so jim med leti 1991 in 1995 porušili v vojni 1426 cerkvenih stavb, med njimi veliko cerkva. Hrvate so izjemno ponosni na svoje svetnike, med njimi je zelo priljubljen sv. Leopold Mandić, ki se je leta 1866 rodil v Herceg Novem, umrl pa leta 1942 v Padovi, kjer je več kot 40 let spovedoval. Drugi hrvaški svetniki so: sv. Nikola Tasvelić, rojen v

1349), blažena Ozana Kotorska (1493-1565). Gotovo je zelo poznan tudi hrvaški blaženi, kardinal Alojzije Stepinac, ki je umrl v strašnih bolečinah leta 1960, a je bil že pri 36 letih imenovan za zagrebškega nadškofa, po drugi svetovni vojni je bil obsojen na 16 let zapora in

Šibeniku leta 1340, umrl je v Jeruzalemu leta 1391, bil je frančiškan, umrl je mučeniške smrti, sv. Marko iz Križevca (Križevčanin), ki je živel med leti 1589 in 1619 in je tudi on umrl mučeniške smrti, ker je ostal zvest Petrovemu nasledniku in se ni vdal volji takratnega vladarja, blaženi Ivan Merz (1896-1928), bl. Marija Petković, redovnica (1892-1966), blaženi Avgustin (Avgustin) Kažotić (1260-1323), blaženi Gracij (Gracija) iz Muja (1438-1508), blaženi Jakob iz Zadra (Jakov Zadranin), ki je živel med leti 1400 in 1490, blaženi Julijan iz Bal (1300-

prisilnega dela, ker ga je takratni komunistični režim obtožil sodelovanja z nacisti in režimom Anteja Pavelića, proti katerim pa se je blaženi Stepinac vztrajno boril. Njegovo vodilo: - Frangar, non flectar! - Lahko me skušajo zlomiti, a zlomiti me ne morejo! mu je pomagalo, da je prestajal kazen, čeprav je dokazano, da je umrl za posledicami težke ječe. Leta 1992 so obnovili sodni postopek proti njemu in dokazali, da je bil sodni proces zmontiran. Leta 1998 je sveti oče Janez Pavel II. v največjem hrvaškem Marijinem svetišču v Mariji Bistrici pred tisočglovo množico povzdignil kardinala Stepinca na čast oltarja.

Kritično o časnikarskih izbirah Uvodniki, gradovi in še marsikaj

Na Veliko noč proti večeru sem si vzel čas, da bi prebral vse tiste dnevnike, ki so mi jih prinesli znanci, češ da ne bi preveč lenaril ... Moj prijatelj Duško je imel zanimiv uvodnik v zamejskem dnevniku. Prav užival sem, da so mu ga objavili. Potem pa štrbunk: Nedeljske teme! - Mladi naj bodo samozavestni, kot smo bili mi! Tako je imel naslov intervjuja z Janezom Stanovnikom ob 70. obletnici OF. Vse lepi in prav, vendar, se vam ne zdi, da bi vsaj na Veliko noč, ki je še vedno vsaj nekaterim dan nekega spoštovanja, prizanesli s to temo? Ne bom se spustil v polemiko, kot tudi ne bi polemiziral s številkami, koliko Slovencev je zadnja vojna "pobrala". O vsem tem je zelo prav, da se razčiščuje, čeprav na čistem o tem ne bomo nikoli, ker kljub poskusom narodne sprave se bo delitev nadaljevala v nedogled in vedno se bo dobil kdo,

ki bo to našo ljubo slovensko zgodovino mrcvaril. Prav zato sem se ob tej številki našega dnevnika zamislil. Ali je tisti uvodnik odgovarjal vsebini tistega časopisa, ali pa je bil načelno sprovciran in uvodničarja prikazal kot cepca, o tem naj prebudi vsak sam. Dejstvo je, da je takšen način urejanja ne glede katerega časopisa manipulacija z bralci! Uvodnik ima svojo težo in urednik je dolžan, da uvodniku tudi prilagodi vsebino časopisa ali obratno. To je bilo in bo obstajalo, dokler se bo pisalo, pa ne glede kako, ali na papirju ali po elektronskih medijih.

Ko bralec pogleda naslov uvodnika, zazna, kaj mu bo ta številka posredovala in o čem ga bo informirala. Tako tudi še vedno vzgajajo bodoče ča-

snikarje, pa ne glede, kje in v katerem političnem sistemu delujejo te učne ustanove. Prav zato bi zlasti mlade morali vzgajati, da bi najprej prebrali ali vsaj pogledali naslov uvodnika v nekem časopisu, in potem nadaljevali z branjem. Ne pa kot marsikdo najprej pogleda športno stran, mogoče še vreme, pa kakšen vic, potem pa ga časopis ne zanima več. Če imamo tako vzgojene ljudi, in časo-

pisati so tudi vzgojna sredstva, potem naj se ne čudimo, da je tako, kot je, in da pišejo uvodnike kot neki blef ali za 'zafkancijo' tistim, ki bodo časo-

pis vzeli v roke! Ob tem pa še to. Pozno zvečer istega dne sem čisto slučajno pogledal elektronsko pošto in na njej dobim vabilo na koncert v Arboretum Volčji Potok. Vsi poznamo ta enkratni cvetlični raj. V kolažu, ki mi ga je poslal znanec, pa piše dobesedno tako: "Pa smo tam ... Bilo bi prelepo, če bi v Volčjem Potoku ne bilo nekaj narobe. Dvorec v ozadju na fotografiji ni dvorec,

vi so okrog gradu uredili park, ki je bil osnova današnjemu. Sobanovi so v njem živi do leta 1942, ko so jih izgnali Nemci in ga uporabili zase. Potem pa žalost. Tako piše na kulisi, da so ga LOKALNI PARTIZANI 15. aprila 1944 zažgali... Potem so bili poskusi, da bi na istem mestu zgradili in postavili hišo iz ljubljane, ampak se ni izšlo ... Danes konec parka krasi napeptatno na kulisi... O, vraga ... To me pa vrže na obrate ... NIČ NIMAM PROTI PARTIZANOM. Tudi moja mama je bila partizanka in stric tudi, pa oče je bil odpeljan v Avstrijo... vzgojen sem bil v SLOVENSKEM DUHU! Včasih pa se mi le postavi vprašanje: "Zakaj so ti lokalni partizani požgali vse, kar je bilo lepega v Moravski dolini"? Pet gradov po vrsti, razen Pšuštanja. Pa Kerstnikov grad na Brdu, grad Dol pri Ljubljani, pa skoraj vse gradove po Dolenjski ... O moj Bog, zmanjka prostora, če bi še naševal. Kdo so bile tiste barabe, ki so pod nazivom PARTIZANI uničevali NAŠO SLOVENSKO DEDIŠČINO? In ki še danes za svoje bedasto početje dobivajo borčevsko priznavalnino. Imajo imena, mar ne? Si

upa kdo povedati, zakaj so na Češkem, Poljskem, v Nemčiji, Avstriji, Italiji ... vojno prestali skoraj vsi gradovi? Menda so bile tudi tam borbe? Barbari, ne partizani! Umazali ste ime in plemenitost tistih ljudi, ki so res branili domovino ... Vem, da je danes lahko iz fotelja pljuvati po zgodovini ... Ampak, vi ste jo pisali v napačno smer! Ne zanimajo me ne beli ne plavi ne črni ne rdeči, ki so se pobijali med seboj. - Zanimajo me pravični, ki so branili domovino, pa vseeno na kateri strani! Branili in ne brez potrebe uničevali, da se razumemo!" Pa smo tam! Časopisni uvodniki, napisani "v tri dni", poveljevanje preteklosti, ki poka po šivih, objokovanje napak, za katere ni nihče kriv, kam vse to vodi? Kljub vsemu, to je del našega naroda, pa čeprav vsem ne bo prav, da se tudi tako razmišlja. Vi, pa kakor želite, saj ste svobodni, pa ne glede, ali prebirate uvodnike ali pa jih prezirate ali pa bodo še naprej uredniki z uvodniki brili norce in mi se spotikali ob neumnostih, ki jih nekateri še vedno povečujejo in jih bodo še naprej ...

Ambrož Kodelj

Poslanica papeža Benedikta XVI. za 48.

svetovni dan molitve za duhovne poklice (1)

"Hodi za menoj!"

Ragi bratje in sestre!

Osemindesetdeseti svetovni dan molitve za duhovne poklice, ki smo ga letos praznovali na 4. velikonočno nedeljo, 15. maja 2011, nas vabi k razmišljanju o temi: Predlagati duhovne poklice v krajevni Cerkev. Pred sedemdesetimi leti je papež Pij XII. (1939-1958) ustanovil Papeški urad za duhovniške poklice. Podobne urade, ki so jih vodili tako duhovniki kot laiki, so potem ustanovili tudi škofje po številnih škofijah kot odgovor na povabilo dobrega Pastirja, ki so se mu množice "zasmilile, ker so bile izmučene in razkrojene kakor ovce, ki nimajo pastirja", in je rekel: "Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev" (Mt 9,36-38).

Umetnost spodbujanja in skrbi za duhovne poklice ima odlično oporno točko v evangeliju, kjer Jezus kliče svoje učence, naj hodijo za njim, ter jih vzgaja z ljubeznijo in skrbnostjo. Predmet naše posebne pozornosti je način, kako je Jezus poklical svoje najtesnejše sodelavce, da bi oznanjali Božje kraljestvo (prim. Lk 10,9). Predvsem je jasno, da je bilo prvo dejanje molitev zanje. Preden jih je poklical, je Jezus prebil noč v samotni molitvi in prisluskoval Očetovi volji (prim. Lk 6,12), da bi se v notranjosti dvignil nad vsakdanje skrbi. Poklici za duhovniško službo in posvečeno življenje so v prvi vrsti sad nenehne stika z živim Bogom in vztrajne molitve, ki se dviga h Gospodarju žetve po župnijskih skupnostih, krščanskih družinah in skupinah za

spodbujanje poklicev. Gospod je na začetku svojega javnega življenja poklical ribiča, ko sta se odpravljala na ribolov na obali Galilejskega jezera: "Hodi za menoj in naredil vaju bom za ribiča ljudi" (Mt 4,19). Njuno mesijansko poslanstvo jima je pokazal s številnimi 'znamenji', ki so nakazovala njegovo ljubezen do ljudi in dar Očetovega usmiljenja. Učence je vzgajal z besedo in življenjem, da bi bili pripravljani in bi nadaljevali njegovo delo odrešenja. Končno jim je, "ker je vedel, da je prišla njegova ura, ko pojde s tega sveta k Očetu" (Jn 13,1), zaupal spomin na svojo smrt in vstajenje. Preden je bil povzdignjen v nebo, jih je poslal po vsem svetu z naročilom: "Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence" (Mt 28,19).

Zahtevno in hkrati navdušujoče zveni Jezusovo povabilo nekaterim: "Hodi za menoj", s katerim jih vabi, naj se spoprijateljijo z njim, od blizu prisluskujejo njegovi besedi in zaživijo z Njim. Učil jih je popolne posvečenosti Bogu

in širjenju njegovega kraljestva v skladu z evangeljsko zakonitostjo: "Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadu" (Jn 12,24). Vabi jih, naj izstopijo iz svoje zaprte volje in ideje o samouresnitveni, se potopijo v Božjo voljo in se ji pustijo voditi. V njih poživlja bratstvo, ki izhaja iz razpoložljivosti Bogu (prim. Mt 12,49-50) in je značilna poteza Jezusove skupnosti: "Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen" (Jn 13,35). Hoja za Kristusom je zahtevna tudi danes. Pomeni učiti se upirati pogled v Jezusa, ga notranje spoznavati, poslušati njegovo Besedo in ga srečevati v zakramentih. Pomeni učiti se usklajevati svojo voljo z Njegovo. To je prava Šola oblikovanja za vse, ki se pripravljajo za duhovniško službo in posvečeno življenje pod vodstvom pristojnih cerkvenih oblasti. Gospod

kliče vedno in v vseh življenjskih obdobjih, da bi se soudeležili njegovega poslanstva in služili Cerkvi in duhovništvu in redovništvu. Cerkev je "poklicana varovati ta dar, ga ceniti in ljubiti,

rovanjem svojega življenja pa utegne biti preveč zahtevno, morajo vse krščanske skupnosti in vsak vernik zavestno prevzeti nalogo spodbujanja duhovnih poklicev. Spodbujati in podpirati je

saj je odgovorna za vznik in zorenje duhovniških poklicev". Zlasti v našem času, ko se zdi, da 'drugi glasovi' dušijo Gospodov glas, povabilo k hoji za njim z da-

potrebno vse, ki kažejo jasna znamenja poklicanosti v duhovniško in redovniško življenje, da bi začutili toplino celotne skupnosti, ko bodo izrekli 'da' Bogu in Cerkvi. Tudi sam jih spodbujam, kakor sem storil tudi s tistimi, ki so se odločili vstopiti v semenišče, ko sem jim pisal: "Dobro ste storili! Ljudje bodo Boga vedno potrebovali, tudi v času prevladovanja tehnike nad svetom in globalizacije; Boga, ki se nam je razodel v Jezusu Kristusu in nas združuje v vseljeno Cerkev, da bi se z Njim in po Njem učili resničnega življenja ter podpirali in uveljavljali merila pristne človečnosti".

5. Festival družin v Termah Olimia

“Dajte nam možnost normalnega življenja in razvoja!”

V organizaciji Zavoda Iskreni.net, največje družinske organizacije v Sloveniji, je v nedeljo, 22. maja, v Termah Olimia potekal jubilejni, že 5. Festival družin. Zbralo se je več kot 10.000 ljudi, skupno prek 2.500 družin. Ključni cilj festivala je medsebojno druženje ter okrepitev zavedanja o pomenu lastne družine in oblikovanja kvalitetnih družinskih odnosov. Letošnje sporočilo pa je namenjeno tudi vsem odgovornim v Sloveniji, ki krotijo usodo družine: prenehajte eksperimentirati z družino, dovolj je prerekanja in ideoloških debat, dajte družinam možnost dostojnega življenja in razvoja!

Igor Vovk, direktor Zavoda Iskreni.net, je ponosno pospremljal odprtje že 5. Festivala po vrsti: “Festival družin je dokaz, da si družine znamo vzeti čas zase in lahko zaživimo iz svojih potencialov, če nam le okolje to dopušča. Festival družin je praznik, znamenje življenja, znamenje, da so družine prihodnost naše družbe”. Polonca Sokol, vodja projekta, pa je izjavila: “Toliko družin na istem mestu, toliko otroškega vrvenja in živžava napolni človeka s posebno energijo. Festival mi osebno da moči, da še dolgo po tej nepozabni nedelji čutim, kako

program. Obiskovalci so tako uživali ob glasbenih in plesnih nastopih, cirkuških in lutkovnih predstavah, sodelovali pa so lahko v številnih igrah za vsa

ima z Dolgobradcem, skupaj pa so se soočili tudi s kuhanjem čarobnih napitkov in lovom. Najmlajši so poleg tega lahko prisluhnili tudi različnim pravljicam, medtem ko so se starši udeležili predavanj o

pomembna je družina. Festival je skupaj z družino obiskal tudi ambasador iskreni.net Boštjan Romih, ki je prisotne pozdravil in jim zaželel čim bolj polno doživetje družinski dan. Festival družin, ki sta ga odprla Maja Triler in Gino, je letos že petič ponudil pester celodnevni

družino. Med drugimi je za otroško rajanje poskrbela tudi Manca Špik. Organizatorji so za otroke priredili tudi posebno Dogodivščino, kjer so se ti srečali z Robin Hoodom. Pravljični junak jih je popeljal v svet “poštenih lumparij”, kjer jim je zaupal svoje težave, ki jih

zdravju in vzgoji otrok. Neprofitni festival, ki ga oblikuje prek 100 prostovoljcev in je največja prireditev v Sloveniji ob mednarodnem dnevu družine, ima tudi dobrodelni značaj. Letos so zbirali sredstva za socialno ogroženo osemčlansko družino.

Poročilo s srečanja slovenskih družin in dobrotnikov Z delom do dostojnega življenja v Afriki

Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano je v ponedeljek, 16. maja 2011, potekalo srečanje z redovnico s. Bogdano Kavčič, misijonarko v Ruandi, ki je na obisku v Sloveniji. Sestra se je srečala z dobrotniki, ki sodelujejo v akciji Slovenske Karitas z naslovom *Z delom do dostojnega življenja*, in z mesečnim darom podpirajo družine v Afriki. Na srečanju je v imenu Založbe Ognjišče, ki je glavni pokrovitelj akcije, sodeloval tudi mag. Božo Rustja.

S. Bogdana Kavčič je v pogovoru z darovalci predstavila, kakšno je vsakdanje življenje v Afriki, kjer mnoge družine po-

gosto nimajo dovolj zemlje za pridelavo hrane, kaj šele, da bi ljudje dobili priložnost za (dodatno) delo. Za petčlansko družino na afriškem podeželju in v predmestjih lahko že 24 evrov na mesec pomeni dostojno preživetje in možnost za plačilo zdravstvene oskrbe in šolskih potrebščin za otroke. Redovnica je predstavila življenje in delo 43 revnih družin v Kigaliju v Ruandi, ki so s pomočjo akcije Slovenske Karitas oz. s podporo slovenskih darovalcev dobili delo, in sicer tako, da lahko pridelujejo hrano na zemlji, ki so jo najele sestre. Prispevki iz Slovenije so še dodatno oplemeniteni, saj so se

zasluzka in s tem lažje preživljajo svoje družine. Sestra Bogdana je ob sklepu druženja izrazila veliko hvaležnost slovenskim družinam in posameznikom za njihovo dobrosrčnost in pomoč družinam v Afriki. Slovenska Karitas je dobrodelno akcijo *Z delom do dostojnega življenja* začela v lanskem avgustu. Nanjo se je do sedaj odzvalo 151 družin oziroma darovalcev, ki z rednim mesečnim darom trajno podpirajo 64 družin na podeželju v Ruandi in na Madagaskarju. S pomočjo mesečne

S. Bogdana Kavčič

podpore si afriške družine lahko same pridelajo hrano ali dobijo plačilo za delo, ki ga opravljajo v zdravstvenih centrih, šolah, porodnišnicah in v sklopu drugih projektov za skupno dobro, ki jih izvajajo misijonarji. Mesečni dar družin in posameznikov, ki so pristopili k akciji, znaša v povprečju 12 evrov, vendar je ta lahko tudi nižji ali višji. Že s tako majhnimi sredstvi je ob podpori in spremljanju misijonarjev mogoče veliko narediti za družine, ki sicer nimajo osnovnih pogojev za življenje. Slovenska Karitas se podpornikom in darovalcem zahvaljuje v upanju, da bodo v sodelovanju z misijonarji in dobrosrčnostjo dobrotnikov na tovrsten način lahko v prihodnosti podprli še več družin v Afriki in jim tako omogočili dostojno življenje.

Tisti, ki bi želeli sodelovati v akciji *Z delom do dostojnega življenja*, se lahko obrnejo na gospo Jano Lampe na Slovenski Karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, tel. 01/300-59-60, GSM: 031/344-481, e-naslova: jana.lampe@karitas.si in info@karitas.si.

Prvo sv. obhajilo pri sv. Ivanu v Gorici

Po dveletni pripravi s katehistinjo Ano Turus so Alessia, Erika, Daniele, Luka, Valentin, Vladimir, Federico in Patrik v nedeljo, 15. maja, v cerkvi sv. Ivana v Gorici prejeli prvo sveto obhajilo. Na svetu bi bilo drugače, ko bi bilo več pričevalcev in manj prepričevalcev, je v homiliji povedal g. Marijan Markežič, ki je poudaril, da je od besede pomembnejši zgled. Na nedeljo dobrega pastirja je mlade pozval, naj - kot Mali princ - gledajo s srcem, da bi v Jezusu videli dobrega pastirja in ohranjali njegovo veliko prijateljstvo. Njegov glas lahko namreč sredi video igrin in lepotilnih salonov slišimo samo, če pozorno prisluhnemo, če ga skušamo doživeti in če prejemamo Njegovo telo.

Kratke

Srečanje vernikov koprške škofije in goriske nadškofije na Sveti Gori

Ob tradicionalnem, letos štiriindvajsetem srečanju koprške škofije in goriske nadškofije bo v nedeljo, 29. maja 2011, ob 16.00 na Sveti Gori maša. Pri bogoslužju bodo poleg koprškega škofa msgr. Metoda Piriha in goriskega nadškofa msgr. Dina De Antonija somaševali tudi duhovniki iz obeh (nad)škofij.

Srečanje bo potekalo pod geslom Ego steti in monte sicut prius (Stojim na gori kakor prej), saj letos obhajamo 60. obletnico vrnitve svetočorske podobe na Sveto Goro. Bogoslužje bo potekalo v slovenskem, italijanskem in furlanskem jeziku, evharistična molitev pa v latinskem.

Dodatne informacije dobite pri mag. Božu Rustji v Tiskovnem uradu Škofije Koper, Trg Brolo 11, p. p. 114, 6001 Koper, tel. 05/611-72-20, e-naslov: bozo.rustja@ognjisce.si.

Gorica / Predavanje: “Posluš za brate”

Družinska pastoralna goriske nadškofije vabi v soboto, 28. maja, ob 16. uri v dvorano duhovniškega doma (vhod z Verdijevega korza št. 4) v Gorici na predavanje “Posluš za brate”; govornica bo dr. Annamaria Rondini. Srečanje bo potekalo v duhu papeževih besed iz Ogleja, ko je med drugim povedal: “Poskrbite, da boste v središče svoje pozornosti postavili družino, zibelko ljubezni in življenja, temeljno celico družbe in cerkvene skupnosti. Ta pastoralna skrb je še toliko nujnejša zaradi vedno bolj razširjene krize zakonskega življenja in padca rodnosti... Kulturne spremembe, ki jih doživljamo, zahtevajo od vas, da ste prepričani kristjani...”

Doberdob: obisk misijonarko iz Ruande

Naša župnija je povezana tudi z nekaterimi slovenskimi misijonarji in misijonarkami. Ko pridejo na dopust, se velikokrat oglasijo tudi pri nas. Tako nas je v soboto, 9. aprila, obiskala s. Bogdana Kavčič iz Ruande. Skupaj še z dvema sosestrama z Mirenskega Grada je bila pri naši večerni maši. Po maši nam je opisala svoj misijon in delovanje v tej zelo nemirni afriški državi. Vsako leto šolarji prinesemo k jasljam hranilnike, ki jih imamo doma v adventnem in božičnem času. Ta dar smo podarili s. Bogdani v imenu vseh naših šolarjev. Bila je zelo vesela in nam je obljubila, da bodo v njenem misijonu molili tudi za nas. Zaželeli smo ji lepo bivanje v domovini in srečno vrnitev v njen misijon. / Anna in Chiara

Osebni spomin ob papeževem obisku v Ogleju

Geslo obiska je bilo “Potrdi nas v veri”. Papežev obisk v Ogleju sem se udeležil z romarsko skupino iz Šempetra. Imeli smo vstopnico A, tako da sem zelo ob blizu videl svetega očeta. Bil sem zelo sproščen. Po končani liturgični molitvi in govorih smo se razšli. Na ulici blizu bazilike sem srečal upokojenega tržaškega škofa msgr. Ravnaniya in z njim imel kratek razgovor. Ganilo me je, da si je vzel čas in me nagovoril v slovenskem jeziku vpričo skupine duhovnikov in škofov. Bil sem zelo presenečen in srečen zaradi dvakratnega doživetja: obiska sv. očeta in srečanja s škofom Ravnanijem. / Romar L. Mozetič, Miren

Otrok je dar

“Otroci so naše največje bogastvo”. Resnica, ki izraža, kam je potrebno vlagati našo energijo in naše upe, ali zgolj fraza, s katero opletamo, ker se tako prijetno sliši. Biti mama štirih otrok je velik privilegij. Je izpolnjujoča izkušnja, ki je ne morem primerjati z ničimer v življenju. Misel, da sem mama, mi vedno – ne glede na “lumparije”, ki so sestavni del vsakega normalnega otroštva, in ne glede na “sive lase”, ki so sestavni del normalnega starševstva, priključim nasmeh na obraz in moje srce napolni z občutki toplote in predanosti. Biti mama ali biti oče je vloga, ki bi jo priželela vsakomur. Vsakomur? Mar res? Pretežni del svojega poklicnega življenja sem preživela z materami v materinskem domu. Večina mam, ki so svoje začasno zatočišče našle pri nas, je potrebovala miren prostor in človeško oporo, da so se okrepile in postale pogumnejše in predanejšie mame. Zame najtežje pa je bilo spoznanje, da obstajajo ženske, ki ne znajo in ne morejo biti mame, ki so rodile otroka, a ga s svojim ravnanjem ogrožajo, ga zavračajo, ga ne marajo. Dandanes se na veliko opleta z besedami, da je “imeti otroka pravica odraslih”. Če je otrok pravica ali še huje lastnina, so potem sprejemljivi tudi komentarji, da bi v določenih primerih bilo bolje, da otroka ne bi bilo (da se v hujše komentarje niti ne spuščam!). In pravica otroka? Najprej do življenja. Do obeh staršev, sprejetosti, varnosti, ustrezne nege in vzgoje. Matere, ki ne zmorejo skrbeti za svoje otroke, imajo skoraj vedno za sabo travmatično družinsko zgodovino. To ne opravičuje njihovega ravnanja. Pomaga nam razumeti, da z ustreznimi pomočmi materi in otroku lahko pomagamo prekiniti nesrečen tok neke zgodovine. Otroci je dar svetu, je privilegij in sam po sebi v resnici bogastvo. Odrasli moramo prevzeti svoja bremena (in malih in velikih, ki jih ne zmorejo nositi sami), da bodo tudi današnji otroci nekoč znali prevzeti svoja (in tistih, ki jih ne bodo mogli nositi sami). / Alenka Hvalica

Kratke

5. junija Dan družine pri sv. Ivanu v Gorici

Skupnost družin Sončnica vabi v nedeljo, 5. junija, na sedež duhovnije sv. Ivana v Gorici, kjer bosta zaključek veroučnega leta in Dan družine v organizaciji SD Sončnica. Ob 10. uri bo maša, pri kateri bodo sodelovali prvoobhajanci s prošnjami in zahvalami, ostali otroci pa s petjem. Ob 11. uri bo v bližnjem domu Franc Močnik lutkovna predstava Štirje fantje muzikantje, ki jo pripravljajo člani birmanske skupine O'Klapa. Delo je napisal letošnji Prešernov nagradjenec Miroslav Košuta, ki bo tisti dan kot gost počastil goriške mlade. Sledita skupno kosilo in družabnost. Toplo vabljeni!

Kulturni dom: Komigo / S smehom slovo od letošnjih predstav

V dobro zasedeni dvorani Kulturnega doma v Gorici se je v šaljivem tonu, kot se je začela, po zaslugi ravnatelja KD Igorja Komela, tudi končala letošnja abonmajska sezona Komigo.

Igralec Franko Korošec in ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel

Trijezični festival komičnega gledališča sta osmo leto uspešno izpeljala organizatorja Kulturni dom Gorica in kulturna Zadruga Maja Gorica, v sodelovanju z ZSKD, združenjem Terzo Teatro iz Gorice in deželo FJK. Pokrovitelji so bili goriška občina in pokrajina, SKGZ in Fundacija Goriške hranilnice. V četrtek, 12. maja, so si abonenti in priložnostni gledalci ogledali še zadnjo, šesto predstavo letošnje abonmajske ponudbe. Pred njo pa jim je Igor Komel predstavil prvo "knjigo" Komigo z naslovom Kaj razmišljajo moški, ko ne mislijo na seks, ki je v notranjosti... prazna! Šegavemu uvodu je sledila uprizoritev gledališča T. I. P. Teater iz Ljubljane. Igralci Mojca Partljič, Andriana Boškoka Batič, Franko Korošec in Branko Ličen so v režiji Gojmirja Lešnika - Gojca ponudili v pogled delo srbskega avtorja Zlatana Dorića, Sezona naročenih umorov. Poslovenjeni tekst z značilnim Dorićevim humorjem je bil prežet tudi z našimi življenjskimi problemi in je prijetno pozabaval gledalce. Lepo bi bilo, da bi ta komedijska uprizoritev šla v goste tudi na kak drug zamejski oder, da bi se naši gledalci pobliže lahko srečali z igralcem Frankom Korošcem, ki ga zadnja leta pri nas bolj poredko videmo. Komedijsko prešerno se je tudi za letošnjo sezono končal uspešni abonmajske gledališki cikel, ki vsebuje raznoliko pahljačo predstav v slovenskem, italijanskem in furlanskem jeziku, letos celo nemškem, in je na vsakem večeru zabeležil lep odziv občinstva. Ob koncu osme izvedbe festivala Komigo je Igor Komel izročil letošnje priznanje Komigo 2011, umetniško delo v raku tehniki Ivana Skubina, prav gledališkemu igralcu Franku Korošču iz Trsta, ki ima v komediji Sezona naročenih umorov vlogo protagonista, lastnika agencije za naročanje umorov.

Priznanja Komigo so v prejšnjih sezonah že prejeli Boris Kobal iz Trsta, Andro Merku' iz Trsta, Gianfranco Saletta iz Gorice, Teater 55 Ljubljana, furlansko gledališče Trigeminus (Manzan), furlanski teater Incerto (Videm), Spasteater (Mengeš).

Kmečki turizmi in turistične kmetije skrbijo tudi za kulturna dogajanja

V zadnjih letih je kmečki turizem v velikem razvoju. Poleg domačih jedi in pijače ponujajo gostom tudi druge storitve rekreativne in kulturne narave. V bližnjih krajih Slovenije večkrat vabijo skupine iz zamejstva, da nastopajo v njihovih prostorih. Štandreška dramska skupina se redno odziva takim vabilom, saj predstavljajo nastopi na kmečko-turističnih lokacijah vedno posebno doživetje z neposrednim stikom s publiko. Prostorji navadno niso veliki in se igralci kretajo kar med udeleženci. V zadnjih mesecih so štandreški igralci večkrat uprizorili vedro igro Čudna bolezen, in sicer na turističnih kmetijah v Mirnu, na Lomu nad Tolminom in v Robidišču pri Breginju. / DP

Junija peto praznovanje z briškimi vini in jedmi
Letos vabi Likof obiskovalce kar dva dni

Likof je v Števerjanu praznik, na katerem sodeluje cela vas. Simon Komjanc je v torek, 17. maja, na tiskovni konferenci povedal, da je bil v preteklih letih obračun Likofa zelo pozitiven, kljub temu da jim je včasih vreme ponagajalo. Glavni prirreditelji so Vinoteka (ta združuje deset vinarjev), društvi F. B. Sedej in Briški grič; pokroviteljstvo sta dali Goriška pokrajina in Občina Števerjan. Tokrat so se odločili, da bo praznik potekal dva dni, in sicer 3. in 4. junija. Na ta način skušajo v Števerjan privabiti še več gostov. Občina je zelo naklonjena vsemu, kar se dogaja na vasi, zato je bila na tiskovni konferenci prisotna

tudi županja Franca Padovan. Agronom in enolog Claudio Fabbro je obnovil dogajanje na lanskoletnem Likofu in predstavil letošnji program. Tokrat bo v ospredju istrska malvazija, ki je na briškem območju vedno dajala dobre sadove. Tematika okrogle mize, ki bo potekala v soboto, 4. junija, ob 10.30, bo sredozemska dieta in srednjeevropska vina. Gre za sredozemsko dieto v širšem pomenu besede, saj se bodo osredotočili na jedi, ki so prisotne na tem ozemlju že dalj časa: surov pršut in drugi suhomesnati izdelki, sir, sadje (češnje, češnje, breskve), sladice ter tudi oljčno olje, ker so na ozemlju Brd oljke us-

STANDREŽ Tradicionalni Praznik špargljev
Odprtje fotografske razstave in prisrčen nastop šolarjev

Prosneto društvo Štandrež je tudi letos poskrbelo za rekreacijsko-kulturno prireditve Praznik špargljev, ki poteka zadnji dve soboti in nedelji v maju v župnijskem parku v Štandrežu. Praznovanje se je sicer začelo že v petek, 20. maja, ko so v spodnjih prostorih župnijskega doma Anton Gregorčič odprli fotografsko razstavo domačina Milana Brešana. Na čudovitih posnetkih večjega formata nam je predstavil deželo vetra in vode, ledenih gmot in toplote ognjenikov, Islandija je otok izrednih naravnih oblik, brezmejnih obzorij, velikih ledenikov, kjer kraljujeta moč in veličastnost narave. Vse to se nam na posnetkih Brešana predstavlja v živi in izraziti podobi, ki očara gledalca. O fotografu in njegovih delih je na odprtju spregovoril Vili Prinčič. Za glasbeno obogatitev je poskrbel mladi Jure Bužinec na harmoniko, gojenec Slovenskega centra za glasbeno

vzgojo Emil Komel. Milan Brešan je član fotografskega krožka Circolo fotografico Isontino in se že dvajset let uspešno ukvarja s foto-

in nedeljo, 21. in 22. maja. V soboto so se otroci iz vrtecev in osnovnih šol pomerili v risarskih sposobnostih. Tema slikarskega

Foto DP

grafijo. Prejel je več priznanj na državnih in mednarodnih natečajih. Navdušuje se za krajske posnetke. Pred leti je že razstavljal v župnijskih prostorih v Štandrežu; takrat so nas nagovorili njegovi posnetki iz puščave. Praznik se je nadaljeval v soboto

ekstempora je bila prosti čas. Tudi nedeljski program je bil namenjen mladini. Za uvod so lepo zapeli mali pevci domačega župnijskega zbora, ki jih je za to priložnost vodila Tiziana Zavadlav, na orgle pa spremljal Silvan Zavadlav. Prireditveni prostor so

nato zasedli učenci Štandreške osnovne šole Fran Erjavec, ki so prikazali zelo pester in razgiban program. Prvi in drugi razred sta prikazala glasbeno pravljico Živalice na travniku pod vodstvom Damijane Česčut. Sledila je razvedrilna oddaja Zaplešimo skupaj hip hop v izvedbi četrtega razreda in koreografiji Jelke Bogatec. Tretji razred je v režiji Božidarja Tabaja prikazal prizor Dober dan Štandrež, ki je obujal navade Štandreške skupnosti. Celoten spored se nam je vtisnil v spomin kot nenavaden televizijski program, in to kar v živo. Tudi reklame ni manjkalo, ki je bila obarvana na domače proizvajalce in trgovce. Na zelo učinkovit in simpatičen način so te reklamne oglaševanje predstavljali učenci petega razreda. Spored je sklenil številni šolski zbor, ki je lepo zapel pod vodstvom učitelja Martina Srebrniča. Organizatorji Praznika špargljev se so zahvalili vsem učiteljem in zunanjim sodelavcem za zelo sproščen in učinkovit enourni program, ki je navdušil številno občinstvo, med katerim so seveda izstopali starši in sorodniki nastopajočih otrok. Praznik špargljev se bo nadaljeval zadnjo soboto in nedeljo v maju.

Birmanska skupina O'Klapa
V kratkem lutkovna igrlica

Lutkovna delavnica, ki jo je v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, vsakič po en dan, v letošnjem januarju in marcu vodila Breda Varl, znana, vrhunska oblikovalka lutk, svojevrstnih junakov očarljive gledališke zvrsti, rojeva sadove. Med navdušenimi udeleženkami kratkega, a kot kaže, zelo učinkovitega tečaja, je bila tudi katehistinja Katerina Ferletič, sicer učiteljica v goriškem slovenskem vrtcu Max Fabiani. Tudi zaradi letnega študijskega načrta, v katerem je poslušala predavanja dr. Helene Korošec s Pedagoške fakultete v Ljubljani o lutkah, drami in medijih, se ji je porodila zamisel, da bi lutke, izdelane pod vodstvom Breda Varl, zaživele v igrlici. Lepa želja se sedaj izpolnjuje. Skupina birmancev, ki se na sprejem zakramentov pripravljajo v Slovenskem pastoralnem središču, v cerkvi sv. Ivana v Gorici, se je radovoljno ujela na njen ustvarjalni trnek. Po spodnji izkušnji ob lanskoletnem

miklavževanju so se mladi srednješolci Tadej Pahor, Manuel Persoglia, Simon Čavdek, Mojca Pintar, Chiara Bergnach, Marta in Ivana Fajt, Veronika Winkler, Sanja Vogrič ter dve osnovnošolki iz Pevme, Katja Terčič in Veronika Onesti z mentorico Ferletičevo odločili, da se spet obrnejo po strokovno pomoč do igralca in režiserja Franka Žerjala (na sliki). Tako se sedaj v Domu Franc Močnik postopoma oblikuje lutkovna predstava, v kateri bo odrsko oživila pravljica Štirje fantje muzikantje, ki jo je spesnil Miroslav Košuta, letošnji Prešernov nagradjenec. Prvič se bodo mladi s svojo odrsko stvaritvijo in zares lepimi, velikimi lutkami predstavili v Domu Franc Močnik, v nedeljo, 5. junija, po maši ob deseti uri. Avtor jim je obljubil, da si bo igrlico prišel ogledat. Zato sedaj potekajo vaje, na katerih mladi lutkarji vadijo za nastop, ki

zahteva kar nekaj truda: usklajevati morajo besedilo z oživiljanjem lutk. To pa ni tako enostavno, kot bi kdo mislil. Treba je kar precej koncentracije za koordiniranje vsega, da bo predstava stekla čim bolj tekoče in prijetno. Ko sem pred kratkim pokukala na eno izmed vaj, je bila na okenski polici maketa, ki jo

je napravil Franko Žerjal za scenske elemente; te je v naravni velikosti iz lesa že izdelal Marijan Markežič. Dokončno likovno podobo pa jim bo dal višješolec Da-

vid Raida. Za glasbeno spremljavo bo poskrbel prof. Michela De Castro. Lutkarski podvig, ki je nekaj izrednega za goriško kulturno delovanje, nastaja pod pokroviteljstvom Skupnosti družin Sončnica in Kulturnega centra Lojze Bratuž. Mladim igralcem želimo, da bi se kar najlepše pripravili in presenetili gledalce. Ti pa naj pridejo v čim večjem števi-

lu, da bodo s tem pokazali pozornost našim lutkarjem, ki se odpravljajo v to gledališko pustolovščino. **IK**

šole, ki je posredovala srednjeevropske sorte (npr. modro frankinjo, rizling), kasneje pa je prišlo še do francoskega vpliva

goriški pokrajini in Rodolfo Rizzi, predsednik enološkega združenja Assoenologi v FJK. Robert Prinčič je predstavil de-

ozemlju vedno bolj prisotna, nato pa bo degustacija domačih olj, torej tudi takih, ki jih domači proizvajalci proizvajajo izključno

za domačo uporabo. V soboto popoldne bo pokušnja malvazije. Na vse degustacije se je treba predhodno prijaviti, ker je število mest omejeno. Jasmin Kovic je predstavila letošnjo novost. Prvič bo namreč kotiček, namenjen samo otrokom. Tam bodo z animatorji izdelovali zmake, ki jih bodo nato spuščali v nebo. Starši bodo lahko medtem v miru uživali v enogastromskih specialitetah. Delavnica bo potekala v soboto popoldne ob 15.30 približno petdeset metrov od glavnega prireditvenega prostora. Dvodnevno dogajanje bo letos potekalo na Dvoru, na razgledni točki baronice Tacco. Stojnice bodo v petek odprli ob 18. uri, v soboto pa ob 10. uri. Poleg vinarjev se bodo predstavili tudi gostinski obrati, ki bodo k domačemu vinu ponudili najboljše, kar premore briška kuhinja. **Bee**

Smrtna kosa v pevovodskih vrstah

Poslovila se je Elvira Chiabai

Na svojem domu v Gorici, kjer je v zadnjem poldruhem letu vdano prenašala bolezen, je mirno v Gospodu zaspala Elvira Chiabai. Poznana je bila v različnih krogih. Marsikdo jo je obiskal poslovno v trgovini z nadomestnimi deli kmetijskih strojev, ki jo je vodila na goriškem Travniku. Tisti pa, ki dolga leta spremljajo cerkveno in pevsko dogajanje na Goriškem, jo bodo trajno ohranili v spominu kot zelo dejavno pevovodkinjo, predvsem mladih grl. Prav tem je namreč namenila svoje življenjske sile in pevске izkušnje. Elvira Chiabai je bila rojena v Gorici 17. februarja l. 1932. Tu je obiskovala osnovno in nižjo srednjo šolo pri uršulinkah. Šolanje je končala na tehničnem zavodu. Že zgodaj je okusila čar glasbe, obiskovala je glasbeno šolo na Kornu, ki jo je vodil Emil Komel. Njena pedagoginja je bila Damjana Bratuž. Ob ustanovitvi orglarske šole na Placuti se je vpisala nanjo. Tu sta v petdesetih letih poučevala tudi prof. Mirko Filej, ustanovitelj šole, in prof. Emil Komel. Na Placuti so se v Marijinem vrtcu zbirale deklice in ona jih je učila petje, vodila pošolski pouk in poučevala klavir do l. 1961. Na povabilo g. Hilarija Cotiča je v Štandrežu začela voditi otroški zbor. Od tedaj je skrbela za mladinski zbor in orglala v štandreški cerkvi do l. 1993. Pod njeno taktirko so otroci večkrat nastopili na Mali Cecilijanki, na božičnici v stolnici in drugih prireditvah v domači vasi. Ko so l. 1993 na Goriškem ustanovili Združenje cerkvenih pevskih zborov, je bila v njem več let odbornica. Zadnja leta se je rada v pomladnem in poletnem času zadrževala v Gradežu, kjer je imela drugi dom. Tudi tu je orglala pri maši. Kot skrbni vadiateljci otrok ji je bilo pri srcu tudi njihovo dobro počutje, zato jih je poleti vozila na počitnice v kočvo sv. Jožefa v Žabnicah. Za njeno požrtvovalno delo z otroki in mladimi ji je l. 1980 PD Štandrež podelilo priznanje. Tega je prejela tudi od Zveze slovenske katoliške prosvete l. 1998. Povsod je rada priskočila na pomoč. Tako je nekaj let vodila male pevce tudi v Podgori in na Plešivem. Za bogato kulturno delo med mladimi, ki je obrodilo marsikateri dragocen sad, je Elvira Chiabai l. 2007 prejela

priznanje Kazimir Humar. Marsikatera njena gojenka je ostala zvesta pevskemu poslanstvu; katera izmed njih celo stopa po njenih orgelskih stopinjah. Kako rade so imele svojo pevovodkinjo nekdanje mlade pevke, so dokazale na njenem pogrebu, ki je bil v cerkvi sv. Ivana v Gorici, v četrtek, 19. maja. Z drugimi pevci, tudi nekdanjimi deklicami iz Marijinega vrtca, so občuteno peele pri sv. maši ob orgelski spremljavi Tiziane Zavadlav in na goriškem pokopališču, kjer so ji v slovo zapele Marijino Tebe iščejo oči. To so se naučile v otroških letih pod njenim vodstvom. Pogrebno mašo je ob somaševanju g. Karla Bolčine, msgr. Cvetka Zbogorja in msgr. Armanda Zorzina, župnika v Gradežu, daroval g. Marijan Markežič. Na začetku je prebral sožalje škofa Metoda Pirhiha, ki je gospe Chiabai označil kot veliko dobrotnico koprške škofije. Se posebno semenišča v Vipavi. Zanj je že daroval sv. mašo v sredo, 18. maja. O njej kot dobrotnici je spregovoril tudi g. Markežič v poslovnih besedah. Pokojnica je velikodušno podpirala marsikaj, našo župnijo, zavode, kočvo sv. Jožefa, v katero je rada zahajala. Navzdujo se na evangelij o desetih devicah, je povedal, da je gospe Elvira gotovo s prižgano lučjo pričakala ženina-Kristusa. Ko jo je obiskoval, sta vselej molila očenaš za srečno zadnjo uro. To se ji je uresničilo, tudi ob skrbi dobrih ljudi, predvsem dr. Dorine Tomasi in Brune Petruša. Njen spokojni obraz ob smrti je odražal občutje duše.

Ko sta odzveneli ganljiva Slomškova V nebesih sem doma ter Marijina Že pada mrak v dolino, je pokojna Elvira zadnjič prestopila cerkveni prag. Sedaj počiva na goriškem pokopališču, kjer ob ljubljani materi čaka vstajenje. V četrtek, 26. maja, ob osmini, bo ob 19. uri pri sv. Ivanu maša zanj. **Iva Koršič**

Po daljši bolezni je dne 16. maja preminila dolgoletna pevovodkinja Elvira Chiabai. Bivala je v Gorici, v zadnjih letih pa tudi na svojem drugem domu v Gradežu.

Na goriškem Travniku je imela dobro založeno trgovino kmetijskih strojev. Vanjo so radi zahajali naši ljudje z obeh strani meje, saj jih je tam sprejela izkušena in vedno prijazna lastnica. Bila je radodarna in je vsem rada pomagala, če je le mogla.

Chiabaieva je bila zelo požrtvovalna na področju otroškega in mladinskega petja. Ko je v 50. letih profesor Filej poučeval klavir, se je tudi ona že posvečala poučevanju. V

klavirski sobi na Placuti je zbirala najmlajše iz Marijinega vrtca, jih učila in z njimi tudi nastopala. Pozneje je svoje moči posvečala zlasti Štandrežu, kjer je njen zborček navdušeno prepeval tako v cerkvi kot v bližnji dvorani in še kje. Pomagala je tudi pri slovenskem petju v goriški stolnici: tu je namreč dekliški zbor desetletja skrbel za slovensko petje in orglanje pri nedeljskih in prazničnih mašah, pri zornicah in pri šmarnicah. Chiabaieva je bila članica in nekaj časa odbornica pri Združenju cerkvenih pevskih zborov - Gorica. Naj bi njen zgled opogumljal tudi druge. Bog ji poplačaj njen trud in zavzetost za našo stvarnost. Leta 2007 je za svoje delo prejela nagrado, poimenovano po dr. Kazimiru Humarju, ki se od leta 2005 podeljuje izredno zaslužnim goriškim rojakom in ustanovam. Pogrebni obred je bil 19. maja v cerkvi sv. Ivana v Gorici. Draga Elvira počiva zdaj na glavnem goriškem pokopališču ob svoji mami. Bog jima daj mir in pokoj. **L. B.**

Snovanja 2011

Poklon Franzu Lisztu

V petek, 27. maja, ob 20.30 uri bo v krminski občinski dvorani 7. koncert v sklopu Snovanj 2011 v organizaciji SCGV Emil Komel in Arsateljeja. Tokrat se bodo predstavili širši publikki pianisti iz razreda prof. Sijavuš Gadjizjeva na SCGV Emil Komel, sicer dobivniki prestižnih nagrad na državnih in mednarodnih tekmovanjih. Izvajali bodo dela Franza Liszta, enega najbolj znamenitih predstavnikov romantične dobe, ob 200-letnici rojstva. Na programu bodo tudi skladbe njegovih sodobnikov. Prireditev spada tudi v sezono Sconfinando, ki jo pripravlja Občina Krmin. Vstop je prost.

SCGV EMIL KOMEL in ARSATELIER

vabita na praznovedbo

MISSA GORITIENSIS za mešani zbor in trobilni kvintet (Federico GON)

Pesniška besedila: B. Marin, C. Michelstaedter, A. Gradnik, P. Zorutti, S. Domini

Mešani zbor in trobilni kvintet Arsatelier
Mirko Ferlan, dirigent

Gorica, križni hodnik goriške nadškofije,
sreda, 1. junija, ob 20.30

Tržič, gledališče sv. Nikolaja, petek, 3. junija, ob 20.30

Mirenski Grad, Gnidovčev dom,
sobota, 4. junija, ob 20.30

Števerjan / Julija 41. festival narodno-zabavne glasbe

Števerjanci se že pripravljajo na festivalske dni

Prvi vikend letošnjega julija bo v Števerjanu že enainštidesetih potekal festival narodno-zabavne glasbe. V torek, 17. maja, je na tiskovni konferenci v Števerjanski občinski sejni dvorani predsednik društva F. B. Sedej, Filip Hlede, predstavil letošnji festival. Rok prijave so sicer podaljšali do 20. maja, do tedaj pa se je že prijavilo 23 ansamblov. Lani je nastopilo približno štiri-deset ansamblov, a organizacijsko je bila tako visoka udeležba velik zalogaj. Lansko leto so praznovali okroglo obletnico in prizorišče premaknili k Formentiniju, a člani društva čutijo, da je prostor med borovci bolj domač, zato se letos dogajanje spet seli tja. Tudi tokrat bo na trgu pred cerkvijo postavljen šotor, kjer si bodo lahko obiskovalci privoščili kaj za zob, čeprav si festivala morda ne želijo ogledati. Števerjanski festival je med tovrstnimi festivali posebnost, ker nu-

di prav vsem prijavljenim možnost nastopa pred publiko, torej nima nikakršnega predizbora, čeprav gre seveda za tekmovanje. V petek in soboto se bodo na odru predstavili vsi ansambli, v nedeljo pa bodo nastopili le najboljše, ki jih bo izbrala strokovna komisija. Žirija pri svojem delu nima omejitev, saj lahko prepusti v finale toliko ansamblov, kot se ji zdi primerno. Ansambli že vsa leta nastopajo z dvema skladbama, ena je iz slovenske zakladnice, druga pa izvirna. Na festivalu so se v preteklosti predstavljale melodije, ki so nato postale del slovenske narodno-zabavne zakladnice: npr. skladba Ne reci nikdar ansambla Slapovi.

Festival bo od petka, 1. julija, do nedelje, 3. julija. Napovedovala bosta Janez Dolinar in Jasna Kuljaj. Tudi letos bo poskrbljeno za internetno povezavo v živo preko društvene spletne strani. Finale bo snemala ekipa slovenskega programa pri deželnem sedežu

samble. Doslej so sodelovale le Švica, Avstrija, Nemčija in Italija, letos so želeli vključiti tudi Slovenijo, ki jo bodo zastopali trije ansambli s Števerjanskega festivala. Predsednik domačega društva se je nazadnje zahvalil tudi sponzorjem: občini Števerjan, ZSKP, RAI, Avto Batič, občini Brda, Devko in Čedadski banki. Občina je dogodek podprla tudi s prisot-

Rai, kasneje pa ga bo predvajala tudi RTV Slovenija. Filip Hlede je predstavil tudi letošnji novost. Festival narodno-zabavne glasbe Alpen Grand Prix, ki poteka že vrsto let v Meranu, bo tokrat gostil tudi slovenske an-

nostjo županje Franke Padovan na omenjeni tiskovni konferenci. Filip Hlede je poudaril prostovoljno delo članov društva, brez katerega bi bila priprava tako odmevnega dogodka nemogoča. **Bee**

Obvestila

Plesni večeri Vipava. V želji po utrjevanju enotnega slovenskega kulturnega prostora bomo veselili tudi obiska Slovencev, živečih v Italiji, ki so nekdanji ali sedanji tečajniki plesnih šol, na javni družabni ples, standardnih, latinsko-ameriških in disko plesov, ki jih prireja vsako parno soboto v mesecu Plesno društvo Vipava. Vabljeni v soboto, 28. maja, ob 21. uri v Kulturni dom, v centru Vipave, na zaključni plesni večer. Inf.: Jurij +386 (0)31 247 578.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča članom, da bo v ponedeljek, 30. maja, ob 18. uri v Gorici ob korzu Verdi 51/int. v Tumovi dvorani (3. nadstropje nad Feiglovo knjižnico) predavanje o zdravstvu na temo "Revmatične težave in znaki revmatskih bolezni". Predavala bo dr. Sandra Lombardi. Za morebitne informacije po tel. 0481 532092 (Emil D.). **Društvo slovenskih upokojencev** za Goriško vabi člane, vpisane za izlet v Orlovo gnezdo, naj poravnajo preostali znesek v sredo, 1. junija, ob 10. do 12. ure na društvenem sedežu na korzu Verdi 51/int. Informacije na tel. 0481 390688 ali 349 6708562.

Mladinski dom vabi mlade iz srednje šole na: pripravo na malo maturo od 6. do 10. junija; izzive 2011 - Poletne dejavnosti od 13. do 24. junija; zeleni teden od 24. do 29. junija; pripravo na vstop v srednjo šolo od 5. do 9. septembra; vpis k pošolskemu pouku 2011/12 (predvpis). Informacije in vpis do 31. maja (50% popust na letni vpisnini): ulica Don Bosco 60, tel. 0481-546549, 0481-536455 ali 328-3155040.

SD Sončnica in AŠZ Olympia prireja poletno središče Srečanja 2011 za otroke od 3. leta dalje od 13. junija do 29. julija v Zavodu Sv. Družine. Posebne ugodnosti s predvpisom do 31. maja. Tel. št. 335 5952551 (Damijana).

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja od 6. do 8. junija tridnevni izlet z avtobusom v Orlovo gnezdo, do Kimskega jezera, v München, Dachau in Salzburg. Vpisovanje po tel. 0481 390688 (Saverij), 0481 882024 (Ivo) in 0481 882183 (Dragica). Potreben je veljavni dokument za tujino. Na račun 100 evrov.

Slovensko planinsko društvo v Gorici prireja ob 100-letnici ustanovitve večdnevni planinsko-turistični izlet v Bolgarijo od 25. junija do 3. julija. Prevoz z avtobusom. Prednost imajo člani. **Pomoč Japonski:** Misijonski krožek Rojan zbira denarne prispevke, ki

jih bo izročil p. Vladimirju Kosu za sirotišnico v Tokiu in za vse, kar je v tem popotresnem času najbolj potrebno za tamkajšnje ljudi v stiski. Dar lahko nakazete preko banke na: MISIJONSKI KROŽEK ROJAN, via Cordaroli 29, 34135 Trieste, IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948, Codice BIC: CCTSIT2TXXX, Saksida - tel. 040 362120.

Darovi

V spomin na Elviro Chiabai darujeta L. in A. Bratuž 100 evrov za cerkev sv. Ivana.

Za misijonarja Vladimirja Kosa: ob 67. obletnici nasilne smrti Marte Terčon, darujejo sestre 50 evrov.

Zahvala

Mešani pevski zbor Lojze Bratuž se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je v petek, 20. maja, prireditev ob 60-letnici zbora dobro uspela. Posebna zahvala naj gre uslužbenecem in sodelavcem Kulturnega centra Lojze Bratuž, pa še Milošu Čotarju, Massimilianu Zacchigni in Niku Klanjščku.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 27.5.2011 do 2.6.2011)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem val s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob sobotah**, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 27. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.

Nedelja, 29. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 30. maja (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna, zabavna in zborovska glasba - Zanimivosti v naši okolici - Iz krščanskega sveta - Obvestila.

Torek, 31. maja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 1. junija (v studiu Danilo Cotar): Pogled v dušo in svet: Lipa, drevo in simbol - Izbor melodij.

Četrtek, 2. junija (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

DRUŠTVO ARS

vljudno vabi na odprtje razstave

IO RACCONTO - PRIPOVEDUJEM

razstavljali bodo: Juan Arias Gonano, Vera Elvira Mauri, Mariadolores Simone

razstavljena dela bo predstavil Jurij Paljč

Galerija Ars na Travniku, Gorica
petek, 3. junija 2011, ob 18. uri

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV 2011

28. in 29. maja

Štandrež - župnijski park med lipami

sobota, 28. maja 2011
20.30: ples z ansambлом SOUVENIR

nedelja, 29. maja 2011
14.30: slalom bike
19.00: nagrajevanje natečaja ex-tempore in slalom bike
nastop MoPZ Kromberški Vodopivci
nastop dramske skupine PD Štandrež s komedijo Ah, te pravljice!
ples z ansambлом HRAM

Na voljo odlični šparglji, jedača, pijača in bogat srečelov!

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Cronache Isontine

Cronichis Lisuntinis - Posoška kronika

provincia di gorizia
provincie di gurize
pokrajina gorica

Da questo numero inizia la pubblicazione di Cronache Isontine, il mensile trilingue della Provincia di Gorizia: un ulteriore strumento di informazione e comunicazione dell'amministrazione provinciale.

Si tratta di uno spazio, in italiano, friulano e sloveno, che porterà nelle vostre case tutte le attività della nostra provincia, le molte iniziative, manifestazioni e opportunità, i progetti che ogni giorno si svolgono sul territorio. Un modo per valorizzare la cultura, le lingue e le tradizioni che fanno vivere l'Isontino e le persone che lo abitano. Cronache Isontine è visibile anche su www.cronacheisontine.it.

Cun chest numar e scomence la publicazion di Cronichis Lisuntinis, il mensil in trê lenghis de Provincie di Gurize: un strument in plui di informazion e comunicazion de amministrazion provinciâl. Si trate di un spazi, par talian, furlan e sloven, che al puartarà tes vuestris cjasis dutis lis ativitâts de nestre provincie, lis tantis iniziativis, manifestazions e oportunitâts e i progjets che ogni di si fasin sul teritori. Une maniere par valorizâ la culture, lis lenghis e lis tradizions che a fasin vivi il Gurizan e lis personis che li a son a stâ. Cronichis Lisuntinis al è visibil ancje su www.cronacheisontine.it.

S pričujočo številko začenjamo objavljati trojezični mesečnik Pokrajine Gorica Posoška kronika, ki predstavlja za pokrajinsko upravo dodatno sredstvo za informiranje in komuniciranje z javnostjo. Gre za bilten v italijanski, furlanščini in slovenščini, ki bo ponese v vaše domove vse dejavnosti naše Pokrajine, številne pobude, prireditve in priložnosti ter projekte, ki se vsakodnevno odvijajo v našem prostoru. Želimo tako ovrednotiti kulturo, jezike, navade in običaje ljudi, ki v Posočju živijo in oblikujejo to raznoliko stvarnost. Spletno verzijo Posoške kronike dobite tudi na spletu: www.cronacheisontine.it.

Il presidente della Provincia di Gorizia
Il president de Provincie di Gurize
Predsednik Pokrajine Gorica
Enrico Gherghetta

Il progetto è realizzato dalla Provincia di Gorizia e finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Il projet al è realizât de Provincie di Gurize e finanziât de Regjon Friûl Vignesie Julie, ai sens des leçs 482/99, 38/01 e de L.R. 26/07.

Projekt izvaja Pokrajina Gorica, financira pa ga Dežela Furlanija Juljska krajina v okviru zakonov 482/99 in 38/01 ter deželnega zakona 26/07.

Radiowave - na valovih rock glasbe

Radiowave: si fa surf sulle onde del rock

Na zamejski glasbeni sceni teče drugo leto aktivnosti glasbene skupine Radiowave, ki jo sestavlja pet mladih rokerjev. Pogovorili smo se s pevcem skupine Davidom Crosellijem.

Kdo sestavlja skupino in kako se je začela vaša skupna glasbena pot?

Poleg mene na vokalnih in kitari sestavljajo skupino še Michele Schincariol na kitari, David Sanzin na bobnih in Martin Devetak na basu. Vsi razen Martina smo prvič skupaj nastopili leta 2009 1. maja v Števerjanu, prvi koncert v stalni zasedbi pa smo odigrali oktobra istega leta v Gorici. Pred kratkim se nam je na klaviaturah pridružil Gregor Spačal iz Vrtojbe kot odziv na potrebo po novem soundu. S tem smo dosegli kvalitetni skok.

Od kod ime skupine?

V bistvu je ime sad skupne odločitve. »Radiowave« pomeni po angleško »radijski val«. Navezuje se torej na tovrstne valove, ki prinašajo glasbo in lepo vzdušje, v čistem nasprotju s škodljivimi radioaktivnimi valovi. Poleg tega se začetek imena ujema z začetkom imena ameriške rock skupine Radiohead, ki je vseč vsem članom skupine.

Kje pa igrate?

Igramo tako v Gorici kakor v okoliških vaseh, največkrat v Doberdolu, Štandrežu in Šnavru. Smo pa že igrali tudi onkraj meje. Prizorišča naših nastopov so prazniki in »šagre«, včasih privatne zabave, pokličejo pa nas lahko tudi za popestritev večera v kakem lokalu.

Vaš repertoar predstavljajo le t.i. »coverji«, se pravi priredbe skladb drugih skupin, ali ste se podali tudi v avtorsko ustvarjanje?

Ne, zaenkrat ostajamo zvesti priredbam. To tudi iz razloga, ker smo nastali kot taka vrsta glasbene skupine in ker želimo publiki nuditi možnost plesa in zabave na notah krajevno in tudi svetovno znanih skladb. Naš repertoar zajema slovenske, hrvaške, angleške in italijanske pesmi s področja rock oziroma pop-rock glasbe. Tudi narodnozabavne uspešnice ne manjkajo.

Kako vidiš prihodnost benda? Kateri je vaš naslednji podvig?

Nameravamo povabiti k sodelovanju novega glasbenika in se tako izboljšati ter nastopiti ob pomembnejših priložnostih.

Radiowave è un complesso rock attivo sulla scena musicale slovena di Gorizia e dei paesi limitrofi. La band è composta da cinque ragazzi che suonano dal vivo canzoni di fama mondiale e brani del repertorio locale. Della nascita e dell'attività del gruppo ce ne parla il suo "frontman", David Croselli.

Documentari sui Furlans de Europe di soreli jevât

Documentario sui Friulani dell'Europa orientale

Un documentari itinerant, metût dongje dopo vè corût in machine te sierade dal 2009 par sîs mil chilometri in a pene trê setemans toçant cuatri paîs diviers (Slovachie, Ucraine, Romanie e Ongarie). Di cheste esperience, vivude adun di Loris Vescul e di Marco D'Agostini, al è jessût fûr "Lâ vie di là - Furlans de Europe di Soreli jevât", un filmât di 52 minûts li che a son stadis tiradis dongje uns trente intervistis fatis a emigrâts furlans o a lôr dissidents. La vore, prin documentari produsût dal Circul Lumière di Codroip, e rive dopo lis racueltis des testimononeancis cjapadis sù di Vescul tai agns passâts in Americhe, Asie orientâl e Oceanie te suaze dal projet Sgarfefurlans. Se però chestis primis transmissions a jerin dome registrazions audio, vâl a di fatis di pueste pe radio,

chest colp dongje di Vescul al è ancje il zovin regjist Marco D'Agostini, che al à curât sei lis ripresis video sei il montaç dal documentari. Si à metode atenzion particular ae siele des musichis, doprant cjançons originâls secont il paîs li che a son stadis regjistradis lis intervistis. La int che si viôt tes intervistis di Vescul e D'Agostini e je di ogni sorte. Si va dai erêts de emigracion furlane tacade te seconde metât dal Votcent in Romanie (di maraveâsi dal perfet furlan fevelât di une siore di 95 agns nassude a Maian e rivade a Bucarest cuant che e veve doi agns), ai imprenditôrs che a ân cjatât spazi in Ucraine, ae zovine laureade che e lavore a Budapest. Cuant che i filmâts a son in lenghe furlane a son i sottitui par talian.

"Lâ vie di là - Furlans de Europe di Soreli jevât", un documentario itinerante, assemblato dopo aver percorso in auto seimila chilometri toccando quattro diversi paesi (Slovacchia, Ucraina, Romania e Ungheria). 52 minuti di filmato in cui sono raccolte una trentina di interviste fatte a emigrati friulani o a loro discendenti.

28 e 29 Mai: Cantinis Viertis 2011

28 e 29 maggio Cantine Aperte 2011

29 aziendis vitiviniculis dal Friûl Orientâl (e plui di 100 cantinis in dut il Friûl Vignesie Julie) a parteciparan a la XIX edizione di "Cantine aperte", che e je organizade dal Moviment turisim dal vin, cul jutori da la Regjon e da la Casse di sparagn dal Friûl Vignesie Julie.

L'apontament al è par sabide ai 28 e par domenie ai 29 di Mai. Sabide si fasaran lis famosis "Cenis cul Roncâr" in 40 cantinis (lâ che, se si prenute, si pues fâ ancje une degustazion guidade) e in 30 tra aziendis, agriturisims e ristoranti da la regjon. Al è clâr che lis "Cenis cul Roncâr" si clamis cussì parcè che a partecipin ancje i produtôrs. Domenie, invezeit, da lis 10 di buinore a lis 6 di sere, lis aziendis a vierzaran lis lôr puartis a chei che a vuelin scuvierzi i vins, proponint cubiaments enogastronomicis, escursions tai vignâi, iniziativis culturâls e musicâls.

Degustazions, visitis, cenis: par jessi simpri informâts su lis novitâts al baste discjamâ sul iPhone la aplicazion "Cantine aperte". Cui che nol à un iPhone, sul sît www.cantineaperte.info al pues discjamâ la mape cun dutis lis cantinis che a aderissin a cheste iniziative.

Intal Friûl Orientâl a vierzaran lis puartis: a Caprive Villa Russiz, a Cormons la Cantine Produtôrs, Livio Felluga, Paolo Caccese, Subida di Monte e la tignude di Angoriis, a Dolegne Crastin, Ferruccio Sgubin, Cà Roncesca, Jermann, La Rajade, a Fare la tignude di Vilegnove e Borgo Conventi, a Gardiscje Blason, a Marian la tignude Luisa, a Mosse Baroni Codelli, La Ginestra, Ronco Blanchis, a Oslavie Fiegl, a Segrât Castelvechio, a San Ganzian Enzo Lorenzon e a San Florean Alessio Komjanc, Conti Formentini, Draga, Gradis'ciutta, Humar, Ivan Vögric, Muzic, Simon Komjanc.

29 aziende vitivinicole parteciperanno alla 19ª edizione di "Cantine aperte". Sabato 28 maggio saranno proposte degustazioni guidate in 40 cantine e "Cene con il Vignaiolo" in 30 agriturismi e ristoranti della regione. Domenica 29 le aziende apriranno le porte agli enonauti per escursioni in vigneto, abbinamenti enogastronomici e iniziative culturali e musicali.

Romarski kraj za Madžare

Meta di pellegrinaggio per gli ungheresi

Obstaja nek kraj na Goriškem, ki ga morda madžarski državljani bolje poznajo od samih prebivalcev goriške pokrajine. Gre za madžarko kapelico pri Vižintinih, mali arhitektonski biser, ki so ga začeli graditi leta 1917 madžarski vojaki, ki so se bojevali na fronti na doberdovski planoti, da bi lahko tam počastili spomin na približno sto tisoč svojih sodržavljanov, padlih v eni izmed dvanajstih soških bitk. Zaradi nadaljevanja prve svetovne vojne in umika avstro-ogrskih čet pa je kapelica ostala nedokončana. V takem stanju se je tudi ohranila za nadaljnjih sedemdeset let, dokler nista združenje »Amici dell'Isonzo« in kulturni krožek »Isonzò Baràti Kòr« sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja začela s postopki za obnovitvena dela nabožnega spomenika, ki so trajala kar nekaj let. Konec maja 2009 so končno slovesno blagoslovili temeljito obnovljeni mali božji hram ob

prisotnosti uglednih gostov, kot sta bila npr. tedanji predsednik Republike Madžarske László Sólyom in tedanji minister za obrambo Imre Szekeres. Ob tisti priložnosti je bivši predsednik opozoril občinstvo, da je vas Doberdob močno zasidrana v spominu Madžarov. Postala je namreč simbol težav in trpljenja, ob tem pa tudi simbol poguma in solidarnosti. Naj omenimo, da je Doberdob tudi prisoten v nekaterih ljudskih madžarskih pesmih. Zelo ganljiva je npr. tista, ki opeva madžarskega vojaka, ki na fronti razmišlja o svoji mami in se sprašuje, ali ima tudi italijanski vojak na drugi strani fronte mamo in tudi on tako trpi zaradi vojne. Močna navezanost Madžarov na kraško vas se kaže tudi v tem, da manjše skupine z Madžarske vseskozi od otvoritve do danes redno obiskujejo kapelico pri Vižintinih. Le-ta bi med drugim morala v kratkem postati tudi narodni spomenik Madžarske.

C'è un luogo, nei pressi di Gorizia, che i cittadini ungheresi conoscono forse meglio degli stessi abitanti del nostro territorio. Si tratta della "Cappella degli ungheresi", che sorge in località Visintini: un piccolo gioiello architettonico, che i soldati ungheresi che combattevano sull'altipiano di Doberdò cominciarono a costruire nel 1917 per onorare la memoria dei circa centomila connazionali caduti in una delle dodici battaglie dell'Isonzo. A causa del protrarsi della Prima guerra mondiale e della ritirata delle truppe austro-ungariche, la cappella rimase però incompiuta.

Dolegne da la "A" a la "Zete"

Dolegna dalla A alla Zeta

Plui di 500 pagjinis cuntune vore di fotografiis, 6 agns di ricercjis, 8 sezions tematichis: chescj a son i numars di "Dolegna, Impronte di vita sul territorio", la grande ricercje storiche che e je stade curade di Arduino Cargnello par cont da la amministrazion comunâl e che e à vût il jutori da la Fondazion Carigo, da la Provincie di Gurize e da la Societât Filologjiche Furlane.

Il non "Dolegna" al salte fûr par la prime volte intai documents uficiâi tor dal an 1300. La part plui antiche dal teritori, inveçit, e je chê de frazion di Rutârs, che al ven ricuardât tor dal an 1000. «Une volte a Rutârs al jere un antic munistîr, che in di di vuê nol à lassât olme» al à spiegât Cargnello. Lis primis testemoneancis di insediaments umans, però, a son adiriture da la preistorie. Chest, di fat, al è l'argoment dai prins doi cjapitûi, che a son dedicâts a la cronologie storiche e a la gjenesi insediative. Dolegne si è disvilupade a maglis, cun borcs sparniçâts e isolâts, dividûts in siet frazions. Tai agns '50 la popolazion e jere di cirche mil personis: po dopo e je calade in maniere spaventose. Cumò il comun nol rive a 400 residents.

Intal volum si cjatin ancje descrizions precisis e imagjins da lis glesis, curiositâts su la vite religjose, la descrizion da la evoluzion da la toponomastiche intes diversis epochis. Altris dôs sezions a son dedicadis a la scuele, a la art e a lis ativitâts produtivis. La vocazion di Dolegne e je chê de vît. Chês altris ativitâts, intai setôrs da la ristorazion e da la ricetivitât alberghiere, come i "bed and breakfast", a son mancul impuartantis.

"Dolegna, Impronte di vita sul territorio", oltre 500 pagine di ricerca storica sul Comune friulano, curate da Arduino Cargnello. Nel volume vengono riportate le descrizioni e le immagini degli edifici religiosi, curiosità sulla vita religiosa e l'evoluzione della toponomastica nelle varie epoche. Altre due sezioni sono dedicate all'istruzione, all'arte e alle attività produttive.

Pomladni dan Sončnice

Una giornata con la Comunità Sončnica

V pozdrav pomladi se je več kot petdeset članov Skupnosti družin Sončnica odpravilo na izlet v Narin pri Pivki, da bi se izognili mestnemu hrupu in obenem skupaj preživeli dan starševstva.

Najprej so se ustavili pred cerkvico sv. Jakoba v idilični stari vasici Narin, kjer jih je pričakal gospod Darko Knafelc, da bi jih odpeljal v svojo „Kmetijo odprtih vrat pri Petrovih“, ki jo upravlja skupaj z ženo Majdo. Pristična gospa je takoj vsem dala predpasnik in ruto ali slamnat klobuk in jih s skoraj ganljivo besedo popeljala v stare čase. V čmi kuhinji z ognjiščem je v narečju pripovedovala o tem, kako so se nekoč oblačili, o trgovinah in prevoznih sredstvih ter o življenju na vasi. Pokazala je posodo, v kateri so pražili kavo, in mlinček, kjer so jo mleli. V likalnik je dala oglje in prikazala, kako so nekoč likali. Nato se je začela delavnica „Od zrna do kruha“. Gospa je iz skrinje vzela moko, sol, vodo in kvas ter zamesila kruh. Nato je tudi vsak dobil v roke svoj kos testa in ga zgnetil v hlebček, ki so ga potem dali v krušno peč.

Na dvorišču, polnem domačih živali, so spoznali način pridelave pšenice in jo poskušali zmlati. Odkrili so skratka delček kmečkega življenja, ki je danes že skoraj popolnoma nepoznan. Sledilo je skupno kosilo. Gospa Majda je skuhalo domačo joto, pašto, kruh in pecivo. Za konec je iz krušne peči povlekla kruhke in vsakemu dala svojega, nakar so se udeleženci odpeljali proti Škocjanskim jamam, ki so zaradi izjemnega podzemnega kanjona, bogate arheološke dediščine in posebnih kraških pojavov edine jame v Sloveniji, vpisane v Unescov seznam svetovne dediščine.

Z izleta so se vsi vrnili polni globokega občutka umirjenosti, ki ti ga lahko nudi le dan v naravi, daleč od vsega, kar človeka prepogosto utruja. Sončnica ima na programu še Dan družine, ki bo potekal v nedeljo, 5. junija 2011, pri svetem Ivanu v Gorici. Nedeljski maši bodo sledili še lutkovna predstava »Štirje muzikanti« v Močnikovem domu, skupno kosilo in popoldanska zabava ob predvajanju filma ter slik z izleta. Vsi vabljeni!

La comunità delle famiglie Sončnica (Girasole) ha dato il benvenuto alla primavera con una gita a Narin, vicino a Pivka, visitando la fattoria Pri Petrovih. Lontano dalla frenesia della vita quotidiana, hanno potuto conoscere gli aspetti della vita contadina di un tempo, sperimentando anche il laboratorio di preparazione del pane. La giornata si è conclusa con la visita alle grotte di San Canziano (Škocjanske jame), patrimonio mondiale tutelato dall'Unesco. L'associazione Sončnica invita tutti a partecipare alla Giornata della famiglia che si svolgerà il 5 giugno 2011 nella parrocchia di S. Giovanni a Gorizia con un ricco programma culturale!

Concorso Voci di donna

Natečaj Glas ženske

Il 21 marzo è sia il primo giorno di primavera sia la giornata mondiale della poesia: quale occasione migliore per premiare i testi vincitori della 13^a edizione del Concorso di scrittura "Voci di donna", organizzato dalla Provincia di Gorizia in collaborazione con il Comune città di Nova Gorica e il contributo della Fondazione Cassa di Risparmio di Gorizia. Le studentesse delle scuole superiori e le donne over 30 si sono confrontate sul tema "Una storia d'amore tutta per me" e gli elaborati pervenuti quest'anno in gran numero si sono distinti per l'ampia varietà, dimostrando che le donne sono capaci di sacrificarsi consapevolmente, di compiere riflessioni mature, di voler affermare i propri diritti e il principio etico dell'essere.

Entrambi i gruppi partecipanti sono a favore di un ruolo non più passivo della donna nei rapporti interpersonali e nella società, in quanto la donna, creatrice di se stessa, si inserisce in tali contesti esclusivamente come fattore attivo. Alcuni racconti sono estremamente interessanti, andando a scavare nel profondo del subconscio, mentre altri prendono spunto dal tema della memoria. Le autrici hanno narrato con concretezza le esperienze di vita vissuta, i loro sogni e le loro disillusioni, dimostrando che l'amore è un concetto poetico che assume diverse dimensioni in ogni individuo e in ogni storia narrata. I testi vincitori sono visibili sul sito di Cronache Isontine www.cronacheisontine.it.

Scrivono / a scrivin / pišejo : Alessio Potocco, Marco Bisiach, Iliaria Purassanta, Paolo Roseano, Matteo Femia, Tanja Zorzut, Jerica Klanjšček, Vanja Sossou, Albert Voncina.

Collaborano / a colaborin / sodelujeta: Servizio Identità Linguistiche / Servizi Identitâs Linguisticis / Služba za jezikovne identitete, Ufficio Stampa / Ufici stampe / Tiskovni urad - Provincia di Gorizia.

Promotori / promotôrs / pobudniki: Societât Filologjiche Furlane, Slovenska kulturno-gospodarska zveza e Svet slovenskih organizacij

Občni zbor ZKB

Letošnji občni zbor Zadružne kraške banke (ZKB) je obsegal redni del, na katerem so člani obravnavali običajne točke dnevnega reda, in izredni del, na katerem so ob notarjevi prisotnosti izglasovali številne spremembe v zadružnem statutu. Spremenjenih je bilo kar 19 členov, obenem pa je bil dodan še poseben člen, ki prinaša prehodne določbe.

Med točkami rednega dela naj omenimo odobritev obračuna na dan 31. decembra 2010. Tege dne so vloge znašale nad 472 milijonov evrov in so se v primerjavi s prejšnjim letom zvišale za 2,94%. Posojila pa so znašala nad 335 milijonov evrov ali 7,89% več kot leto prej. Čisti dobiček poslovnega leta znaša 875.102 evra in bo šel skoraj v celoti v zakonite rezerve. V skladu z dobrodelnost in vzajemnost je upravni odbor namenil 50 tisoč evrov.

ZKB šteje trenutno 1.837 članov. Na sedežu na Opčinah in v ostalih 10 podružnicah na Tržaškem dela 101 uslužbenec. V letošnjem letu pa načrtuje upravni odbor odprtje še ene podružnice v tržaškem mestnem središču.

Letos je zapadel mandat trem odbornikom. Na občnem zboru so člani potrdili Dragotina Daneva in Eleno Parovel ter na novo izvolili Marka Pertota. Ti se bodo pridružili ostalim sedmim odbornikom. Potrjen je bil tudi nadzorni odbor v dosednji sestavi: predsednik dr. Stevo Kosmač ter nadzornika Boris Kuret in Vojko Lovriha. V razsodišču sta bila izvoljena Dario Peric in Flavio Mosetti. / (mab)

Kratke**49. Praznik češenj**

Slovensko prosvetno društvo Mačkolje vabi tudi letos, v dneh od petka, 27. maja, do ponedeljka, 30. maja, na tradicionalni, tokrat že 49. Praznik češenj. V vrvežu in sproščeni družabnosti tega vaškega praznika, ki vsako leto privablja v Mačkolje trume obiskovalcev, je poskrbljeno za različne želje in okuse: zabavni glasbeni program z godbo na pihala od Svetega Antona pri Kopru v nedeljo popoldne, vsak večer ples ob zvokih priznanih skupin (letos so to AlterEgo, 3 Prašički in Žunja Band), za lačne in žejne pa izvrstne jedi, pijače in seveda... sladke češnje.

Kot vsako leto pa so društveni člani tudi tokrat poskrbeli za posebno kulturno prireditev, ki bo sicer zažvela nekaj dni po samem prazniku. V soboto, 4. junija, bodo na istem prizorišču zazveneli glasovi lovskih pevcev in zvoki rogistov, sicer udeležencev 38. Srečanja slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov, ki se istega dne odvija na Tržaškem v organizaciji Društva slovenskih lovcov Doberdob. Devet sestavov bo že v zgodnjih popoldanskih urah izoblikovalo zanimiv pevski in glasbeni nastop na mačkoljanski "Metežici". Nastopajoče gosti mačkoljansko društvo v tesnem sodelovanju z upravo Občine Dolina.

Podrobni podatki in novice o tej in o drugih prireditvah SPD Mačkolje so na razpolago tudi na spletnem naslovu www.mackolje.org.

Nasvidenje v Mačkoljah! / (NT)

Odprtje razstave Elisabette Bacci na sedežu Ad formandum

V petek, 13. maja, so na sedežu zavoda Ad formandum v Trstu v ul. Ginnastica odprli slikarsko razstavo umetnice Elisabette Bacci. Razstava obsega vrsto novjših slikarskih del, ki slonijo nekako na "krajini". Dejansko pa gre za posebne pokrajine, kjer podoba zadržuje po eni strani vizijo narave, predvsem morja, vendar se obenem sklicuje na metaforo pojmov, ki zadevajo status človeštva in sveta ali pa vsebujejo razmišljanja o osebnih izkušnjah, ki se v vsakem primeru raztezajo onkraj neposredne okolice. Dogodek ob koncu šolskega leta sodi v niz srečanj s tečajniki, ki obiskujejo tečaje na zavodu in se ukvarjajo z umetnostjo. Odprtje razstave Elisabette Bacci so prireditelji organizirali v sodelovanju s skupino Gruppo 78 iz Trsta. Za predstavitev umetnice je poskrbela Maria Campitelli, prevod v slovenščino je uredila Jasna Merku'.

Nazdravimo zlatoporočencema!

Dne 20. maja sta pred petdesetimi leti stopila na skupno življenjsko pot draga Marica Stančič in Aleksander Rapotec iz Gročane. V vseh teh letih sta si dom uredila, trdo delala in skupno vse križe in skrbi nosila ter svoji hčerki skrbno vzgojila. Beseda Hvala je premalo za vse, kar sta storila. Ob tem pomembnem dnevu pa se malo odpočijta in delo odložita stran in skupno nazdravita še na mnoga srečna leta!

V Bazovico prihaja zbor iz Novellare (Reggio Emilia)

V bazovski cerkvi bo v soboto, 28. maja, gostoval mešani pevski zbor župnijske cerkve sv. Janeza in sv. Marije iz Novellare (Reggio Emilia) s koncertom, posvečenim sakralni glasbi pod naslovom "Od oznanila do vstajenja". Na programu bodo skladbe J. S. Bacha, C. Franka, A. L. Webra, Haydna in Händla. Za organizacijo koncerta je poskrbel MePZ Lipa iz Bazovice in je sad dobrih stikov in izmenjave med obema zboroma. Zbor Lipa je bil namreč že pred enim letom gost v Reggio Emilii, kjer je nastopil v tamkajšnji stolnici z dvema samostojnima koncertoma. Zbor iz Novellare je nastal v letu 2000 in ima za seboj že kar lepo število nastopov pod vodstvom Sare Fornaciari, priznane sopranistke in glasbene pedagoginje. Na orgle jih spremlja Roberto Accorsi. Za kratek uvodni pozdrav na sobotnem koncertu bo zapel domači MePZ Lipa pod vodstvom Tamare Ražem Locatelli. / (L. V.)

DSI O Luigiju Faiduttiju

Nezaželjen socialni delavec za svobodo svojega ljudstva

Duhovnik, socialni delavec, politik in poslanec.

Tako je zgodovinar in glavni urednik petnajst dnevnika Dom Giorgio Banchig v Peterlinovi dvorani predstavil "velikega Benečana" Luigija Faiduttija. Furlanski javni delavec je živel na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Rodil se je leta 1861 v Škrutovem, v občini Sv. Lenart v Benečiji. Oče je bil Furlan, mama pa Slovenka. Luigi je najprej obiskoval videmsko semenišče, potem je prestopil na goriško bogoslovje in prevzel avstrijsko državljanstvo, kar je mnoge tudi pozneje žulilo.

Zgodovinar Banchig je podal družbenozgodovinski pregled Furlanije ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja, obdobja, v katerem je deloval Faidutti. V Nadiških dolinah je v osmih občinah prebivalstvo začelo naraščati, izobraževanje pa je bilo na zelo nizki ravni. V šolskem letu 1975-1976 je bila nepismenost zelo razširjena, saj 53 odstotkov dečkov in 73 odstotkov deklic ni obiskovalo pouka. Z izobraževanjem v italijanskem jeziku se je krepilo tudi slovenstvo, saj so se širile slovenske knjige Mohorjeve družbe.

Kljub obtoževanju slovenskih duhovnikov, da so izdajalci domovine, je bilo čutiti živahno kulturno vrenje. Govornik je občinstvu v Peterlinovi dvorani podčrtal pomembna imena, ki so delovali v tem obdobju, in sicer Ivan

močna. V zgodovinskih zapisih tega obdobja najdemo celo podatek, da je v Nadiških dolinah živelo petnajst tisoč oseb, ki so govorile "slovensko kranjski ilirski jezik".

V Društvu slovenskih izobražen-

mladih letih je tako v semenišču kot na teologiji dosegal visoke ocene, zelo dobro je obvladal latinščino, italijanščino in slovenščino, zato so ga imenovali "pesnik treh jezikov". Diplomiral je na Dunaju, spoznal vplivnega duhovnika Janeza Kreka in se zanimal za zgodovino. Pomembni furlanski duhovnik je vodil krščansko-socialno gibanje, organiziral furlansko združništvo in prepletel Furlanijo z mrežo gospodarskih ustanov, posojilnic, zavarovalnic in zadrug. Ob koncu stoletja se je aktivno vključil v politiko in bil izvoljen v goriški občinski svet ter deželni zbor, leta 1907 pa v dunajski parlament. Zavezal se je za svobodo svojega prebivalstva. Njegov moto je bil "čas in Gospod bosta vse uredila".

Italijanskim političnim krogom se je zameril, ker je ob koncu vojne javno nastopil proti priključitvi Furlanije k Italiji. Prof. Tassin je mnenja, da je bil Faidutti nezaželjena osebnost, ki so se je otepali tako v cerkvenih kot v državnih krogih.

Šin

Foto Kroma

Trinko, padovanski škof msgr. Luigi Pelizzo, latinist in katehet Antonio Banchig, duhovnik Pietro Podrecca, ki je napisal poezijo *Predraga Italija, predragi moj dom* in še veliko drugih. Kulturna zavest v Benečiji je bila zelo

cev so tokrat imeli v gosteh dva govornika: Banchig je predstavil družbenozgodovinski okvir, raziskovalec goriške preteklosti Ferruccio Tassin pa je na živahen način orisal zgodovinske načrte in politiko Luigija Faiduttija. Že v

Pomemben pevski jubilej Ob 45-letnici MoPZ Fantje izpod Grmade

Vsak pevski zbor je lahko velika šola za življenje. Sodelovanje, petje v pevskem zboru, je dragocena osebna izkušnja za vsakega posameznika, sočasno pa ima vsak zbor tudi pomembno socialno funkcijo. Pevca ali pevko namreč nauči veliko stvari, tudi to, da mora ostati zvest svojemu glasu glede intonacije in natančno ter skrbno slediti notam, ki so napisane na partituri. Uči ga tudi, da svoj glas usklajuje z ostalimi člani, da skrbi torej za skupni učinek, skupni rezultat, da stremi za čim lepšim petjem, kar ima seveda vpliv na izvajalce in poslušalce. Ta vidik spet odpira druga področja razmišljanja o vlogi zborovske pesmi v našem kulturnem prostoru. Gre za vlogo, ki presega zgolj poustvarjalni ali glasbeno-umetniški vidik in zadobi še veliko drugih. Za zборе, ki delujejo v našem narodnostno ogroženem prostoru, je ta vloga še toliko bolj

večplastna, saj so prav zbori večkrat pobudniki najrazličnejših prireditev in srečanj, kulturnih in družabnih dogodkov, ki povezujejo našo skupnost. Te misli so nas obšle, ko smo izvedeli, da bo Moški zbor Fantje izpod Grmade v nedeljo, 29. maja, priredil v novi cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu, tisti z Goršetovim Angelom miru na južnem vogalu, poseben koncert. Dali so mu naslov *Nocoj je pa en lep večer...*, zbor pa bo ob tem obhajal 45-letnico neprekinjenega delovanja in sočasno končal letošnjo sezono. Ivo Kralj, zgodovinski in priljubljeni zborovodja tega pevskega sestava, je s tokratnim program želel predstaviti izbor iz zborovega železnega repertoarja in je zato določil 14 pesmi, ki so nekak-

šen prerez delovanja. Za Fante izpod Grmade je svojčas znani glasbenik in kulturni delavec prof. Zorko Harej dejal, da je to zbor, ki v polnosti opravlja svojo pevsko in družbeno vlogo. Po svojih močeh je namreč vedno prisoten na najrazličnejših kulturnih prireditvah, spominjskih svečanostih, verskih obre-

delovanjih, saj se je zborovodja Ivo Kralj odločil, da bo odšel "le še pevec in kvečjemu korepetitor", kot se je izrazil. To pa pomeni, da bodo morali Fantje na jesen, ko se bo obnovilo pevsko delo, povabiti na vaje drugega dirigenta. Zbor torej čaka zahteven izziv, prej pa bo na vrsti nedeljsko pevsko srečanje, ki se

Arhivski posnetek zboru pod vodstvom Iva Kralja

dih in je s samostojnim organiziranjem najrazličnejših večerov v Devinu in vaseh pod Grmado, od koder prihajajo pevci, eden glavnih okopov slovenstva v devinsko-nabrežinski občini. Letošnji zaključni koncert je za Fante izpod Grmade gotovo tudi

bo začelo ob 19. uri. Organizatorje poznamo. Zato smo prepričani, da se bo večer gotovo še podaljšal v noč ob družabnosti, ki jo pripravljajo na svojem sedežu v Devinu. Na ta lepi dogodek vabijo vse prijatelje in zlasti nekdanje pevce.

13. izvedba Mednarodnega festivala kitare Kras Širi se krog sodelovanja z novimi partnerji

Italijanski Soloduo, ki ga sestavlja kitarista Matteo Mela in Lorenzo Micheli, bo v petek, 27. maja, odprl v Kosovelovem domu v Sežani 13. izvedbo Mednarodnega festivala kitare Kras. Uveljavljena glasbenika, ki gostujeta po vsem svetu v tej zasedbi, bosta s svojim programom zaobjela štiri stoletja glasbene literature, naslednjega dne pa bosta posredovala svoje znanje učencem Visokega tečaja, ki je od ustanovitve stalna sestavina tega festivala, ki ga prireja Društvo Festival Kras in Glasbena matica. Predstavitev letošnjih vsebin je potekala v Slovenskem stalnem gledališču ob prisotnosti predstavnikov SSG in Zadruga

Bonawentura, saj je trojna povezava omogočila izvedbo odmevnega dogodka, kot je enkratno gostovanje predstave Gian Burrasca v režiji Line Wertmüller in v izvedbi znanega pevca in humorista Elia. V soboto, 28. maja, bodo dogodivščine porednega fantka iz klasike mladinske literature zaživele na odru SSG ob letošnji stoletnici skladatelja Nina Rote, ki je v šestdesetih letih podpisal glasbeno kuliso uspešne nanizanke s pevko Rito Pavone v glavni vlogi. Za glasbene spremljavo njene gledališke različice bo ob protagonisti poskrbel kvintet priznanih glasbenikov. Festival Kras širi krog svojih sodelovanj z novimi partnerji, ki bodo podprli in soorganizirali tudi

druge dogodke letošnjega festivala. Občina Sežana in Kosovelov dom bosta organizatorjem ob strani pri recitalu umetnika svetovnega slovesa Dušana Bogdanovića. Kitarist in skladatelj, ki ima posebne zasluge za razvoj in uveljavitev

klasične kitare v zadnjem dvajsetletju, bo predstavil svoj prepoznani stil na križpotju različnih žanrov v duu z učencem Borom Zuljanom. Koncert dua bo na sporedu v Kosovelovem domu v Sežani v petek, 3. junija. Na sedežu sodelujoče Glasbene šole Sežana bodo udeleženci festivalskega tečaja imeli enkratno priložnost enodnevnega izpopolnjevanja pod Bogdanovićevo mentorstvom. Najmlajši pa se bodo lahko naučili osnov kitare in angleščine na zabavnih delavnicah Easy Guitar, ki jih z velikim uspehom vodi Dario Viviani in bodo prvič v prostorih Sklada Mitja Čuk na Opčinah.

Umetniški vodja festivala Kras, ki-

tarist Marko Feri, bo protagonist dveh koncertov v duu s harmonikarjem Sebastianom Zorzo, ki bosta predstavila raznoliko literaturo v soboto, 4. junija, v razstavnici dvorani ZKB na Opčinah, s ponovitvijo 25. junija v arheološkem muzeju v Fari s sodelovanjem Kulturnega in glasbenega društva Fara ob Soči.

Prava poslastica s sodobne srbske scene pa bo koncert, ki ga bo festival ponudil v sodelovanju s SKD Tabor na prireditvi Poletje pod kostanjem. Na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah bodo 30. junija igrali člani skupine Gitarsi iz Beograda, ki navdušuje balkanski prostor z akustičnim flamenkopopom. Pokušnja razvoja festivala, ki naj bi se v prihodnjem letu odvijal avgusta meseca, bo poletni podaljšek s koncertom kvarteta Gornji Kramer in pevke Martine Feri 18. avgusta na vrtu Ljudskega doma v Križu s sodelovanjem gostilne Bita.

PAL

NARODNI DOM SSO in SKGZ počastila prejemnike Tantadruja

Naj živi Slovensko stalno gledališče v Trstu!

Gledališče je minljivo kot ognjemet: v črni noči se naenkrat sprožijo luči, odleski in pokanje. Nato prevlada spet tema. To je po mnenju režiserja in dobitnika nagrade za življenjsko delo Tantadruja Maria Uršiča ena izmed toliko prispodob za gledališko predstavo. Če se nanjo ozremo iz prihodnosti, nima dejanske otipljivosti, "zapisana pa je v spominu ljudi, celo v sanjah, kot je trdil Shakespeare. Kjer pa je malo ognjemetov, je tudi malo veselja...", je svaril režiser v razstavnici Narodnega doma v sredo, 18. maja, na srečanju, s katerim sta se krovni organizaciji SSO in SKGZ želeli pokloniti umetniškemu čutu prejemnikov nagrade Tantadruja. In ravno Mario Uršič je v svojem posegu – nenapisnem, nenačrtovanem in morda prav zato tako občutenem in ganljivem – povedal, kaj je po njegovem mnenju teater. "Samo po sebi gledališče ni umetnost. Da umetnost sploh postane, mora teater biti teater: ko temu zadosti, ko postane last teatrantov, no, takrat se lahko dvigne na umetniško raven", je

dejal Uršič in se spomnil prvega obdobja slovenskega gledališča v Trstu, ko je krog izvrstnih interpretov "delalo dobro gledališče": spomnil se je igralca Silvija Kobala in njegove tankočutne komedijske žilice, komedijo kot tako pa ocenil za zahtevno dramsko zvrst, ki pa je njemu najdražja. "Komedijska je neizprosna zadeva, takoj dobiš od občinstva

ki SSG še dolgo živelo, da bi 'čestnjava veja' našega gledališča ne usahnila, saj bi v tem primeru zamrl del skupnega spomina in svobode naše skupnosti. Sklepni del svojega razmišljanja je nagrajenec namenil plodnosti našega zamejsko-italijanskega, slovenskega in nekdanjega jugoslovenskega prostora: izročilo našega skupnega spomina in bogastvo

najboljšo predstavo sezone – to je Zlati zmaj Rolanda Schimmelpfenninga v režiji Janusza Kice – in Nikla Petruška Panizon za vlogo Katre v predstavi Kažin ali Karabinjerjeva Katra Vlaha Stullija v režiji Vita Tauferja) so torej ostale na Tržaškem. Ti umetniki so nekako izraz naše kulture – je dejal predsednik SKGZ Rudi Pavšič. Po njegovem mnenju gre podelitev vseh treh nagrad 'tržaškim' ustvarjalcem nedvomno oceniti tudi v luči vloge, ki jo SSG ima v primorskem prostoru. Še do pred kratkim pa je SSG veliko tvegalo: s tankočutnimi diplomatskimi dogovori pa sta krovni organizaciji od javnih uprav dosegli pravi razplet problemov, je dejal predsednik SSO Drago Štoka. Javne ustanove so se namreč zavedale vloge, ki jo SSG ima v tržaškem in deželni tki. Po mnenju obeh predsednikov začenja SSG novo pot,

Nagrajencem je čestital tudi slovenski veleposlanik v Rimu Iztok Mirošič (foto IG)

ki naj jo zaznamuje tesna naveza z občinstvom. Brez publike ni teater: tega se dobro zaveda novo vodstvo gledališča, katerega predsednica Maja Lapornik se je v Narodnem domu iskreno zahvalila predsednikoma krovnih organizacij, brez katerih SSG tako ugodne rešitve iz krize namreč ne bi doseglo. Nov upravni odbor je navdušeno začel svoje delo, ki je še kako pomembno v vidiku 110-letnice SSG prihodje leto.

povračilo, v dramu pa stvari po tihem segajo v gledalce". Nered ima teater, ki moralizira: bližje mu je tako dejanje, ki sproža problem, "in mu morda niti ne daje odgovora". Režiser je slovenski gledališki prostor – tržaški in splošno slovenski – ocenil za izredno plodnega, obenem je nategnil rdečo nit, ki veže poslopje na Petroniovi ulici z Narodnim domom, kjer se je nekoč dvignil zastor nad tržaško-slovensko gledališko sceno. Uršič je zaželel, da

različnih kultur bo na tem koščku zemlje obrodilo vedno nove izzive in nove možnosti dialoga. "Naj torej živi Slovensko stalno gledališče v Trstu", je končal Uršič. V dvorani so bili prisotni še ostali prejemniki nagrad Tantadruja, ki so jo letos prvič podelila primorska gledališča: SSG, Gledališče Koper in Slovensko narodno gledališče Nova Gorica. Vse tri nagrade (poleg Uršiča so Tantadruja prejeli še ansambel SSG za

IG

TRŽAŠKA KNJIGARNA Popoldanski aperitiv

Prešeren in Žižek v razlagi Marija Čuka

Foto IG

Jutranjo kavo ob knjigi je v Tržaški knjigarni zamenjal popoldanski aperitiv. Prvo srečanje je bilo pred nedavnim, ko je novinarka deželnega sedeža Rai Eva Čuk spregovorila o svoji izkušnji z romskimi otroki na Kosovu. Novinarka je tedaj posnela dokumentarni film, ki se prepleta s svojevrstno inačico pravljice o Rdeči kapi. Načrt je nato dogradila z lepo publikacijo, ki jo je ilustrirala Živa Pahor, osrednje sporočilo, ki so ga deležni otroci pri nas, temelji na strpnosti in spoznavanju bogate romske kulture ter hudih okoliščin, v katerih je romskim vrstnikom zaradi nasilja in nestrpnosti družbe usojeno odraščati. V četrtek, 19. maja, pa sta nad Tržaško knjigarno legli poezija in filozofija. Pesnik in odgovorni urednik slovenskih novinarskih oddaj deželnega sedeža Rai Marij Čuk je ob pogovoru z Martino Kafol spregovoril o svojih se-

danjih najdražjih avtorjih. Resnici na ljubo je za Marija Čuka France Prešeren konstantna prisotnost v njegovem življenju. Zelo blizu mu je Prešernova bivanjska lirika, v katero se človek zlasti v samotni sedanji časa lahko zateče. Bivanjski verzji so po njegovem mnenju pomembnejši od petrarhizmov, posvečenih Primičevi Juliji. V bivanjski izpovedi je namreč veliki slovenski pesnik izrazil trenutno in univerzalno podoživljanje določenih tematik: med toliko poezijami, ki sodijo v tovrstni izpovedni niz, je Marij Čuk izluščil stihe, ki s tančico ironije in duhovitosti svirajo mlade, naj se ljubezni, zlasti prve ljubezni, presneto pazijo! Poezija Prva ljubezen sodi namreč v pesniško obdobje, ko je Prešeren že napisal Slovo od mladosti, na papir pa še ni pretil Sonetnega venca. S Prvo ljubeznijo je Prešeren dokazal, da njegov pesniški register ni poznal le 'mokrocvetičih'

žalostink, temveč tudi humor. Marij Čuk je nato občinstvo spoprel v filozofska razmišljanja slovenskega Slavoja Žižka. Gost popoldanskega aperitiva je prebral odlomek iz študije, ki jo je slovenski mislec namenil pojmu nasilja. Žižkove besede so Čuku kot nalašč bile ponujene za to, da bi se navezal na aktualno tematiko volilnega soočanja, točneje volilne abstinence. Zakaj ljudje ne hodijo na volišča, se sprašuje Žižek v svojem tipičnem slogu, ki nadgrajuje tezo do trenutka, ko antiteza poruši dotedanjo miselno strukturo, je filozof mnenja, da je abstinence navsezadnje

boljša kot dopuščati, da demokratski sistem slabo deluje. Volilna abstinence kaže na praznino sedanje demokracije. Žižkova protiteza pa se glasi: nasilje je v tem, da ne počnemo ničesar! Kako pa naj bralec – poslušalec razbere pravo sporočilnost Žižkovih besed? "Slovenski filozof to nalogo prepušča izključno bralecem", je dejal Marij Čuk. Aperitiv na dvorišču Tržaške knjigarne so spremljali glasbeni vložki kitarista Janoša Jurinčiča, ki je interpretiral izbor slovenskih narodnih skladb v priredbi Marka Ferija.

IG

Marijino čestčenje za prenovo tržaške Cerkve

Škofijsko združenje laikov "Mater Civitatis" je nastalo po želji našega nadškofa Giampaola Crepaldija z namenom, da se z molitvijo rožnega venca tržaška Cerkve prenove in si izprosi nove duhovne poklice. - V mesecu maju se po naših cerkvah opravlja šmarnična pobožnost. Z molitvijo rožnega venca, Marijinimi pesmimi, litanijami Matere Božje in šmarničnim branjem častimo nebeško Mater. - V sredo, 11. maja, je tržaški nadškof vodil molitev rožnega venca v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah. Vsako sredo se namreč udeležuje molitve rožnega venca v kaki tržaški cerkvi. - V nedeljo, 29. maja, bo g. nadškof vodil molitev rožnega venca na Vejni, daroval sv. mašo in podelil blagoslov celi škofiji ter jo izročil v Marijino varstvo. Ob tej priložnosti bo seznam molivcev, ki so pristopili k združenju "Mater Civitatis" položen pred Marijino podobo v znak predanosti in kot prošnja za Marijino pomoč posameznikom, njihovim družinam in celotni tržaški Cerkvi. - Vsi župnijski kontaktni molivci so zato naprošeni, da posredujejo svoje podatke (naslov, tel. št.) in imena novih molivcev, ki sprejmejo duhovnost in poslanstvo tega združenja. Pošljite jih na naslov: Klarič Ida, Via San Cilino, 23 - 34126 Trst-Trieste

Vabilo na srečanje: "Voda: Božji dar za vse - Ne zaslužek za redke"

Z naglimi koraki se bliža datum štirih referendumov, ki nosijo tudi veliko težo etičnih vprašanj, predvsem vprašanja vode kot naravne dobrine za vse. Z namenom da bi se pogovorili o etični dimenziji tega in tudi ostalih treh referendumov, je Skupnost voditeljev SZSO Trst 3/4 organizirala srečanje skupaj z drugimi člani italijanske organizacije Agesci s patrono Danielem Zaranotellom, Kombonijcem iz Padove, ki je zelo dejaven na socialnem področju v Italiji in Južni Ameriki. Srečanje bo potekalo v petek, 27. maja, od 20.30 dalje v prostorih skavtske organizacije na ul. Risorta 3 v Trstu.

Obvestila

Branje Sv. pisma (Nova zaveza) - poslušanje in premišljevanje bo potekalo v cerkvi pri Sv. Jakobu ob sredah: prvi dve srečanja sta že bili v maju, naslednja bodo 1.6., 8.6. in 15. 6., od 16. do 17. ure s sodelovanjem vseh mestnih slovenskih župnijskih občestev. Vabljeni!

Društvo Rojanski Marijin dom vabi v nedeljo, 29. maja, ob 18. uri na proslavo ob petdesetletnici Marijinega doma in šestdesetletnici Rojanskega cerkvenega pevskega zbora. Na sporedu bodo dokumentarni video, nastop rojanskega zbora in glasbenikov ter spomini in pričevanja Aleksandra Korošca. Prireditve bo v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29).

Delavnice slovenščine za otroke od 9. do 12. leta v projektu Jezik-Lingua: v slovenščini o glasbi,

o mladinskih revijah, o slovenski pop in rock pevcih, o hrani, o oblačilih, predmetih in o drugem, kar je mladim všeč in o šoli v neformalni slovenščini. V prostorih Slovenskega dijaškega doma S. Kosovela, ul. Ginnastica 72, Trst, vsak torek in četrtek od 9.30 do 11.30 od 13. 6. 2011 do 1. 7. 2011. Informacije: teco01@jezik-lingua. eu.

Pomoč Japonski: Misijonski krožek Rojan zbira denarne prispevke, ki jih bo izročil patru Vladimirju Kosu za sirotišnico v Tokiu in za vse, kar je v tem popotresnem času najbolj potrebno za tamkajšnje ljudi v stiski. Dar lahko nakažete preko banke na: MISIJONSKI KROŽEK ROJAN, via Cordaroli 29, 34135 Trieste, IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948, Codice BIC: CCTSIT2XXX, Saksida - tel. 040-36-21-20.

MOŠKI ZBOR FANTJE IZPOD GRMADE

vabi na zaključni nastop

DANES JE PA EN LEP VEČER...

ob 45-letnici delovanja

nova župnijska cerkev v Štivanu
nedelja, 29. maja, ob 19. uri

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

**KONCERT OB KONCU
ORGELSKEGA TEČAJA**cerkev sv. Jerneja ap. na Opčinah
petek, 3. junija, ob 20. uri

TRNOVCA Galerija Skerk

Svet domišljije med Krasom in morjem

Zakonca Zora in Jože Skerk že trinajst let uspešno vodita Umetnostni in kulturni center v Trnovci, v katerem se je zvrstilo veliko pomembnih razstav in odmevnih kulturnih dogodkov. Po lanski zelo uspešni razstavi ilustracij za otroke sta se letos spet odločila, da posvetita pozornost najmlajšim generacijam. Tako so pred nedavnim ob prisotnosti kritika Walterja Chierighina in urednika bogatega kataloga Saše Rudolfa odprli razstavo Svet domišljije med Krasom in morjem.

Na stenah prostorne galerije so izobešene igrive, z živimi barvami poslikane ilustracije štirih priznanih ustvarjalcev: Vesne Benedetič, Klavdija Palčiča, Febe Sillani in Barbare Jelenkovič. Vsi štirje umetniki so vezani na Trst, čeprav jih je ustvarjalni navdih vodil po svetu.

V pritličnih prostorih se nam svet domišljije razkriva v ljubkih živalicah, skratih in v živahnih otrocih nežnih odtentov priznane ustvarjalke in slikarke Vesne Benedetič, ki je mnogim otrokom znana zaradi sodelovanja z revijo Galeb. Ilustrirane knjige Febe Sillani so izšle pri založbah v Italiji, Španiji, na Japonskem, Kitajskem, v Koreji in Portugalski. Njene ilustracije popeljejo v brezmejen in brezčasen svet domišljije z barvami in junaki, ki nas kličejo, naj jim prisluhnemo in jim sledimo. Skrbno so dodelane tudi z grafičnega in tehničnega vidika.

V zgornjih prostorih galerije razstavlja priznani grafik Klavdij

Palčič, nekdanji profesor zgodovine umetnosti, ki se je veliko ukvarjal tudi s scenografijo in kostumografijo, in pa cenjena akademska slikarka Barbara Jelenkovič, ki je napisala preko 105 knjig; izšle so pri najpomembnejših italijanskih in nemških založnikih ter doživele prevod v štirindvajsetih jezikih. Poleg akvarela uporablja tudi digitalno tehniko, za svoje ilustratorske dosežke je prejela številne nagrade. Podobe, ki jih namenja otrokom, so v najmanjših podrobnostih mojstrsko dodelane.

Vsem dobro znan Klavdij Palčič se predstavlja z ilustracijami, ki so doživele uspeh med mlado publiko. Saša Rudolf je v uvodni besedi v barvnem katalogu, ki je izšel ob razstavi, napisal, da se "Klavdij Palčič kot popoln likovnik ni zadovoljil z risanjem, ki je bilo njegovo izrazilo že od najnežnejše mladosti, s slikarstvom v najrazličnejših tehnikah, kiparstvom, scenografijo in kostumografijo, pač pa se je preizkusil tudi v ilustratorstvu in v simbiozi z letošnjim Prešernovim nagrajencem Miroslavom Košuto dosegel izjemne umetniške dosežke". Ob vsem povedanem ne preseneča dejstvo, da je razstava dobro obiskana. Od ponedeljka do petka v dopoldanskih urah nudijo s predhodno najavo voden obisk, malico in likovno delavnico šolam in vrtecem, drugače pa je razstava odprta ob sobotah in nedeljah zjutraj in popoldne za odraslo publiko do 8. junija.

Metka Šinigoj

BRAČAN Uradno odprtje novega slovenskega šolskega središča

"Skupaj je lepo"!

"V Bračanu je lepo", je v slovenščini, italijanščini in furlanščini zadonelo iz otroških grl v petek, 20. maja, ob začetku uradnega odprtja novega šolskega središča s slovenskim učnim jezikom v vasi ob Krminu. Otroci slovenskega in italijanskega vrtca ter slovenske osnovne šole Ludvik Zorzut so tako razigrano pozdravili številne starše in goste na velikem in urejenem dvorišču pred lepo obnovljeno stavbo. Kot je povedala učiteljica Irena Ferlat, so s prireditvijo z zgovornim naslovom *Skupaj je lepo* želeli še pred koncem šolskega leta slovesno praznovati odprtje šolskega središča in obenem prikazati to, kar so se naučili "v znamenju sodelovanja med šolo in vrtcem" v tem letu, polnem zadoščanj. "Šola je v prvi vrsti posredovalka narodovega

kulturnega spomina, hiša znanja in medčloveške odprtosti ter je lahko uspešna uresničevalka svojega poslanstva v znanju zavzetem okolju in v prostorih, ki so primerni za učenje", je poudarila ravnateljica večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici Elizabeta Kovic. Ko so se preselili s Plešivega, so košček srca pustili tam, "s tem šolskim centrom pa smo zelo zadovoljni", je povedala pred navzočimi predstavniki deželne šolskega urada, krminske uprave, krovnih organizacij in civilne družbe, ki se jim je iskreno zahvalila za podporo tudi pri sprejemanju težkih odločitev; izrecno je omenila ravnatelja krminske večstopenjske šole Giovannija Matteia in župana Luciana Patata ter vse njune sodelavce, od odbornikov do delavcev. Prvi občan Patat je povedal, da

so v novi center veliko vložili in končno uresničili ureditev slovenskega šolskega centra na Krminskem. Prepričan je, da se lahko šola, na katero je ponosen, še nadalje razvija, saj z gledno sodeluje z italijansko. Mattei vidi v novem središču veliko bogastvo; sad vlaganja v mladi rod pa bo gotovo generacija, pripravljena za vse izzive Evrope. V sodelovanju s krajevnimi upravami bi radi namreč v kratkem uresničili pravo evropsko šolo, kjer bi poleg slovenščine in italijanščine poučevali tudi furlanščino in angleščino. V veselje vseh prisotnih so nato otroci, pravi protagonisti slavja, s petjem, plesom, izštevankami, igrice in recitacijami prikazali svoje življenje v novem šolskem središču, kjer se - po besedah ravnateljice - počutijo dobro kot doma. / DD

Do prave jazz glasbe v nekaj korakih

Bogata ponudba društva Controtempo iz Krmina

Večkrat poslušamo in še sami dodajamo pritožbe nad tem, da se pri nas "nikoli nič ne dogaja". Tudi med mladimi je tovrstnega tarna nana veliko, predvsem kar se tiče bolj izbrane glasbene ponudbe. Ljubitelji jazz glasbe v tem primeru nimamo kaj reči, saj se v naši deželi Furlaniji Juljski krajini na tem področju marsikaj premika, poleg tega lahko s skokom v Ljubljano potešimo našo kulturno žejo pravzaprav v

Prommer, nadaljuje pa se še z dvema koncertnima dogodkoma. Sobota, 21. maja, bo namenjena italijanskim jazzistom, vrhunec pa bo nedvomno v sredo, 1. junija, ko bo v tržaško Mielo stopil legendarni James Taylor na hammond orglah s svojim kvartetom. Letošnje deveto izvedbo srečanja Le nuove rotte del jazz bo sočasno dopolnjeval še festival Jazz & Wine of Peace Sconfinando 2011 v prelepem Krminu. Prav tu bo

teh letih je v naši sredini imela v gosteh znana imena, kot so Al Di Meola, Betty Carter, Joe Zawinul, Billy Cobham, John Scofield, John Medeski, Maria Joao in mnogi drugi. Zato se na njene prireditve steka poslušalstvo iz ožje in širše okolice. Pogosto srečujem velike jazz poznavalce iz Slovenije, kjer je to gibanje zvočnih sladokuscev izredno razvejeno in bogato. Treba pa je povedati, da je tudi Trst zgodovinsko povezan z jazz glasbo, saj je v preteklosti kalil številne instrumentalne mojstre.

Društvu Controtempo naj gre zahvala, ker organizira obilo kakovostnih koncertnih jazz večerov skozi vse leto. Pomen tovrstnega dela ni samo v dogodku samem, v glasbi in zavzetih obrazih, temveč sega onkraj tega. Društveno delo, naj si bo glasbeno, kulturno, gledališko, športno ali še kako drugo, vedno orje in seje socialni prostor, ponuja ljudem kulturne vsebine in jih, kar je najbolj pomembno, spodbuja k razmisleku, udejstvovanju, srečevanju, spoznavanju, zanimanju za aktivno, koristno, z vsebinami in raznolikostjo bogato življenje. Sam bi rad, da se v stike med italijanskimi jazzisti in tistimi iz Ljubljane vključimo še mi, Slovenci v Italiji, ki premoremo marsikatero odlično glasbenike. Morda bi bila to priložnost za novo sodelovanje in ustvarjanje boljšega skupnega prostora.

Jernej Šček

vsakem trenutku dneva. Kljub sedanjosti politični klimi, ki finančno ni naklonjena kulturnim presežkom, pravzaprav jih na vseh nivojih deklasira z oznako "nepotrebnosti dodatek", se kulturno društvo Controtempo iz Krmina marljivo ukvarja z razvijanjem kulture jazz v naših krajih. Prav v najtoplejših mesecih leta je ponudba vrhunske glasbe najbolj gosta. Sedaj poteka namreč festival *Trieste. Le nuove rotte del jazz 2011*, ki ga je zadnjega aprila uvedel nemški producent in tolkalist Christian

med 22. majem in 1. julijem veliko glasbenih doživetij, ki jih lahko najdete na spletni strani društva. Kulturno društvo Controtempo je v desetletnem delovanju nedvomno postalo oporna točka za vse, ki se tako ali drugače sladkajo z jazzom. Prav razgledana družina Controtempo je zaslužna za to, da se v Furlaniji Juljski krajini širi in razvija kultura jazz glasbe v vseh oblikah, od bolj klasičnih, tradicionalnih do bolj sodobnih, nepredvidljivih in ekstravagantnih. V vseh

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Ovrednotiti spremembo

Listam po različnih obvestilih in vabilih, pritegne me vprašanje, ki si ga bodo zastavili razpravljalci na okrogli mizi v teh dneh:

"Ali se manjšina zaveda sprememb, ki so se zgodile v njeni notranjosti?"
In dalje: "Ali se zaveda, da se te spremembe tičejo tudi samega čuta slovenstva, ki se ne začne in konča s petjem v zboru, cerkvenem ali partizanskem?"

Vprašanje je tako močno zastavljeno, da ne morem mimo njega, predvsem, ker dvomim, da smo spremembe v sebi zares vzeli v poštev in jih mogli ovrednotiti. Vsaka sprememba človeka - in posledično - skupnost postavi pred ogromen vprašaj. Kaj, čemu, zakaj? Na nas je seveda, če jo znamo osmisлити in predvsem uvideti, da nam lahko osvetli neraziskani kot v sebi.

V kolikšni meri smo kot pripadniki manjšine sposobni vrednotenja različnosti tudi pri drugih in v kolikšni meri se lahko tudi sami ob teh razlikah oplajamo? V kolikšni meri smo v našem razmišljanju še vedno (pre) konservativni? Manjšinska skupnost se je v teh desetletjih v svojem sestavu zelo spremenila, ne samo: širša družba se je tako močno spremenila, da si

enostavno ne moremo več privoščiti zrenja v neko idealizirano preteklost, ki je ni več, ker je realnost povsem drugačna. Če lahko otroci iz mešanih slovensko-italijanskih zakonov predstavljajo dodatno nalogo za današnjo šolo, je tudi res, da njihova prisotnost ni nobena novost, zato je potreben uniformiran in utečen didaktičen prijem dodatnih ur slovenščine. Pravijo, da postane človek moder, ko mu uspe tudi težavnejše razmere videti kot pozitiven izziv k lastni rasti. Kaj pa mi, v kolikšni meri znamo ovrednotiti različni sestav v razredu, kljub nedvomnim težavam? V kolikšni meri smo kot manjšina usmerjeni v prihodnost, v prožno in normalno spreminjanje, v kolikšni meri se znamo zavzemati za kakovost medijev, šolstva, organizacijskih struktur? Na katere probleme smo pripravljeni tudi

javno opozoriti? Kdaj nastopi trenutek, ko sebi v ogledalu obljubimo, da ne bomo več životalili na golem "tako je pač". "Tako je pač bilo in je in vedno bo". Ali pa ne? V kolikšni meri se sprašujemo o bodoči generaciji, o njihovi prihodnosti, o vključevanju mladih ne le v organizacijske strukture, pač pa predvsem v naše razmišljanje o manjšini kot taki?

Mestno središče (66)

GORICA, NJENE ZANIMIVOSTI IN NJEN ČAS

Mariza Perat

K razvoju mestnega središča je najbolj pripomoglo odprtje južne železniške postaje. Za Gorico najprej ni bilo predvideno, da bi ob njej speljali železnico. Na izrecno posredovanje tedanjega cesarja Franca Jožefa I., ki je pred tem s svojo soprogo cesarico Elizabeto obiskal naše mesto, je načrt bil spremenjen in Gorica je tako bila vključena v železniško omrežje na Primorskem. Železniška postaja je v Gorici bila odprta leta 1860.

Za mesto je to bila velikanska pridobitev, saj je Gorica vedno slovela kot križpotje različnih dežel in torej tudi stičišče različnih kultur in narodov, ki so se tu srečevali. Odprtje nove železnice je mestu nudilo nove in za tiste čase izredno velike možnosti za njegov vsestranski razvoj.

lic je oskrba bolnikov, prišli v Gorico. Kot je že bilo omenjeno, je te redovnike leta 1866 v naše mesto poklical baron Vid Del Mestre, da bi tu vodili bolnišnico, ki jo je on sam dal zgraditi na Placuti.

Usmiljeni bratje so se leta 1787 preselili v ulico Alvarez in tu v istoimenski stavbi odprli bolnišnico za onemogle. V tej ulici, danes ulici Diaz, so ostali do leta 1976, ko so se preselili v bolnišnico pri sv. Justu.

Stavba oziroma vila pri sv. Justu stoji na Korzu Italija blizu železniške postaje. Vila je bila last plemenite rodbine Locatelli iz Krmina. Usmiljeni bratje so se leta 1926 za nakup stavbe pogodili z baronico Carlotta Locatelli de Hagenauer. Pogodba je bila sklenjena leta 1923 in tri leta ka-

Južna železniška postaja med 1. vojno

Kot prva posledica pridobitve nove železnice je bila odprta nova ulica (današnji Korzo). Ta je nova železnico povezovala s Travnikom in trgov Kornom. Ko je 19. julija 1906 bila odprta severna železniška postaja, se je ta povezava raztegnila do le-te. Povezava med obema postajama se je še izboljšala, ko so leta 1910 odprli ulico Pellico, saj je poprej promet potekal preko ulice Balilla. Na Korzu so si premožnejši meščani kmalu začeli postavljati gosposke hiše, ki še danes krasijo, posebno v njenem južnem delu, to najlepšo goriško ulico.

Pri tem velja omeniti zlasti eno teh stavb, namreč vilo Locatelli, v kateri je pozneje dobila prostor klinika oziroma bolnišnica pri sv. Justu. Ker je to ena izmed najbolj pomembnih ustanov v goriškem mestu, si nekoliko oglejmo njeno zgodovino.

Tu se moramo pomakniti za kar 350 let v preteklost, saj je bolnišnica pri sv. Justu neločljivo povezana s prihodom Usmiljenih bratov sv. Janeza od Boga v naše mesto.

Leta 2006 je namreč minilo 350 let, odkar so Usmiljeni bratje sv. Janeza od Boga, katerih pok-

sneje je v vili bila odprta bolnišnica oziroma klinika. Tako je ostalo do leta 1976, ko je tu nastala bolnišnica za neozdravljive bolnike.

Sočasno z nakupom stavbe se je poleg nje začela tudi gradnja cerkve sv. Justa, ki je bila posvečena leta 1926. Med drugo svetovno vojno je bila zelo poškodovana, klinika pa je bila spremenjena v vojaško bolnišnico (*Gorizia e i Fatebenefratelli 1656-2006 - Ediz. Fatebenefratelli*). Cerkev sv. Justa je od leta 1970 sedež župnije z 2.400 verniki (*Podatki župnijskega urada pri sv. Justu*).

V okraju za bolnišnico sv. Justa so v sedemdesetih letih začeli graditi novo bolnišnico sv. Janeza od Boga. Ta je bila odprta decembra 2008 in je tako nadomestila dolgoletno mestno bolnišnico v ulici Veneto.

V bolnišnici pri sv. Justu deluje *Združenje prijateljev bolnišnice sv. Justa*. To so prostovoljci, ki tu obiskujejo bolnike in jim pomagajo.

/ dalje

Popravek

Dom sv. Vincencija Pavelskega v Gorici ni bil odprt leta 1984, kot se je zapisalo, ampak leta 1934.

Iz političnega in družbenega dogajanja v Sloveniji

Tudi država naj se zavzame za zaščito družine!

Že večkrat smo v pregledih dogajanja v Sloveniji poudarjali, da se politične stranke ne morejo (ali nečejo) sporazumeti o nobenem pomembnem vprašanju, ki bi bilo koristno za državo in njen demokratični razvoj. Dogodki v prejšnjih dneh potrjujejo takšno mnenja in naziranja. Premier Borut Pahor je sindikatom, ki zavračajo predvideno novo pokojninsko zakonodajo, očital, da nimajo predlogov in zamisli o vzdržnosti javnih financ in o pokojninah, ki bi zagotavljale varno starost prebivalcem Slovenije. Sindikati pa predsedniku vlade odgovarjajo, da ni prebral njihovih stališč glede upokojevanja. Menijo, da bi stabilnost pokojninske blagajne lahko zagotovili z vsaj 500 milijonov škode vsako leto.

Sindikati vladi še očitajo, da nima nobenih idej o obdavčenju bogastva v Sloveniji, "saj denar polzi mimo države". Premier pa se ne pusti zmešati in sindikatom v svojem znanem stilu odgovorja, da se v kampanji za referendum o novem pokojninskem zakonu, ki bo skupaj s še dvema referendumoma v nedeljo, 5. junija, obnašajo neodgovorno, v nasprotju z vodjo opozicije Janezom Janšo, ki da se obnaša odgovorno in razumno.

Med drugimi dogodki, ki so politiko, vlado, gospodarstvo in najbrž tudi večji del prebivalstva v prejšnjih dneh najbolj prizadeli, je nizka ocena Slovenije v globalni lestvici konkurenčnosti. Le-to sestavlja in objavlja švicarski poslovni inštitut IMD. Na omenjeni lestvici je Slovenija letos zasedla 51. mesto med 59 državami, kar je zelo slaba uvrstitev. Slovenija zaostaja v vsem. Na lestvici so se bolje od Slovenije uvrstile države, kot so Češka, Estonija in celo Romunija. Nasploh pa je gospodarsko-financijski položaj države obupen. Naš javni dolg znaša že 16 milijard evrov, do leta 2015 pa naj bi narasel na 20 milijard. Vlada ne ukrepa oz. poskuša javnost prepričati, da je za slabe razmere kriva prejšnja vlada Janeza Janše. Časnikar Miha Jenko je na prvi strani časopisa Delo z dne 19. maja v komentarju z naslovom Zaušnica iz Lozane pisal, "da nekonkurenčna Slovenija nima več časa za oklevanje. Ohranjanje sedanjih razmer je pot v še hujšo in daljšo krizo".

Odmevna je bila tudi razprava v parlamentu o družinskem zakonu, ki sicer eno leto vzburja in razdvaja slovensko javnost. V zakonu naj bi določili vlogo družine in otrok v družbi, vendar poslanci iz strank vladne koalicije večjo pozornost namenjajo položaju partnerjev v istospolnih skupnostih. Pojavila se je celo zamisel, da bi morala biti zveza dveh istospolnih partnerjev v Sloveniji opredeljena kot zakonska zveza. Nov val polemik je nastal, potem ko je Državni zbor z

glasom večine sprejel dopolnilo k nekemu členu predloga družinskega zakonika, ki ga je utemeljil poslanec SDS dr. Franc Cukjati. V njem je zapisano, "da je zunajzakonska skupnost življenjska skupnost moškega in ženske, ki sta voljo po skupnem življenju s pod-

Franc Cukjati

pisom izrazila pred državnim organom, ali se jima v tej zvezi rodi otrok". S takim določilom bi tudi za neporočene pare, za katere v Sloveniji velja, da živijo v skupnem gospodinjstvu, uvedli obvezno registracijo, če bi želeli uživati enake pravice oz. pravne učinke kot zakonski pari. Do zdaj so razne pravice pridobivali avtomatično.

Zoper omenjeno dopolnilo sta najbolj odločno protestirala Katarina Kresal, predsednica LDS in notranja ministrica, ter Aleš Zalar, podpredsednik LDS in minister za pravosodje. Za zaščito družine pa so množično manifestirali udeleženci Festivala družin, ki je bil v nedeljo v zdravilišču Olimju v Prekmurju. Priredili so ga v čast

dneva družine, 15. maja. Za zaščito in utrjevanje družine, ki je velika vrednota in civilizacijska pridobitev, se je v posebni izjavi izrekel tudi Igor Vovk, ustanovitelj Zavoda iskreni. Zapisal je: "Mi izrazito zagovarjamo poroko, saj je ta korak zaveza med partnerjema za odgovoren medsebojni odnos in družinsko življenje. Obenem je poroka tudi izraz zavezanosti navzven in pred širšo družbeno skupnostjo. Interes države bi moral biti, da bi bilo čim več porok in trdnih zakonov, zato bi morali dati zakonski zvezi tudi v zakonodaji posebno mesto. Soglašamo, da je pravica vsakega, da živi v partnerski skupnosti, kot jo izbere. Ne strinjamo pa se, da bi potem morali imeti vsi, ki izhajajo iz svojega statusa, iste pravice. Zakaj bi, denimo, par, ki ni pripravljen potrditi zveze pred državnim organom, bil upravičen do posvojitve otroka. Sicer pa kdor se nima namena ukvarjati z družino, ne sodi v družinski zakonik".

Nova knjiga o Titu in tovariših
Zgodovinar dr. Jože Pirjevec je avtor obširne knjige z naslovom *Titu in tovariši*. Izdala jo je Cankarjeva založba, ki je delo skupaj z avtorjem predstavila v torek, 24. maja. Dr. Jože Pirjevec je zapisal, "da je s svojo analizo odgovoril tudi na vprašanje, zakaj je elita tako neslavno propadla in zakaj ima zgodba o Titu tudi svojo temno plat". Pomemben je tudi zbornik z naslovom *Veleizdaja Slovenije*. Obravnava razorožitve teritorialne obrambe v maju leta 1990, za katero naj bi vedelo tudi tedanje vodstvo Slovenije. Delo je izdala založba Nova obzorja.

Marijan Drobež

Kratke

Praznik češenj 2011 bo v treh zaporednih vikendih

Prvi vikend V Šmartnem: petek, 27. 5. 20 11:18.00 odprtje razstave OŠ Dobrovo: Bienalni likovni natečaj Češnje od cveta do... 1900: odprtje razstave - Dablu; 21.00 Robeldule - koncert (etno); 22.30 Por los caminos flamencos - koncert (flamenko)

Sobota, 28. 5. 2011: 21.00 Etnoploc (Italija) - koncert; 22.30 Druid (Zagreb) - koncert. V Šmartnem bo delovala tržnica s češnjami in drugimi briškimi dobrotami. Po kleteh starodavne vase boste lahko degustirali vrhunska vina briških vinarjev. Vstopnine nil!

Drugi vikend

Petek, 3. 6. 2011: 20.00 nočni potop Vinskih kraljic Slovenije s Kvintetom Kvartin, (Krčnik)

Sobota, 4. 6. 2011: od 11. ure dalje na Dobrovem bo postavljena manjša tržnica predvsem s sadjem in domačo obrtjo, pred občino bo postavljen oder z napovedovalko in DJ-em + godba na pihala in folklorna skupina; ob 21. uri Grad Dobrovo - izbor Kraljice češenj in ples s skupino Mambo Kings

Nedelja, 5. 6. 20 11: Dnevi odprtih kleti (info: vinoteka Brda)

Centralni vikend Praznika češenj 2011

Petek, 10. 6. 2011: slavnostna seja občinskega sveta, koncert dalmatinske klope Cambi (grad Dobrovo), boksarski dvoboj v ringu na igrišču OŠ Dobrovo (pričakujemo Denisa Simičiča)

Sobota, 11. 6. 2011: Športni dan - preko celega dneva tekaški maraton, motokros, džipi - terenska vožnja, nogometni turnir, tekmovalje v briškoli, polaganju rok in raznih zabavnih igrar;

ob 11.00 bo postavljena tržnica + oder pred občino (DJ, godbe, folklor); 20.00 Pri gasilskem domu - trubači iz Zaječarja in plesni ansambel 7 Šrit, pred občino Zablujena generacija, Ivan Bekič band in Harry, pri stari bencinski duo Bandidos, na dvorišču gradu Dobrovo DJ večer (Uto Karem, DJ Max,...) - izjemno partija so prireditve brez vstopnine!

Nedelja, 12. 6. 2011: Centralni praznik - 7. pohod od češnje do češnje, godbe na pihala, folklor, otroški kotiček, ples s skupino Mega Mix, tradicionalni sprevod, karavana starodobnih vozil, srečelov, razstava češenj, napovedovalka Jasna Kuljaj...

V Srpenici so odprli najdaljšo brv čez reko v Sloveniji

Ob praznovanju vaškega praznika so v soboto, 15. maja, v Srpenici na Bovškem predali namenu najdaljšo brv čez reko v Sloveniji. S 63 metri razpona med levim in desnim bregom in okoli devet metrov visoko nad reko Sočo je brv povezala vas Srpenica s cesto Log Čezsoški-Trnovo ob Soči.

Že pred leti se je med domačini Srpenice porodila zamisel, da bi pod vasjo Srpenica zgradili brv, ki bi služila za pešpot in tudi zanimivo, krožno kolesarsko pot. Krajanje Srpenice, ki je poznana in priljubljena predvsem med ljubitelji adrenalinskih športov na reki Soči, so prepričani, da morajo za turistično prihodnost in lepši izgled kraja tudi sami nekaj narediti. Brv, do katere so uredili tudi potrebne poti po strmih bregu do reke Soče, pa je bila korak v to smer.

Kot je za STA povedal tiskovni predstavnik bovške občine Milan Štuc, je občina Bovec prisluhnila krajanom in začela projektirati brv. Januarja 2009 je bilo izdano gradbeno dovoljenje za gradnjo brvi, za katero je občina namenila kar 97.000 evrov. Pridobiti je bilo treba številna soglasja različnih institucij, zaradi gnezditvenega obdobja ptic in drstive rib je gradnja omejena na mesec avgust, september in oktober. Gradbena dela, ki so jih začeli šele lanskega avgusta, so vseskozi potekala brez kakršnega koli onesnaženja reke, pa tudi struge Soče niso smeli spreminjati.

Za ureditev poti do brvi so poskrbeli krajanje sami, je še povedal Štuc. Krajevna skupnost Srpenica je namenila 7.000 evrov, krajanje pa so opravili kar 1.700 prostovoljnih delovnih ur, da so uredili okolico.

Brv oziroma viseči most čez reko so poimenovali po hribu in istoimenskem snežnem plazu Lipuc, ki pozimi večkrat prihrumi po hudourniški grapi do Soče nedaleč od same brvi. Domačini novo pridobitev že uporabljajo predvsem kot sprehajalno pot, na ograji brvi pa se je že do sedaj pojavilo kar nekaj obešank, ki so jih zaljubljeni pari priklenili na jeklenice ograje brvi in odvrgli ključ v Sočo.

Srečanje na Socerbu

Letošnje srečanje, ki je v Sveti jami pri Socerbu od osamosvojitve dalje vsako leto povezovalo obiskovalce iz dolinske in koprške občine, je bilo nekoliko okrnjeno. Prvič se je zgodilo, da zaradi nesporazuma ni potekalo v Sveti jami, ampak na jasi pred vhodom. Pri domačinih in organizatorjih, ki so letos ostali še brez vidne podpore lokalnih oblasti, pa je pustilo grenak priokus.

Zvesti akterji tega srečanja tako ostajajo jamarji iz Jamarske zveze Slovenije ter iz Jamarske reševalne službe. Predsednik Jamarske zveze Vido Kregar je opozoril na prizadevnost svojih več sto članov, ki s prostovoljnimi delom raziskujejo podzemni kraški svet in odkrivajo njegovo bogastvo, ter dodal, da letno odkrijejo do 300 novih jam. Njihov član in duhovni asistent Janko Štampar iz Veliki nedelje je ob dolinskem župniku Metodu Lampetu daroval mašo, pri kateri sta kot že vsa leta z izbranim programom sodelovala združeni zbor ZCPZ iz Trsta ter Cerkevni pevski zbor Rodik. Zapeli so pod vodstvom zborovodje Edija Raceta. Pevci pri tej prireditvi, ki je v preteklosti potekala tudi z dvema dogodkoma, sodelujejo že od vsega začetka, odkar je bila pred dvajsetimi leti po osamosvojitvi ponovno obujena.

Obiskovalcem, med njimi so nekateri, zlasti jamarji, prišli zelo od daleč, je bilo naknadno omogočeno, da so opravili "obežen" obhod okrog oltarja sv. Socerba.

Kot že rečeno, se te lepe čezmejne pobude letos niso udeležili predstavniki lokalnih oblasti, kar je vsekakor škoda. Tako dolinski kakor tudi koprski občini, ki je sodelovanje prekinita že lansko leto, velja ponovna spodbuda za ohranjanje tradicije in obnove srečanj. / J. B.

Ladja tone, kapitani so jo srečno zapustili!

Drama Zidarja, ki je danes le še navadni vajenec

Slovenija je, to je dokaj sveža novica, zasedla 51. mesto med 59 državami, ki jim je švicarski poslovni inštitut IMD izmeril raven konkurenčnosti. Nič novega. Zelo predvidljivo, bi lahko rekli, ker je jasno, kako se konkurenčnost spodbuja v Sloveniji. S posli, ki grede vedno enim in istim podjetjem, tistim, ki so

dejansko nad zakonom... in predvsem nad roko pravice.

Avtoceste ima danes Zidar za "svoj projekt". To ni samo njegovo mnenje, to je dejansko stanje, ki ga je javnost dobila v pogled z razkritjem zloglasnega Zemonškega kartela. Slovenska podjetja so se vse poosamosvojitveno obdobje redno sestajala (največkrat

teh likofih seveda gostitelj in tudi gospodar: največji kos pogače je pridržal zase. In ustvaril je tako podjetniško strukturo, ki je bila sicer neznansko velika, a ni imela stika z realnostjo. Zidar je molzel državno krazno, kjer mleka itak nikoli ne zmanjka. Ali vsaj tako je kazalo do leta 2008. Ko je bil sklenjen avtocestni križ in s prihodom nenadane krize po konjunktturnem obdobju, naenkrat denarja ni bilo več.

In SCT je po hitrem postopku propadla: izkazalo se je, da je imel Zidar dobro prepleteno politično in klientelistično omrežje, ki mu je omogočalo stalen dotok sredstev, ni pa imel utrjenih zdravih poslovnih povezav. Ko bogate "socialne" podpore iz državnih jasi ni bilo več, si je Zidar za pridobivanje časa začel zamišljati eksotične posle, ki se niso nikoli realizirali. 800 milijonov evrov v Libiji, nekaj stotin milijonov evrov v Rusiji, pa še bi lahko naštevali. In današnje stanje? Zidar je skupaj z ostalima članoma svete trojice izstopil iz lastniške strukture, potem ko je zadnje zdrave hčerinske družbe vzporedno prenesel na fiktivno družbo SCT investicije, tako da bi v morebitni stečajni masi matičnega podjetja

kar na sedežu SCT!!!) in se med seboj dogovarjala o ponudbah za javne razpise. Skratka, podjetja so oddajanje tajnih ponudb, temelj vsake konkurenčnosti, zamenjala s prijateljskimi likofi (če uporab-

Bančne garancije SCT	v evrih
nezapadle garancije	219.802.785,93
realna ocena unovčenja izdanih garancij s strani upravičencev	160.246.680

jamo Zidarjeve besede), ki so jih seveda plačali davkoplačevalci. Avtoceste so slovenske državljanke stale 13 milijard evrov, preplačane so bile za dobre 3 milijarde. Pa naj se še kdo sprašuje o razlogih za nekonkurenčnost slovenskega gospodarstva. SCT je bil na

SCT d. d. bilo čim manj sredstev za poplačilo upnikov. In z ostalimi upniki, ki jim je SCT d. d. dolžan zneske v višini več milijonov evrov, so v procesu prijavljanja terjate svoje "zahteve" do podjetja, ki so ga sami vodili, vložili tudi trije menedžerji in

Andrej Černic

politiki najbolj všečni. Ali bolje rečeno, tistim podjetjem, ki politiko najbolj držijo v šahu. Aleksander Meze, ki je z Ivanom Zidarjem in Janezom Jamnikom sestavljala sveto trojico podjetja SCT, je nedavno dejal, da je SCT zgradil 60 odstotkov slovenskih objektov. Gre seveda za pretiravanje, ki je pri vodilnih kadrih največjega slovenskega gradbinca posledica občutka vseмогоčnosti. A podatek je zelo zgovoren. Kako se lahko v državi vzpostavi konkurenčnost, če eno samo podjetje nadzira tolikšen del poslov v svoji panogi: in gradnja avtocest, kjer je Zidarjevo podjetje prednjačilo daleč pred ostalimi, je bilo v dvajsetih letih od osamosvojitve glavna strateška investicija države. Ivan Zidar pa je bil

6. pevski natečaj Bogomir in Mirko Špacapan V Podgori izjemen glasbeni dogodek

V nedeljo, 15. maja 2011, je bil v nabit polni podgorski cerkvi 6. natečaj cerkvenega zborovskega petja Bogomir in Mirko Špacapan. Tekmovanje se je začelo ob 16. uri, ko je prisotne v imenu organizatorjev pozdravila Sabina Antoni. Sledila sta pozdrav podgorskega župnika Josipa Cahin in nagovor Daria Bertinazzija, predsednika Združenja cerkvenih pevskih zborov – Gorica, ki je bilo s PD Podgora soorganizator dogodka; pevski popoldan je potekal pod pokroviteljstvom Goriške nadškofije in Koprške škofije. Bertinazzi je poudaril neprecenljivo vrednost takega zborovskega tekmovalja in navedel tri razloge: ker je posvečeno cerkveni glasbeni ustvarjalnosti,

ker lahko na njem nastopajo cerkveni pevski zbori, ki so žal večkrat označeni kot drugorazredni, in ker ta natečaj povezuje slovenske cerkvene zборе italijanskega in avstrijskega zamejstva s cerkvenimi pevskimi zbori iz Slovenije. Predsednik ZCPZ Gorica je izrazil tudi upanje, da bo v naslednjih letih ta prireditev privabila še slovenske cerkvene zборе iz Hrvaške in Madžarske.

Po uvodnem delu so se začeli nastopi zborov, ki jih je spretno povezovala Sabina Antoni. Med poslušanjem pevskih skupin so vtisi segali od povsem ljudskega cerkvenega petja do zrele zborovske interpretacije, na meji umetniškega glasbenega izraza ali celo preko tega, kar je za ljubiteljsko pevsko izražanje naravnost navdušujoča in obetajoča ugotovitev.

Od lanskoletnih udeležencev je obdržal stik s kakovostnim vrhom zbor iz Brezovice pri Ljubljani, ki je osvojil 3. mesto, zbor iz Škofje Loke je samo z dvema odpetima skladbama pristal na 2. mestu, najbolj pa je prepričal zbor

Foto S. Marini

iz Števerjana, ki je zagotovo z najzahtevnejšim programom najbolj navdušil poslušalce. Omenjenim se je priključil še zbor iz Velenja, ki ga je za nastop nagradilo občinstvo. Letos prvič. Našteti zbori so navdušili s programsko pestrostjo in zahtevnostjo, z interpretacijsko širino in navdušujočo vokalno zmožnostjo tudi redkih solistov, zborovodje pa z lahkotnostjo obvladovanja pevk in pevcev. V podgorski cerkvi je bilo mogoče občutiti mogočnost in veličastnost glasbenega izraza posameznih skladateljev.

Tudi preostali zbori iz Šempetra, Deskel, župnije Trnovo iz Ljubljane in Železne Kaple na Koroškem so zavzeto izvedli svoj program, vendar z vidika obvladovanja temeljnih glasbenih prvin jim ni

jezičnem izvodu pripravil dr. Mirko Špacapan, zbirki zborovskih skladb Mirka Fileja in Ivana Trinka, zbirko zborovskih skladb na besedila Simona Gregorčiča, Zbrano delo Lojzeta Bratuža, knjigo z izborom skladb iz zbranega dela Stanka Jeričija, DVD s celotnim opusom omenjenega skladatelja (700 skladb) in zgoščenko z naslovom Zdravica Moške pevske skupine Akord, ki jo je ustanovil in vodil dr. Mirko Špacapan. Poleg tega so prvi trije zbori prejeli po 600 evrov, 400 evrov in 200 evrov, zbor, ki ga je izbralo občinstvo pa 300 evrov.

Foto S. Marini

Nagrade je podelila gospa Manuela Quaranta Špacapan, Mirko-va žena, ki je poleg drugega v celoti prispevala v nagradni sklad in za spominske plakete. Za njeno velikodušnost smo ji izredno hvaležni. V spominu nam bo ostal tudi njen občuten nagovor. Splošna ugotovitev je bila, da je Združenju cerkvenih pevskih zborov Gorica in PD Podgora s pripravo organizacijsko tako zahtevnega tekmovanja uspel res izjemen podvig, ki je poleg drugega imel tudi velik odmev v javnosti. Naj omenimo, da so med uglednimi gosti sedeli tudi podžupan mestne občine Nova Gorica magister Tomaž Slokar, v zastopstvu župana Mateja Arčona, župan občine Šempeter-Vrtojba Milan Turk, županja občine Števerjan Franka Padovan, deželni predsednik SSO dr. Drago Štoka in predsednik podgorskega rajonskega sveta Walter Bandelj, ki mu gre zahvala za nudeno pomoč. Pozdrave so med drugimi posredovali predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, predsednik vlade Republike Slovenije Borut Pahor, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš, ministrica za kulturo Republike Slovenije Majda Širca, ljubljanski metropolit dr. Anton Stres, koprski škof Metod Pirih, predsednik dežele Furlanije Julijske krajine Renzo Tondo, Deželni odbornik za kulturo Elio De Anna, goriška prefektnja dr. Maria Grazia Marrosu, goriški župan Ettore Romoli in goriški občinski odbor.

Taki dogodki, ki poleg visoke umetniške ravni prispevajo še k druženju slovenskih manjšin s rojaki iz matične domovine, so velika spodbuda h gradnji enotnega slovenskega kulturnega prostora.

Mešani pevski zbor župnije sv. Martina - Velenje

Ob tem je seveda nujno spoznanje, da je skoraj nemogoče doseči takšen nivo poustvarjanja vsako nedeljo, na vsak praznik in na vsakem koru po župnijah. Gre pa za mejnik, morda ideal, ki si za služi pozornost, posnemanje, predvsem pa je to način za krepitev osebnega odnosa cerkvenega pevca do te glasbene vrstvi.

uspelo ujeti koraka z ostalimi zbori. Njihova navdušenost in veselje do petja pa nista ostala neopazna, kar predstavlja temelj in jamstvo za obstoj pevskih skupin na cerkvenih korih. Vsi nastopajoči zbori so prejeli spominsko plaketo in knjižni dar. Vseboval je knjigo poezij Franceta Balantiča *Gospod, za Tabo se bom zdaj napotil*, ki jo je v dvo-

stoječimi sredstvi in projekti na različnih področjih in preko različnih programov. Srednjeročni cilj posveta je vzpostaviti sistem čezmejnih delovnih praks in izmenjav v Sloveniji in v sosednjih državah, kar bo predvsem olajšalo zaposlovanje mladih. Na posvetu zato sodelujejo predstavniki pristojnih slovenskih državnih institucij (Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo), Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica Slovenije, Zavod RS za zaposlovanje ter sorodne institucije v sosednjih državah, kjer živi slovenska manjšina.

“Časi se spreminjajo in mi se spreminjamo z njimi”, je v duhu rimskega pregovora v nagovoru podčrtal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš. Dodal je, “da se Slovenci premalo zavedamo sprememb in se ne spreminjamo radi, čeprav so spremembe v tem času nujne”. To velja tudi za gospodarstvo in gospodarsko sodelovanje v celoti. Besedam ministra se je pridružil poslanec slovenskega parlamenta in član Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, gospod Mirko Petek, ki je pozdravil idejo Urada in dejal, “da je začrtana nova paradigma, da je treba narediti korak stran od klasičnega pojmovanja zamejstva in diaspore, korak od folklore, korak od otožnega samospoštovanja ali tarnanja nad lastno usodo samopomilovanja in se enostavno vprašati: kaj nas povezuje in združuje, kje se dopolnjujemo, kaj lahko naredimo skupaj, da bo boljše in koristno za vse nas”. Slovenske manjšine v sosednjih državah se v povezavi z gospodarstvom soočajo predvsem s perečim problemom kadrov. To je opazno tudi na ostalih področjih. Ob pomanjkanju ustreznih kadrov obstaja v gospodarstvu dodaten problem premajhnega števila mladih, ki bi se odločali za podjetniški poklic in

LJUBLJANA Posvet: Vključevanje mladih v čezmejne gospodarske procese

“Časi se spreminjajo in mi z njimi!”

V torek, 17. maja 2011, je Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu v sodelovanju s Slovenskim deželno gospodarskim združenjem iz Trsta v Ljubljani organiziral posvet *Vključevanje mladih v čezmejne gospodarske procese*. Gre za enega izmed ključnih projektov v strategiji Vlade RS o gospodarskem sodelovanju med Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah do leta 2020. Zbrane je nagovoril minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš. Sam posvet je namenjen usklajevanju pobud in iskanju sinergij, ki jih lahko dosežemo že z ob-

tako poskrbeli za samozaposlitev in nato še za zaposlitev drugih. Primeren pristop in reševanje tega vprašanja, ki pa se ne tiče zgolj položaja manjšin, bi lahko predstavljal velik premik pri možnostih zaposlovanja na širšem čezmejnem območju kot tudi pri spodbujanju čezmejnega poslovanja in sodelovanja. Namen projekta je okrepiti sodelovanje vseh pristojnih institucij v Sloveniji ter pristojnih institucij v sosednjih državah s poudarkom na vlogi manjšin. Zato bodo na posvetu pregledali potrebne mehanizme, ki jih lahko že sedaj uporabimo in jih je možno sinergijsko obravnavati. Končni cilj je vzpostavitev si-

avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020, v katero bodo povabljeni tudi drugi subjekti avtohtone slovenske narodne skupnosti iz sosednjih držav in subjekti iz Republike Slovenije.

3. Razprava o celoviti vzpostavitvi čezmejnih praks naj upošteva različne načine uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v prostoru, kjer živijo slovenske narodne skupnosti, z upoštevanjem geopolitičnih, zgodovinskih in gospodarskih okoliščin teh skupnosti v posamezni državi. K sodelovanju se pritegnejo tudi mladi Avstrijci, Italijani, Madžari in Hrvati, ki ži-

stema delovnih praks oz. začasnega ali stalnega zaposlovanja v sosednjih državah in obratno. Tako bi ustvarili kadre, ki bi bili po eni strani zlahka zaposljivi, po drugi strani pa ustvarili generacijo sposobnih in fleksibilnih kadrov, ki bodo predstavljali gonilno silo v čezmejnem gospodarskem sodelovanju. Projekt naj bi bil nujno naravnani na večletno obdobje (najmanj 5 let), k sodelovanju pa želimo pritegniti tudi mlade Nemce, Italijane, Madžare in Hrvate, ki živijo v obmejnem prostoru. Posvet je priložnost za izmenjavo mnenj, spoznavanje pristojnosti soudeležencev in določitev pristojnosti organizacij pri izvajanju projekta. Na koncu posveta bodo sprejeti sklepi, ki bodo pomenili razpravo o celoviti vzpostavitvi čezmejnih delovnih praks, ki naj bi upoštevale različne načine uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v prostoru, kjer živijo slovenske narodne skupnosti, z upoštevanjem geopolitičnih, zgodovinskih in gospodarskih okoliščin teh skupnosti v posamezni državi.

4. Razprava se bo nadaljevala s pregledom možnosti znotraj že obstoječih programov in projektov čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in sosednjimi državami, s poudarkom na proučitvi možnosti nadgradnje dobrih praks za naslednja programska obdobja.

5. Gospodarske organizacije avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah v sodelovanju z Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in drugimi pristojnimi državnimi institucijami oblikujejo skupni portal, na katerem bi prišlo do izmenjave informacij o ponudbi in povpraševanju po kadrih ter o večji promociji številnih priložnosti za mlade kadre v ustvarjanju skupnega trga kadrov.

6. Čezmejno sodelovanje med RS in sosednjimi državami poteka tudi na področju šolstva, pri čemer izvajajo nekatere šole na dvojezičnem območju redne ali občasne oblike sodelovanja. Takšna sodelovanja pa naj se okrepijo tudi s pomočjo služb znotraj gospodarskih organizacij avtohtone slovenske narodne skupnosti, ki bi pri tem delovanju pomagale strokovno in operativno, v vseh fazah sodelovanja. Kjer je to ustrezno, naj se oblikujejo operativne skupine učiteljev iz dvojezičnih območij, gospodarskih organizacij avtohtone narodne skupnosti v sosednjih državah ter območnih enot gospodarske zbornice in interesnih združenj za letno preučitev možnosti, ki jih lahko ponudi posamezna obmejna regija v RS poklicnim in tehničnim šolam na dvojezičnem območju v sosednjih državah.

7. Čezmejno sodelovanje ponekod poteka tudi na področju izvajanja prakse slovenskih dijakov na kmetijah v sosednjih državah in obratno, kar se lahko okrepi tudi za namene skupnega nastopa kmetijskih in gospodarskih subjektov pri promociji pridelkov.

8. Nadaljnja prizadevanja naj gredo v smeri vzpostavitve koordinacije avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah na področju gospodarstva oziroma “gospodarskega SLOMAK”.

Zaključni posveta

1. Na področju čezmejnih delovnih praks in izmenjav med Slovenijo in sosednjimi državami že poteka vrsta dejavnosti pristojnih državnih institucij, gospodarskih, kmetijskih, obrtnih interesnih združenj, institucij podpornega okolja za podjetništvo ter gospodarskih in izobraževalnih manjšinskih organizacij oz. institucij. Večja učinkovitost obstoječih dejavnosti, ki naj na dolgi rok pripomorejo k ustvarjanju generacije sposobnih in fleksibilnih kadrov kot gonilne sile v čezmejnem gospodarskem sodelovanju, se doseže le z usklajevanjem pobud in iskanjem sinergij, v obstoječih sredstvih.

2. Današnji posvet pomeni začetek javne razprave za celovito izvajanje praks oziroma vzpostavitve sistema delovnih praks, začasnega ali stalnega zaposlovanja v sosednjih državah in v Sloveniji s posebnim poudarkom na obmejnih območjih. Razprava se bo nadaljevala znotraj delovne skupine za izvajanje strategije sodelovanja med RS in

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 24. maja, ob 14. uri.

Skriti krajinski biserčki ... pred domačim pragom

Zajčevica nad Kobjeglavo

Vsi smo vedno prepričani, da so lepi izleti samo daljni izleti in da je v domačem kraju še malo neodkritih in zanimivih poti. Zato se z avtom vozimo križem kračem po svetu in po naši mali Sloveniji, ko je vreme muhasto in malo časa, pa nenadoma odkrijemo raj pred pragom.

No, Zajčevica ni ravno raj v pravem pomenu besede, je pa čudovita, mirna in prelepa tura za spomladanski ali jesenski izlet s pridihom Krasa in z lepoto tišine. Tura, ki jo le malokdo pozna, pot, o kateri ni govora v nobenem vodniku, in čeprav markirana, ni navedena niti na podrobnih pohodniških zemljevidih.

Še sama o Zajčevici nikoli nisem slišala, niti od domačinov niti od Tržačanov, mojo radovedno-

st pa je nekega muhasta pomladanskega dne pritegnil lesen smerokaz v Tomačevici pri Komnu, ki je nakazoval makadamsko pot proti z borom zaraščenim pobočjem: Zajčevica in Grižnik.

No, z možem sva radovedna vzela pot pod noge in ni nama bilo žal. Široka in lepo speljana makadamska pot, ki se začne na obrobju Tomačevice, pelje najprej mimo travnikov in vinogradov, kjer ne manjka špargljev za sladokusce, kmalu pa se znajdemo v prijetnem objemu Kosovelovih ljubljenih črnih borov. Borov

gozd nas nato spremlja dobro uro do zaraščenega in zaradi robide težje dostopnega vrha Zajčevice. Nekaj minut pod vrhom pa so na jasi lepo razpo-

rejene lesene klopi, prostor za piknik in oddih v senci.

Zajčevica sama je s Šumko nekako nadaljevanje Črnih hribov; visoka je 415 m, tako da bi bil z vrha, ko bi bil očiščen, kar lep razgled na Vipavsko dolino.

Tisti, ki jim mir in kraška pokrajina nista dovolj in brez razgleda ne morejo, lahko pred odcepom za Zajčevico iz Tomačevice takoj zavijejo proti prelazu Grižnik, od koder pelje steza v Branik mimo dveh osamljenih kmetij. Bolj samotna pot mimo borovega gozda, travnikov in kraške gmajne gre naprej do Kobjeglave. Domačini so jo v zadnjih letih lepo uredili, očistili in označili, na ogled je več kalov, ki so bili sicer v letošnji sušni pomladi skoraj brez vode, zapuščena java (kamnolom) in japljenca, kjer so v preteklosti gasili apno. Na poti

je tudi zanimivo brezno, pa lepo vzdrževani kraški suhi zidovi. In seveda mir, ki ga na preveč obiskovanih turah ne moremo več uživati.

Od Zajčevice do Kobjeglave hodimo približno tri kilometre, v smer proti Tomačevici kako minuto več, pet kilometrov pa nas z Zajčevice loči do Grižnika, od koder je še kakih dvajset minut do Branika.

Če bomo ob vrnitvi še pri močeh, se lahko sprehodimo še po Tomačevici, vasi, kjer so okoli leta 1200 imeli svojo posest Goriški grofje, v goriškem urbarju pa vas navajajo kot Tulmascowice. Med drugo svetovno vojno so skoraj vse krajske deportirali na Bavarsko, vas pa je bila požgana. Kljub temu je ohranjenih kar nekaj zelo lepih in slikovitih kraških domačij, iz središča vasi pa se stara, danes skoraj pozabljena romarska pot vije po gmajni do bližnjega griča, kjer stoji cerkev Device Marije Obršljanske.

Suzi Pertot

Pogled na domače odbojarske vrste

Pod mrežo doslej eno napredovanje in kar trije izpadi

Rednega dela deželnih odbojarskih prvenstev je konec, sezona se nadaljuje le še za dve slovenski šestki. Pred nekaj tedni smo obračunali s sijajnim podvigom fantov Sloge Tabor, ki so drugič v treh letih premočno napredovali iz deželne C v državno B2 ligo. Varovanci trenerja Lucija Battistija so doslej res svetla izjema v odbojarski sezoni in ponos našega športnega gibanja, v igri pod mrežo naše ekipe v prvenstvih 2010/2011 po pravici povedano namreč niso posebej blestele, zlasti ne v ženskih konkurencah. Dekleta Sloge so po dokaj nesrečni sezoni in neugodnem

postave, vendar prav pomanjkanje izkušenj je bilo za dekleta trenerke Betty Nacinovi brzkone usodno na tekmo vanju, s katerega je nazadovalo kar pet ekip. Škoda predvsem zato, ker ima Bor perspektiven podmladek s sedemnajstletnicama Katerino Pučnik in Martino Cella na čelu, ki sta naši daleč najbolj obetavni mladinki. V novi sezoni pa si bo treba zavihati rokave in začeti iz nižje lige.

Pod pričakovanji je bila tudi sezona Kontovelk, ki so se po lanskem sijajnem prvenstvu, ko so bile s prepričljivimi nastopi na pragu ožjega play-offa za napredovanje, letos komaj rešile pred

vereno napredovali, po pričakovanih pristali v skupini za obstanek, nato pa jim ni uspelo izogniti se tem dodatnim tekmam play-outa. Srečali pa se bodo z bolj izkušeno goriško Olympio, ki je bila v vrhu D lige, ni ji pa uspelo doseči neposrednega prestopa. Obračun deželnih prvenstev pišemo že sedaj, saj nas kakorkoli čakata še en uspeh (ali napredovanje Olympie ali obstanek Sloge) in ena grenka razsodba (ali Jerončičevi varovanci brez načrtovanega preskoka ali izpad Peterlinovih fantov). Prvo dejanje bo že v soboto, igra se na dve zmagi.

Tudi goriška tretjeligaša sta letos nastopala s spremenljivo srečo. Soča pod vodstvom najprej Vojka Jakopiča in nato Andreja Berdona je v celoti opravila svojo nalogo z uvrstitvijo v skupino za napredovanje, tako da je letni obračun v Sovodnjah nedvomno pozitiven. Štandreški Val pod taktirko Roberta Makuca pa se je znašel v sku-

Bor KB - Kontovel 19.3.2011

razpletu prav v zadnjem krogu skupine za obstanek nazadovale iz C v D ligo. Nova formula igre jim je sicer 'prišla na roko', saj so kljub samim porazom v prvem delu prvenstva lahko delale popravni izpiti v play-outu. Deloma jim je to uspelo, saj so tu dosegle vrsto zmag in dejansko same odločale o svoji usodi, naposled pa se je za pomladno šeststerko trenerja Maverja žal končalo z neuspehom. Kot kaže, je glede na načrtovano razširitev lige vsekakor možen scenarij tudi poletni repasaž med tretjeligašice. Da bi ostali brez slovenske ekipe tudi v C ligi, bi najbrž ne bila spodbudna vest za našo žensko odbojko.

Iz ženske D lige pa je Bor po dolgih letih na deželni ravni izpadel v pokrajinsko prvo divizijo, Kontovel pa se je v play-outu vendarle obdržal med četrtoligašicami. Pri tržaškem mestnem društvu so pred sezono korenito pomladili vrste član-

izpadom. Trenerka Tanja Cerne je sicer razpolagala z oslajenim igralnim kadrom, kljub vsemu pa bi lahko punce iztržile kaj več, predvsem da bi bilo v končni manj trepetanja za obstanek.

Kot rečeno, sezone še ni konec za odbojkarje Olympie in druge ekipe Sloge, ki se bosta pomerili v seriji za biti ali ne biti. Mladi slogaši so v C ligi, iz katere so starejši društveni kolegi su-

pini za obstanek, kjer se je sicer rešil z levo roko, vendar v splošnem ni navdušen uprave in privržencev. Slabše je šlo četrtoligašem števerjanskega moštva Naš prapor, ki jih je vodil trener Sandro Leghissa in so prvenstvo začeli dokaj spodbudno, v play-outu za obstanek pa so prevečkrat igrali okrnjeni, tako da so naposled zasluženo izpadli v pokrajinsko prvo divizijo.

HC

TENIS

Ženska B liga: Gaja - Bassano 4:0

NOGOMET

Promocijska liga - Play-off: Juventina - Maranese 2:2

1. amaterska liga - Play-off: Primorec - Lavarian/Martean 4:0

2. amaterska liga - Play-out: Zarja/Gaja - Sant'Andrea 1:0

Zarja/Gaja je doslela obstanek v ligi.

KOŠARKA

C2 liga - Play-off: Bor - Tolmezzo 59:51, Breg - Roraigrande 84:82

D liga - Play-off: Kontovel - Tarcento 68:76

ODBOJKA

Ženska C liga: Natisonia - Sloga 3:1

Sloja je izpadla v D ligo.

Moška C liga - Play-out: Vivil - Val 2:3,

Cervignano - Sloja 3:2

Ženska D liga - Play-out: Bor - Villesse 3:1,

Gemona - Kontovel 0:3

Bor je izpadel v prvo divizijo.

Moška D liga - Play-off: Olympio - Travesio 3:0

Play-out: Naš Prapor - Aurora 1:3

Naš Prapor je izpadel v prvo divizijo.

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

74

Pred dnevi je ameriški predsednik Barack Obama, na isti dan, ko je pozval Izraelce in Palestince, naj vendar ponovno začno s mirovnimi pogajanjmi, spregovoril tudi o spletu, o "webu", kot rečemo svetovnemu spletu v pogovornem jeziku, in povedal, da je svetovni splet danes največja sprememba, največja novost, a da je splet tudi največji in najbolj aktiven dejavnik današnjega življenja in povzročitelj velikanskih sprememb na svetu, dodal je še, da so te spremembe svetovnih razsežnosti. Seveda je mislil na dogajanje v severni Afriki, kjer smo pričeli vstajam celih ljudstev, ki jih sestavljajo posamezniki, le-ti pa med seboj komunicirajo preko interneta, preko sms sporočil, preko Twitterja, Facebooka, preko svetovnega spleta torej, in še posebej preko in s pomočjo socialnih omrežij. Predsednik Obama, ki velja za izjemnega izvedenca svetovnega spleta, je svetovno poznan kot "web addicted", predan je torej spletu, po domače: je car spleta, se mora svetovnemu spletu zahvaliti, če je postal ameriški predsednik, saj je znano, da se je pred leti, ko se je pojavil kot novi mož ameriške politike, obdal z izjemno mladimi izvedenci sodobne komunikacije, jih poslušal in kot prvi mož postal ameriški predsednik prav s pomočjo interneta, saj je preko svetovnega spleta dosegel več možnih volilcev, kot jih je dosegel s televizijo, pa čeprav se je posluževal, kot njegovi tekmeči, tudi televizije. A stavljal je na "web 2" in zmagal! Ve se, da je danes komunikacija skoraj vse, ve pa se tudi, kaj je komunikacija v politiki, in ve se tudi, da se lahko mediji uporabljajo tako in drugače, prav gotovo pa je, da lahko prav z inovativno, sodobno komunikacijo zmagajo na volitvah in celo v vojnah.

Če se vrnemo k ameriški polpretekli zgodovini, lahko mirno zapišemo, da je za predsednika Franklina D. Roosevelta bil prvi in odločilni medij radio, za Johna F. Kennedyja televizija in je danes za Baracka Obamo to svet socialnih medijev, kot bi lahko označili - poimenovali vse, česar se lahko poslužuješ na svetovnem spletu, Američani to imenujejo "social media". Obama se je prvi posluževal t. i. "weba številka dve", kajti "web 2" je izjemna nadgradnja dosedanjega svetovnega spleta in nam omogoča neverjetne stvari. Za "web 2" dejansko ni še prave definicije, se ta ne da preprosto razložiti, še najboljša je tista razlaga, ki govori, da je "web 2" splet, ki gre v družbeno, socialno sodelovanje in tudi nalaga vsem sodelujočim večje odgovornosti, bolj aktivni s (m) o namreč vsi prisotni na spletu, zato veliko bolj poklicani k odgovornosti. A prvi zakon vsakega trženja na svetovnem spletu je, da daš samega sebe ali pa svoj proizvod na splet in se tam obnašaš tako, kot pač sodobne oblike komunikacije zahtevajo: da postaneš aktiven blogger, da si aktiven na FBju, na Twitterju in tako dalje. Obama je to naredil, zmagal na volitvah in danes je ves svet nagovoril, naj se končno zaveda, da največje spremembe v svet prinaša prav svetovni splet, naj se ga torej poslužuje in naj ga s pridom izkorišča. Mimogrede še podatek, da ima Obama na Twitterju 45 tisoč ljudi, ki mu stalno sledijo, na socialnih omrežjih My Space in Facebook pa ima več kot milijon in pol osebnih stikov, t. i., "prijateljev", ljudi torej, ki jih osebno nagovarja. Zraven nisem dodal znanega You Tube omrežja, katerega se tudi

poslužuje, in na njem lahko vsakdo, ki ima dostop do interneta, posluša celotne (!!!) njegove govore in ne samo tistega, kar nam iz nagovorov posredujejo mediji! Prav preko You Tube omrežja Obama nagovarja mlade, saj je znano, da mladi, ki jih največkrat politika ne zanima, redno poslušajo glasbo in gledajo različne posnetke na You Tube omrežju. Izvedenci dodajajo še podatek, da je prav dejstvo, da je Obama "postal car" na svetovnem spletu, približalo politiko mladim in vsem tistim, ki hočejo biti aktivno sodelujoči v njej, predvsem pa je ta njegov način neposredne in sodobne komunikacije dodal demokraciji novo kakovost, saj se lahko vsi poslužujemo svetovnega spleta. Zapisal sem vsi.

Pa je res tako?

Ne, ni tako in zato ima ameriški predsednik prav, ko pravi, da se je danes začel svet deliti na dvoje, na tiste, ki smo "priklapljeni" na splet, in na vse tiste, ki niso, in bo zato jutrišnji svet v rokah tistih, ki imajo dostop do interneta in se ga tudi poslužujejo, so na njem dejavni.

Gornje vrstice sem napisal zato, ker se sam zavedam, kako malo vem o dogajanju na svetovnem spletu, a toliko le vem, da smo danes na ločnici, o kateri je pred nekaj meseci najbolj zgovorno govorila fotografija, na kateri so bili na izrazito neformalni in zato (izrazito ameriško!) lepi večerji ob predsedniku Obami dobesedno vsi, ki danes kaj veljajo v svetu računalništva in interneta, socialnih omrežij, dobesedno vsi, celo zelo, zelo hudo bolni genij Steve Jobs je bil; toliko je res, da so slikali Jobsa s hrbtno strani, da se ni videl njegov zastrašujoči suhi ter izmučeni obraz: mož, ki je dejansko ob Billu Gatesu najbolj zaslužen za računalniško revolucijo, je namreč ustanovitelj in genij vsega, kar je povezano z znakom Apple, se namreč že leta bori z rakom. Fotografija neformalne večerje, na kateri se je odločala prihodnost sveta, je delovala lahkotno lepa, a hkrati tudi zastrašujoče, kot pač delujejo vse fotografije, ob katerih se po premisleku zaveš, da so zgodovinskega pomena.

"Na koncu se bo končalo tako, da se bomo spet vrnili k tablicam, da bomo pozabili na Gutenberga in nalivna peresa, da bomo spet pisali in brali na tablicah!" sem ob pogledu na tisto fotografijo bolj samemu sebi kot pa otrokom žalostno rekel. Mislim sem seveda na računalniške tablice, ki so danes zora novega sveta, jutri pa bodo, kot so danes prenosni telefoni, za slehernika preprosta stvarnost.

Rad imam namreč lepo tiskane knjige, rad imam časnik, šelesenje sveže tiskanega papirja, ki ti umaže prste, revije, ki ti še posebej poleti dobesedno zapacajo dlani, rad imam nalivna peresa, ki jih moraš čistiti, da se s črnilom ne umažeš, rad imam lepoto belega lista, ki čaka... In letos poleti moram spet nekaj centov, da, kvintalov!, knjig prenesti iz goriškega stanovanja na dom in že danes vem, da se bom ob tistem početju, ki ni nič lepo, ampak mukotrpnolo, ponovno spraševal: "Kaj sploh počnem tukaj?" Zraven pa bom še očitke domačih moral poslušati.

In ko mi bodo rekli, da bi lahko vse svoje knjige imel v majhni tablici, bom trmasto molčal in sam nosil težke knjige. Nimam namreč ne srca in niti ne dovolj razuma, da bi se ločil od njih!

---

preprosto.

www.kb1909.com
